

ORE I MEXÜ GA CUÁÜ ÜMATÜXÜ

Tupana Nane rü duňxüäcü nangox

¹ Naxüpa ga guxüma, rü marü nayexma ga Tupana Nane. Rü Tupanamaä nayexma rü woetama Tupana nixi ga nümax. Nüma rü Tupanaärü Ore nixi i naega erü tamaä nüxü nixu i Tupanachiga. ² Rü naxüpa ga guxüma rü nüma ga Tupana Nane rü naxüttawatama nayexma. ³ Rü guma Nanexü nixi ga namuxü ga Tupana na naxüäxüçèx ga guxüma. Rü nataxuma i tacü i ñüxma ngëexmaxü i tama nüma naxüxü. ⁴ Rü Nanewa nixi i nangexmaxü i maxü. Rü ngema maxü rü guxü i duňxügüarü ngóonexëëruü nixi. ⁵ Rü yima Nane rü woo chixexü íporaxüwa rü duňxügüxü nüxü nacuëxëë i Tupanachiga. Rü ngëma chixexü rü taxucü-rüwama ngëma mexüxü narüyexera. ⁶⁻⁷ Rü nayexma ga wüxi ga yatü ga Cuáü ga baiňxëëruügu älegacü. Rü guma nixi ga Tupana núma namucü na nüxü yaxuxüçèx ga nachiga ga guma ngóonexëëruü na yemaäcü guxäma nüxü yaxögüxüçèx. ⁸ Rü nüma ga Cuáü rü tama Tupana Nane ya duňxügüarü ngóonexëëruü nixi. Natürü nüma nixi ga Tupana núma namuxü na nüxü yaxuxüçèx ga nachiga ga guma ngóonexëëruü. ⁹ Rü ñoma ga naänewa nangu ya yima aixcüma Tupana Nane ixicü i guxüma i duňxügüxü ngóonetanüxëëcü. ¹⁰ Rü nüma ga guma Nane ga Tupanaärü Ore ixicü rü ñoma

ga naãnewa nayexma. Rü woo nagagu nixí ga naxüäxǖ ga guxǖma ga ñoma ga naãne, natürü ñoma ga naãne-cǖäx ga duǖxǖgü rü tama nüxǖ nacuèxgü na texe yiixǖ. ¹¹ Nuã norü naãnewatama nangu, natürü norü duǖxǖgü ga Yudíugü rü tama nanayauxgǖ. ¹² Natürü guxema nayauxgüxe rü nüxǖ yaxögüxe rü tüxǖ nanatauxchaxëe na Tupanaxäcügü tixígüxǖ. ¹³ Rü ñuxma rü Tupanaxäcügü tixígü ga guxema yaxögüxe. Natürü tama noxri tabuexǖgagu nixí i ngëema rü tama tümanatügürü ngúchaǖgagu nixí. Natürü i ñuxma rü Tupanaxäcügü tixígü ga guxema yaxögüxe yerü nümatama ga Tupana rü naxäcügüxǖ tüxǖ nixígüxëe. ¹⁴ Rü nüma ya yima Nane ya Tupanaärü ore ixicü rü duǖxǖäcü nangox. Rü totanüwa nayexma rü poraäcü toxǖ nangechaǖ rü aixcüma nixí ga norü ore. Rü toma nüxǖ tadaugü ga ñuxäcü na naxüünexǖ. Rü Nanatüxǖtawa nanayaxu ga yema üüne yerü nügümaä nüxǖ nawüxicëx ga nüma. ¹⁵ Rü gumachigaxǖ nixí ga yaxuxǖ ga Cuáǖ ga yexguma ñaxgu: —Daa nixí ga guma pemaä nüxǖ chixuchigacü ga yexguma ñachaxgu:

“Rü yima choweama ne ūcü rü choxǖ rüyexeracü nixí, yerü woetama marü nayexma ga tauta chabuxgu ga chomax”, ñanagürü ga Cuáǖ. ¹⁶ Rü yima Tupana Nane rü namecümaxǖchi rü naxmëxwa nangëxma i guxǖma. Rü naxǖtawa nixí i nayauxgüxǖ i guxǖma i ngüxëeëgü. ¹⁷ Rü Moïchéxǖ nixí ga namuxǖ ga Tupana na tüxǖ nangúexëeëxǖcëx ga yema norü mugü. Natürü Ngechuchu ya Cristuxǖ nixí ga namuxǖ na tüxǖ nangúexëeëxǖcëx na yigü ingechaǖgüxǖ rü nagu

imaxẽxűcèx i ore i aixcüma ixixű. **18** Taguma texé ñuxgu nüxű tadau ga Tupana. Natürü Nane ya nügümaã nüxű wüxicacü nixi ya tüxű nüxű cuèxëecü. Rü yima Nane rü Tupanaxűchi nixi, rü Nanatümaã wüxiwa nangëxmagü.

*Cuáü ga baiüxëeruü rü nüxű nixu ga Ngechuchu
ya Cristuchiga
(Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)*

19 Rü yema Yudíugüarü ãëxgacügü ga Yerucharéüçűäx rü Cuáü ga baiüxëeruüxüntawa nanamugü ga paigü rü Lebitanüxűgü na nüxna yacagüexűcèx na texe yiixű. **20** Rü nüma ga Cuáü rü meäma nügü nixu, rü ñanagürü: — Tama nixi i Cristu chiixű i chomax —ñanagürü. **21** Rü wenaxärü nüxna nacagü rü ñanagürü: — ¿Texé éxna quixi? ¿Éxna cuma ga nuxcümaüçü ga Tupanaärü orearü uruü ga Ería quiixű? — ñanagürü. Rü Cuáü nanangäxű rü ñanagürü: — Tama Ería chixi —ñanagürü. Rü nümagü rü wenaxärü nüxna nacagüe rü ñanagürü: — ¿Éxna cuma quiixű ya yima orearü uruü ga Moïché nüxű ixucü ga ínguxchaüçü? —ñanagürü. Rü Cuáü nanangäxű rü ñanagürü: — Tama yima chixi —ñanagürü. **22** Rü yexguma ñanagürügüama: — ¿Éxna texé quiixű? Erü tanaxwèxe i ngëma núma toxü mugüxűxüntawa tanange i curü ngäxüga. ¿Rü ñuxü ñacuxü i ñuxma na texé quiixű? — ñanagürü. **23** Rü Cuáü nanangäxű rü ñanagürü nüxü: — Choma nixi i ngëma duüxű i dauxchitawa i ngextá taxúema íxäpataxüwa tagaäcü ñachaxü:

“¡Rü nüxǖ perǖxoe i pecǖma i chixexǖ rǖ ipeyanawěxāchixē̄x i perǖ maxǖ naxcèx ya Cori ya Tupana!” ñachaxǖ, guma nuxcǖmaūcǖ ga orearǖ urūš ga Ichaxia nüxǖ ixuxürǖ — ñanagürǖ. ²⁴⁻²⁵ Rǖ yexguma ga yema paigǖ rǖ Parichéugǖ yéma mugǖxǖ ga Cuá̄imaā na yanadexagǖxūcèx rǖ wenaxärǖ nüxna nacagǖe, rǖ ñanagürögǖ: —Rǖ ngēxguma tama Cristu quixīgū, rǖ tama Ería quixīgū, rǖ tama yima orearǖ urūš ya ínguxchaūcǖ quixīgū, ¿rǖ tǖxcǖ i duūxǖgǖxǖ ícubaiǖxē̄xǖ i ñǖxmax? —ñanagürögǖ nüxǖ. ²⁶⁻²⁷ Rǖ Cuá̄ü nanangäxǖ rǖ ñanagürǖ: — Choma rǖ dexáwamare íchanabaiǖxē̄ i duūxǖgǖ. Natürǖ petanǖwa nangēxma ya yima tama nüxǖ pecuácǖ ya choweama ne ūcǖ. Rǖ choma rǖ napēxewa rǖ taxuwama chame, rǖ bai i norǖ chapatucunǖgürǖ wēgǖwa chame —ñanagürǖ ga Cuá̄ü. ²⁸ Rǖ yema nachica ga Betániägū ãegaxǖwa nixī ga Cuá̄ü ga nüxǖ yaxuxǖ ga yema ore. Rǖ natǖ ga Yudáǖärǖ tocutǖwa nixī ga yema nachica ga ngextá Cuá̄ü duūxǖgǖxǖ íbaiǖxē̄xǖwa.

Ngechuchu nixī ga Tupana núma namucǖ na duūxǖgürǖ pecaducèx nayuxūcèx

²⁹ Rǖ moxǖäcǖ ga Cuá̄ü rǖ Ngechuchuxǖ nadau ga naxcèx na yaxǖxǖ. Rǖ ñanagürǖ ga Cuá̄ü: — ¡Rǖ dūcax! Daa nixī ya yima Tupana núma namucǖ na nayuxūcèx na ñoma i naānecǖäx i duūxǖgürǖ pecaduxǖ iyanaxoxeē̄xūcèx. ³⁰ —Rǖ choma rǖ daa Ngechuchuchigaxǖ nixī ga chixuxǖ ga yexguma ñachagū:

“Rǖ choweama ne naxǖ ya wüxi ya chorǖ yexeracǖ, yerǖ núma rǖ woetama nayexma ga

tauta chabuxgu ga chomax”, ñachagu. ³¹ —Rü chomatama ga noxri rü tama nüxǖ chacuèx ga texe na yiixǖ ga nümax. Natürǖ núma chaxǖ na dexáwamare duüxǖguxǖ íchibaiǖxëëtanüxǖcèx na tatanüxǖ i Yudíugǖ nüxǖ cuèxguxǖcèx na texé yiixǖ —ñanagürǖ. ³² Rü ñanagürǖ ta ga Cuáǖ: —Rü chomatama nüxǖ chadau ga Tupanaǟe ga Üünexǖ ga yexguma wüxi ga muxtucurǖdaxǖwa ínaxexeegu rü Ngechuchuxǖnegu yanawèxgux. ³³ —Choma rü noxri tama nüxǖ chacuèx ga texe na yiixǖ ga nümax. Natürǖ ga Tupana ga choxǖ mucǖ na dexáwamare duüxǖguxǖ íchabaiǖxëëxǖcèx, rü ñanagürǖ choxǖ:

“Rü yima nüxǖ cudaucǖ ya chauǟe i Üünexǖ naetǖgu írüxeceecǖ, rü yima tá nixī ya chauǟe i Üünexǖ duüxǖgüna nguxëëcǖ”, ñanagürǖ choxǖ. ³⁴ —Choma rü marǖ yima Ngechuchuxǖ chadau rü pemaǟ nüxǖ chixu na núma rü aixcüma Tupana Nane yiixǖ —ñanagürǖ.

Nüxǖraüxǖ ga norǖ ngúexǖgǖ ga Ngechuchu

³⁵ Moxǖäcǖ rü wenaxärǖ Cuáǖmaǟ yema nachicawa tayexmagǖ ga toma ga taxre ga norǖ ngúexǖgǖ. ³⁶ Rü yexguma Ngechuchuxǖ nadèuxgu ga yéma na naxüpetüxǖ, rü Cuáǖ rü ñanagürǖ toxǖ: —¡Düçèx! Yima nixī ya Tupana núma namucǖ na pecaducèx nayuxǖcèx —ñanagürǖ. ³⁷ Rü toma ga Cuáǖärǖ ngúexǖgǖ rü nüxǖ taxinǖe ga yexguma yema ñaxgu. Rü Ngechuchuwe tarüxǖ. ³⁸ Rü nügǖ ínidau ga Ngechuchu, rü toxǖ nadau ga nawe na tarüxixǖ. Rü toxna naca rü ñanagürǖ toxǖ: —¿Tacǖcèx pedau? —ñanagürǖ. Rü tomagǖ rü ñatarügögǖ:

—Pa Ngúexéēruūx, ¿ngexta nixī i cupeñū? —ñatarügügü. ³⁹ Rü Ngechuchu toxū nangāxū, rü ñanagürü toxū: —¡Nuã chowe perüxī rü ípeyadéux! —ñanagürü. Rü nawe tarüxī, rü nüxū tadaugü ga na ngexta napexū. Rü yexguma yéma tangugügü, rü marü ägümüçüarü orawa nangu ga na nayáuanexū. Rü yexma naxütagu tarücho rü ñuxmata nachüta. ⁴⁰ Rü choma chixī ga noxri Cuáü ga baiüxéēruūxū chaxíñüxū ga yixcama Ngechuchuwe charüxüxū. Rü chomüçü rü Aüdré nixī. Rü nüma rü Pedru ga Chimáüneñ nixī. ⁴¹ Rü yexgumatama ga Aüdré, rü naëneñ ga Chimáücèx nayadau. Rü ñanagürü nüxū: —Rü marü nüxū itayangau ya yima Cristu ga nuxcüma Tupana nüxū unetacü —ñanagürü. ⁴² Rü yemawena, rü Ngechuchu íyexmaxüwa Chimáüxū naga ga Aüdré. Rü yexguma Ngechuchu Chimáüxū dëuxgu, rü ñanagürü nüxū: —Cuma nixī i Chimáü i Cuáü nane quïixū. Natürü i ñuxmawena rü Nuta tá nixī i cuéga —ñanagürü. Rü ngëma naëga rü Pedru ñaxüchiga nixī.

Ngechuchu rü naxcèx naca ga Piripi rü Natanaë

⁴³ Rü moxüäcü ga Ngechuchu rü nügü namexëeñ na Gariréaanewa naxüxüçèx. Rü Piripixü inayan-gau rü ñanagürü nüxū: —¡Chowe rüxū! —ñanagürü.

⁴⁴ Rü nüma ga Piripi rü ñäne ga Bechaídacüäx nixī. Rü yémacüäx ta nixī ga Aüdré rü Pedru.

⁴⁵ Rü Piripi rü Natanaëcèx nayadau, rü ñanagürü nüxū: —Marü nüxū itayangau ya yima Cristu ga Moïché nachiga naxümatüçü ga mugüärü poperawa, rü nuxcümaügüxū ga Tupanaärü orearü uruuğü ta nachiga naxümatügüçü. Yima nixī ya

Yúche nane ya Ngechuchu ya Nacharétucñäx — ñanagürü. ⁴⁶ Rü ñanagürü ga Natanae: —¿Ñuxäcü i tacü rü mexü i Nacharétuwa ne naxüxü? — ñanagürü. Rü Piripi nanangäxü, rü ñanagürü nüxü: —¡Dúcèx, ngíxä rü ítayadau! —ñanagürü. ⁴⁷ Rü yexguma Ngechuchu Natanaexü dëu^ñxgu ga naxcèx na yaxüxü, rü ñanagürü: —¡Dúcèx! Yéa ne naxü i wüxi i yatu i aixcüma Yudíu ixixü i aixcüma ngearü chixexüäxü —ñanagürü. ⁴⁸ Rü yexguma ga Natanae rü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü nüxü: —¿Ñuxäcü i choxü cucuáxü? — ñanagürü. Rü Ngechuchu nanangäxü rü ñanagürü nüxü: —Naxüpa ga Piripi cuxcèx na yaçaxü, rü choma rü cuxü chadau ga yexguma oríx ga igueratüügu curüxä^ñxgux —ñanagürü. ⁴⁹ Rü Natanae nanangäxü rü ñanagürü nüxü: —Pa Ngúexëëruüx, cuma rü Tupana Nane quixí. Rü cuma nixí i guxüma i Yudíugüarü Äëxgacü quiixü —ñanagürü. ⁵⁰ Rü Ngechuchu nanangäxü, rü ñanagürü nüxü: —Cuma rü choxü cuyaxö erü cumaä nüxü chixu na igueratüüwa cuxü na chadauxü. Rü ngëmacèxicatama nixí i cuyaxööxü. Natürü ngëma ñüxma nüxü cudauxüärü yexera tá nixí i nüxü cudauxü i yixcura —ñanagürü. ⁵¹ Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Rü aixcüma pemaä nüxü chixu rü tá nüxü pedaugü na yawänxaxü i daxüguxü i naäne. Rü tá nüxü pedaugü i Tupanaärü orearü ngeruügü i daxücñäx i ngëma daxü ígüxü rü írüxügüüxü i naëtuwa ya Tupana Nane ya duüxxüxü ixicü —ñanagürü.

Ngīarü peta ga īāne ga Canáwa üxü ga Gariréaanewa

¹ Rü yexguma marü toma᷑xpüx ga ngunexü Gariréaanearü īane ga Canáwa nayexmagu ga Ngechuchu, rü nayexma ga wüxi ga ngīarü peta. Rü yemawa ngixna naxugü ga naē ga Ngechuchu. ² Rü Ngechuchuna rü toxna rü ta naxugüe na yéma taxixüçèx. ³ Rü nagux ga norü axexü ga binu. Rü Ngechuchu naē ngīgürügü nüxü ga Ngechuchu: —Marü nagúarü binu᷑xgü —ngīgürügü. ⁴ Natürü Ngechuchu ngīxü nangāxü, rü ñanagürü: —Pa Mamax, ¿tüxcüü chomaä nüxü quixu i ngēma? Erü tauta nawa nangu na chanaxüxüçèx i ṭacü rü mexü i Tupanaärü poramaä üxü —ñanagürü. ⁵ Natürü ga ngīma ga naē rü ngīgürügü nüxü ga yema baegüxü namaä ga binuchiü: —¡Penaxüx i guxüma i ngēma nüma pemaä nüxü yaxuxü! —ngīgürügü. ⁶ Rü yéma iyexma ga 6 ga tüxü ga nutagüngüçèx. Rü wüichigü ga yema tüxüwa rü maneca yexma name ga 50 rü ēxna 70 litrugü ga dexá. Rü yema tüxügü iyixü ga yema Yudiugü ngīxü ixügüācugücü ga yexguma dexámaä nügü yayauxmēxgüchaügu na Tupanacèx nügü yamexēegüxüçèx. ⁷ Rü Ngechuchu rü yema baegüxüxü namu, rü ñanagürü: —¡Dexámaä ngīxü pixügüācu i ñaä tüxügü! —ñanagürü. Rü nümagü ga yema baegüxü rü meäma ngīxü nixügüācu. ⁸ Rü Ngechuchu ñanagürü nüxü: —Rü ñuxma chanaxwèxe i íraxü peyaxu, rü petaarü yoraxütawa penange —ñanagürü. Rü yemaäcü nanaxügü ga yema baegüxü. ⁹ Rü yema petaarü yora nüxü naxaxneta ga yema dexá ga binuxü nacèxichixü. Natürü tama nüxü nacuèx ga ngextá

na nayauxgüäxü. Rü yema baegüxüxícatama nixí ga nüxü cuèxgüxü ga dexámare na yiixü ga noxrix. Rü yexgumatama ga yema petaarü yora rü yema yatü ga ingixüçèx naca. ¹⁰ Rü ñanagürü nüxü: —Guxü i nañnewa rü duüxügü rü noxri rü namaã nabae ya mecü ya binu. Rü ngëxguma marü meãma guxüma axegügu i ngëma nüxna naxuxü, rü ngëmawena rü nüxna nanaxã ya ngexcürüçümare ya binu. Natürü i cuma rü marü nagúxchaügu i peta, rü mexëchicü ya binumaãtama cuyaxaxegüxëe i duüxügü —ñanagürü. ¹¹ Rü guma Gariréaanewa yexmane ga ïane ga Canáwa nixí ga yema naxüxü ga Ngechuchu. Rü yema nixí ga nüxiraüxü ga cuèxrüü ga Tupanaärü poramaã üxü ga nawa nügü inawéxü ga Tupana Nane na yiixü. Rü toma ga norü ngúexügü rü nüxü tayaxögü. ¹² Rü yemawena rü Capernáu ga ïañnewa naxü ga Ngechuchu. Rü naẽ rü naëneëgü rü toma ga norü ngúexügü rü ta ítayaxüümüçügü. Rü yéma guma ïañnewa tayexmagü ga ñuxre ga ngunexü.

*Ngechuchu rü tupauca ga taxünewa ínanawoxü
ga yema duüxügü ga yéma taxegüxü*

(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

¹³ Rü toma ga Yudíugü rü marü ningaica ga torü peta ga Üpetüchiga. Rü yemacèx ga Ngechuchu rü Yerucharéüwa naxü. ¹⁴ Rü yexma tupauca ga taxünegu nüxü nayangau ga duüxügü ga yéma norü wocagümaã rü carnerugümaã rü muxtucugümaã taxegüxü. Rü yéma nüxü nadau ta ga duüxügü ga norü taxechicawa rütogüxü rü Tupanaarü ãmarewa mexü ga díërumaã yéma taxegüxü. ¹⁵ Rü yexguma yemaxü nadëüxgu ga

Ngechuchu, rü nanaxü ga wüxi ga ćuaixruü ga naxchëxmünaxcèx. Rü yemamaä tupauca ga taxünewa ínanawoxü ga yema duüßxügü guxüma ga norü carnerugümaä rü wocagümaä. Rü yema díérucèx taxegüxüärü díéru rü ngixü narüwoü ñaxtüanegu. Rü norü mechagü rü ta nüxü na-woneta. ¹⁶ Rü yema muxtucugümaä taxegüxüxü ñanagürü: —¡Ípeyana i ngëma perü muxtucugü i nuä! Tama name i taxepataüxü peyaxíxéé ya daa Chaunatüpata —ñanagürü. ¹⁷ Rü yexguma ga toma ga norü ngúexügü rü nüxna tacuèxächie ga nuxcümaüxü ga ümatüxü ga ñaxü:

“Duüßxügü rü tá chauxchi naxaie erü chanachüxu i tacü i chixexü na naxügüxü i Tupanap-atawa”,

ñaxü. ¹⁸ Rü yexguma ga yema äëxgacügü rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Tacü rü cuèxruüxü toxü cudauxéé na nawa nüxü tacuáxüçèx na aixcüma Tupana yiixü ya cuvä mucü na ícunawoxüxüçèx i ñaä duüßxügü i nuä? —ñanagürügü. ¹⁹ Rü Ngechuchu nanangäxü, rü ñanagürü: —¡Nagu pepogüe ya daa tupauca ya taxüne! Rü choma rü tomaëxpüx i ngunexügü rü tá wena íchanadaxéé —ñanagürü. ²⁰ Rü yexguma ga yema äëxgacügü rü nanangäxügü, rü ñanagürügü: —Rü 46 ga taunecü nawa napuracüe ga duüßxügü na naxügüäxüçèx ga daa tupauca ya taxüne. ¿Rü ñuxäcü tá i cuma i tomaëxpüx i ngunexü tátama wena ícunadaxééxü? —ñanagürügü. ²¹ Natürü guma Tupanapata ga Ngechuchu nachiga idexane rü naxünechigatama nixi. ²² Rü yemacèx ga toma ga norü ngúexügü, rü yexguma Ngechuchu yuwa írüdaxgu, rü nüxna tacuèxächie ga yema

ore ga Ngechuchu nüxű ixuxű. Rü aixcüma tayaxõgü ga yema ore ga nüxű yaxuxű rü yema Tupanaãrű ore ga nuxcümaãgütixű ga orearü uruãgütixű Ngechuchuchigagu ümatügütixű.

Ngechuchu rü nüxű nacuèx i guxüma i duüxügüt

²³ Rü yexguma Ngechuchu Üpetüchigaarü petacèx Yeruchareéwa yexmagu, rü muxüma ga duüxügütixű rü nüxű nayaxõgütixű, yerü nüxű nadaugü ga yema taxüga mexügütixű ga Tupanaãrű poramaã naxüxű. ²⁴ Natürü ga nüma ga Ngechuchu rü tama yema duüxügümëxüwa nügütixű nayexmaxëechaü, yerü woetama marü nüxű nacuèx ga tacügu na naxinüexű ga guxüma ga yema duüxügütixű. ²⁵ Rü yemacèx ga nüma rü taxucèxma texé namaã nüxű tixu na tacügu naxinüexű ga yema duüxügütixű. Yerü nümatama marü nüxű nacuèx ga tacügu na naxinüexű ga naãëwa ga wüxicigütixű.

3

Ngechuchuxütagu nanaxüâne ga Nicodému

¹ Nayexma ga wüxi ga Parichéu ga Nicodémugu ãegacü. Rü nüma rü wüxi ga ãëxgacü ga nüxű nangechaügütixű nixi ga Yudíugütanüwa. ² Rü guma Nicodému rü Ngechuchuxütagu nanaxüâne ga chütacü. Rü ñanagürü Ngechuchuxü: —Pa Ngúexëruüx, toma nüxű tacuèx na aixcüma Tupana nüma cuxü muxü na toxü cungúexëxüçèx. Erü taxucürüwa texé cuxrüü tanaxü i ngëma taxü i mexügütixű i Tupanaãrű poramaã üzü, ega tama Tupana tümaxütawa ngëxmagu —ñanagürü. ³ Rü Ngechuchu nanangäxü rü ñanagürü nüxű: —Aixcüma cumaã nüxű

chixu, rü yíxema tama wenaxärü buxe rü taxucürüwama Tupana äëxgacü íixíxüwa tangu —ñanagürü. ⁴ Rü Nicodému rü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü nüxü: —¿Natürü ñuxäcü i wüxi i yatü i marü yaxü i wena nabuxü? ¿Exna wena naëänügu naxücxü rü ngëmaäcü wena nabuxü? —ñanagürü. ⁵ Rü Ngechuchu nanangäxü rü ñanagürü: —Rü aixcüma cumaä nüxü chixu rü yíxema tama nüxü rüxoze i tümaärü pecadu rü tama Tupanaäe i Üünexüwa nayaxúxe i maxü i ngexwacaxüxü, rü taxucürüwama Tupana äëxgacü íixíxüwa tichocu ⁶ —Yíxema duüxüwa buxe rü duüxütama tixí. Natürü yíxema Naäe i Üünexüwa nayaxúxe i maxü i ngexwacaxüxü, rü Tupanaxäcü tixí. ⁷ —iTäüitäma cubaixächiäe na cumaä nüxü chixuxü na Tupana naxwèxexü na guxüma i duüxügü rü wena nabuexü! ⁸ —Ya buanecü rü nüma ínanaxwèxexüwa nabu. Rü nüxü cuxinü i naga, natürü tama nüxü cucuèx na ngextääma ne naxüxü rü ngextääma na naxüxü. Rü ngëxgumarüü ta tixigü ya guxäma ya yíxema Naäe i Üünexüwa nayaxúxe i maxü i ngexwacaxüxü —ñanagürü. ⁹ Rü Nicodému wenaxärü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —¿Natürü ñuxäcü nixí i ngëma? —ñanagürü. ¹⁰ Rü Ngechuchu nanangäxü, rü ñanagürü nüxü: —Cuma rü Yudíugüarü ngúexëëruü i nüxü cuáxü quixí. ¿Rü ñuxäcü chi i cuma i tama nüxü cucuáxü i ngëma? ¹¹ —Aixcüma cumaä nüxü chixu rü toma rü namaä tidexagü i ngëma nüxü tacuáxü. Rü norü uruü tixigü i ngëma nüxü tadaugüxü. Natürü pema rü tama toxü peyaxögü i ngëma pemaä nüxü

tixuxü. ¹²—Rü ñuxma na tama choxü peyaxõgütü i ngëma pemaä nüxü chixuxü i ñoma i nañneärü ngëmaxüchiga, rü ¿ñuxäcü tá peyaxõgütü ega pemaä nüxü chixuxgu i daxüguxü i nañneärü ngëmaxüchiga? ¹³—Taguma texé daxüguxü i nañnewa taxü. Natürü i choma i Tupana Nane na duüxüxü chiixü, rü chaxicatama nixi i ngëma ne chaxüxü rü ngëma tá chaxüxü. ¹⁴⁻¹⁵—Pema nüxü pecuëx ga ñuxäcü nuxcümaxüchima yema nachica ga ngextá taxúema íxäpataxüwa, rü Moïché wüxi ga naïgu nanaxünagü ga yema äxtape ga dïerumünaxcèx. Rü ngëgxumarüü tá ta i choma i Tupana Nane i duüxüxü chiixü, rü wüxi i naïgu tá choxü naxünagüü i duüxügü na guxäma ya texé ya choxü yaxõgüxe rü tüxü nangëxmaxücèx i maxü i taguma gúxü.

Tupana rü poraäcü nüxü nangechaü i ñoma i nañnecüäx

¹⁶—Rü Tupana rü poraäcü nüxü nangechaü i ñoma i nañnecüäx i duüxügü. Rü yemacèx inanamu ga Nane ga nügümaä wüxicacü na guxäma ya texé ya nüxü yaxõgüxe rü tama itarütauxexücèx rü tüxü nangëxmaxücèx i maxü i taguma gúxü. ¹⁷—Yerü ga Tupana rü tama ñoma ga nañnewa nanamu ga Nane na duüxügümaä naxueguäxücèx na napoxcuexü. Natürü núma nanamu na namaxëxëäxücèx i duüxügü. ¹⁸—Rü yíxema Tupana Naneäxü yaxõxë, rü Tupana rü tama tümamaä nanaxuegu na tapoxcuxü. Natürü yíxema tama nüxü yaxõxë, rü marü tümamaä nanaxuegu na tapoxcuxü, erü tama nüxü tayaxö ya yima Tupana Nane ya nügümaä wüxicacü.

19 —Rü yíxema tama nüxű yaxõgüxe, rü Tupana rü marü tümamaä nanaxuegu na tapoxcuexű. Yerü yexguma ūoma ga naānewa nanguxgu ga Tupana Nane ya duňxügürü ngóonexēēruű, rü tama nawe tarüxñchaű. Natürü yexera tümaärü me nixi ga ēānexđwaama na tayexmagüxű, yerü chixexű taxügü. **20** —Guxāma ya yíxema chixexű ügüxe rü naxchi taxaie i ngóonexű. Rü tama nüxna tangaicamagüchaű erü tama tanaxwèxe na nangóxű i ngēma chixexű i ítaxügüxű. **21** —Natürü yíxema aixcüma Tupanaärü ore nüxű ixuxđäcüma meä maxëxë rü nüxna tangaicama i ngēma ngóonexű. Rü ngēmaäcü tanaxü na meä nangóxüçèx na Tupanaärü ngúchađäcüma na yiñxű i guxüma i ngēma taxügüxű —ñanagürü.

Cuáü ga baiňxēēruű rü wenaxärü nüxű nixu ga Ngechuchuchiga

22 Rü yemawena rü tomaä Yudéaanewa naxű ga Ngechuchu. Rü ñuxre ga ngunexű tomaä yéma nayexma rü yéma duňxügüxű ítabaiňxēēgü. **23** Rü Cuáü ga baiňxēēruű rü Enóärü ūanewa ga Chariarü ngaicamana rü ínanabaiňxēē ta ga duňxügü yerü yéma nayexma ga taxü ga dexá. Rü yema yéma íngugüetanüxű ga duňxügü, rü Cuáü ínayabaiňxēētanü. **24** Rü yemaäcü nangupetü naxüpä ga na poxcupataňgu yatèxcuchixű ga Cuáü. **25** Rü yexguma rü ñuxre ga norü ngúexügü ga Cuáü, rü wüxi ga Yudíumaä níporagatanücüü nachiga ga nacümagü na ñuxäcü namexű na Tupanacèx nügü yamexēēgüxű ga duňxügü. **26** Rü Cuáümaä nüxű nayarüxugüe, rü ñanagürügü: —Pa Ngúexēēruűx, dücax guma yatü

ga tomaā nüxű quixucü rü cumaā yexmacü ga natü i Yudáüärü tocutüwa, rü yima rü ñuxma rü duüxügűxű ínabaiüxéē, rü guxűma i duüxügű rü nawe narüxí—ñanagürögü. ²⁷ Rü Cuáü nanangăxű rü ñanagürü nüxű: —Taxúema tacü tükü nangëxma ega Tupana tama tükna naxăxgu. ²⁸ —Pematama rü marü choxű pexinüe ga yexguma ñachagu:

“Choma rü tama Cristu chixí. Natürü choma chixí i Tupana yima Cristupéxegu choxű imuxű na nüxű chixuxücèx i nachiga”, ñachagu. ²⁹ — Rü wüxi i ngigüwa rü yima yatü ya ingicü rü naxmèxärü yora nixí. Rü yima yatümüçü i naxütawa ngëxmaxű rü nüxű inarüxñü i norü ore. Rü nataäe i ngëxguma nüxű naxñügu i ngëma na yadexaxű. Rü ngëxgumarüü i choma rü aixcüma Cristumaā chataäexüchi i ñuxmax. ³⁰ —Nüma rü tá nixñagüchigü na äëxgacü yiixű, natürü i choma rü tá ícharüxíchigü.

Yima daxüwa ne üxcüchiga

³¹ —Rü yima Cristu ya daxüwa ne üxcü rü guxäetüwa nangëxma. Natürü i choma rü ñoma i naänewa changëxma, rü ñoma i naäneçüäx chixí, rü ngëma ñoma i naänewa ngëxmaxüchigaxű chixu. Natürü i nüma ya Cristu ya daxüwa ne üxcü, rü guxäetüwa nangëxma. ³² —Rü nüma rü tamaā nüxű nixuchiga ga yema nüxű nadauxű rü nüxű naxñüxű. Natürü noxretama nüxű nayaxögü i ngëma nüxű yaxuxű. ³³ —Natürü ngëxguma texé nüxű yaxögu i norü ore, rü ngëmaäcü tanangoxéē na aixcüma yiixű i ngëma Tupana nüxű ixuxű. ³⁴ — Rü yima Tupana núma namucü, rü Tupanaärü orexű nixu. Erü Tupana rü nüxna nanamu i Naäe i

Üünexü na guxüguma naxütawa nangēxmaxüçèx.

³⁵ —Rü Tanatü ya Tupana rü Nanexü nangechaü.

Rü ngēmacèx marü naxmēxwa nanangēxmaxēē i guxüma i tacü i ngēxmaxü. ³⁶ —Rü yíxema Tupana Naneäxü yaxõxē rü tükü nangēxma i maxü i taguma gúxü. Natürü yíxema tama nükü yaxõxchaüxē ya Tupana Nane, rü tāütáma tükü nangēxma i ngēma maxü i taguma gúxü. Natürü tá tanayaxu i ngēma äücümaxü i poxcu i Tupana tá namaä tükü poxcuxü —ñanagürü ga Cuáü ga baiüxëëruü.

4

Ngechuchu rü Chamáriaaanecüäx ga ngecü

¹ Rü Parichéugü rü nükü nacuáchigagü ga Ngechuchu rü Cuáüärü yexera nükü na nayexmaxü ga norü ngúexügü, rü norü yexera duüxügüxü na ínabaiüxëëxü. ² Natürü tama Ngechuchu nixi ga ínabaiüxëëcü ga duüxügü. Rü toma ga norü ngúexügü tixi ga tanaxüxü ga yema. ³ Rü yexguma Ngechuchu nükü ïnügu ga Parichéugü rü nachigagu na yadexagüxü, rü yéma Yudéaanewa ítachoxü na Gariréaanecèx tawoeguxü.

⁴ Natürü ga yema nama ga nagu tawoeguxü rü Chamáriaaanewa nadapetü. ⁵ Rü yemacèx ga toma rü nawa tangugü ga wüxi ga Chamáriaaneärü ïäne ga Chicaru. Rü guma ïäneärü ngaicamana nayexma ga yema naäne ga nuxcümaüçü ga Acobuaxü yexmaxü rü yixcama rü nane ga Yúchena naxäxü. ⁶ Rü yéma nayexma ga wüxi ga puchu ga duüxügü dexácèxixaixmaügütü ga Acobuarü Puchugu äegacü. Rü poraäcü nipa ga

Ngechuchu ga namagu na yaxűxű. Rü yemacèx guma puchuxűtawa nayarütoõchi. Rü tocuchiwa nanguxchaű ga yexguma. ⁷⁻⁸ Rü toma ga norü ngúexügü rü guma ïänewa taxí na torü õnacèx tayataxegüxűcèx. Rü towena yéma ingu ga wüxi ga ngecü ga Chamáriaanecűäx ga guma puchuwa dexáwa ūcü. Rü Ngechuchu rü ñanagürü ngíxű: —jÍraxű i dexá choxna naxã! —ñanagürü. ⁹ Natürü ga yema nge rü ibaixächiäe yerü ga Yudíugü rü Chamáriaanecűäxgümaä nüguchi naxaie rü yemacèx ga yema nge rü inangäxű rü ngígürügü nüxű: —¿Ñuxäcü i cuma na Yudíu quiïxű i dexacèx choxna cuçaxű i choma na Chamáriaanecűäx chiïxű? —ngígürügü. ¹⁰ Rü Ngechuchu ngíxű nangäxű, rü ñanagürü: —Ngëxguma chi nüxű cucuèxgu i ngëma mexű i Tupana cuxna ãxchaűxű, rü chi nüxű cucuèxgu na texé yiïxű ya yima dexá cuxna taçacü, rü cuma rü chi nüxnata cuca i dexá i maxű nawa ngëxmaxű rü nüma rü chi cuxna nanaxã i ngëma dexá —ñanagürü. ¹¹ Rü yema ngecü inangäxű, rü ngígürügü nüxű: —Pa Corix, ¿Ñuxäcü tá i dexáta cuyaxu? Erü daa puchu rü namátamaxűchi rü cuxű nataxuma na tacümaä cunayaxuxűcèx i dexá. ¿Rü ngextá tá i cunayaxuxű i ngëma dexá i maxű nawa ngëxmaxű na choxna cunaxäxűcèx? ¹² —Nuxcümaűcü ga törü oxi ga Acobu toxçèx núma Chamáriaanewa nanatèx ga daa puchu. Rü gumawa nixí ga naxaxexű ga nüma rü nanegü rü norü wocagü. ¿Rü ñuxäcü chi i cuma i norü yexera quiïxű? —ngígürügü. ¹³ Rü Ngechuchu ngíxű nangäxű, rü ñanagürü: —Rü guxâma ya texé ya daa puchuarü

dexáwa axexe, rü wena táxarü títawae. ¹⁴—Natürü texé ya yíxema choma tüxna chaxăxű i dexáwa axexe, rü tagutáma wena títawa. Erü ngëma dexá i choma tüxna chaxăxű rü wüxi ya puchu ya guxăguma ibaibecürüü tá nixí i tümawa, erü ngëma dexáwa nangëxma i maxű i taguma gúxű — ñanagürü. ¹⁵ Rü ngïma ga yema nge rü inangăxű rü ngïgürögü: —Pa Corix, jchoxna naxă i ngëma dexá na taguma wena chitawaxăcèx, rü taguma wena daa puchuwa dexáwa chaxăxăcèx! —ngïgürögü. ¹⁶ Rü Ngechuchu ñanagürü ngïxű: —jIyadau ya cute, rü naxcèx yaca, rü nuă pex! —ñanagürü. ¹⁷ Rü yema ngecü rü inangăxű, rü ngïgürögü nüxű: —Nataxuma ya chaute —ngïgürögü. Rü Ngechuchu ñanagürü ngïxű: —Aixcüma nixí i ngëma nüxű quixuxű na nataxuüma ya cute. ¹⁸ —Yerü wüximëexpüxchirëx nixí ga cute, rü yima ñuxma cuxătawa ngëxmacü rü tama aixcüma cutexüchi nixí. Rü ngëmacèx aixcüma nixí i curü ore i chomaă nüxű quixuxű — ñanagürü. ¹⁹ Rü yexguma yemaxű naxinügu ga yema ngecü, rü ngïgürögü: —Pa Corix, nüxű chicuèxächi rü cuma rü wüxi i Tupanaärü orearü uruü quixí. ²⁰ —Nuxcümaügüxű ga torü oxigü ga Chamáriaanecăxgü rü daa mëxpüne ga Garachíüwa Tupanaxű nicuèxüügü. Natürü i pema i Yudíugü rü ñaperügögü:

“Rü Yerucharéü nixí i nachica i mexű i ngextá Tupanaxű ticuèxüügü”, ñaperügögü. ²¹⁻²² Rü Ngechuchu ngïxű nangăxű rü ñanagürü: —Pema i Chamáriaanecăxgü rü tama aixcüma nüxű pecuèxgü ya yima nüxű picuèxüügögü. Natürü

toma i Yudíugü rü aixcüma nüxü tacuèx ya yima nüxü ticuèxüügücü, erü Yudíugügagu nixi i Tupana namaxéxéexü i guxüma i duüxüügü. ¡Choxü yaxö, Pa Ngecüx! Rü aixcüma ínangu tá i ngunexü na tãütáma daa mèxpúnewa rü éxna Yerucharéüwa tá nüxü na picuèxüügüxü ya Tanatü ya Tupana.

²³ —Erü yíxema aixcüma Tupanaxü icuèxüügüxe rü nüetama nixi i ngéxürüüxüümare i nachicawa Tupanaxü ticuèxüügü. Erü ñuxma rü ngëma Naäe i Üünexü naxwèxexü nixi na guxüma i tümaäemaä rü tümaärü maxümaä aixcüma Tupanaxü ticuèxüügüxü. Rü ngëmaäcü nixi i nanaxwèxexü ya Tanatü na nüxü ticuèxüügüxü.

²⁴ —Erü Tupana rü wüxi i Naäe nixi. Rü ngëmacèx yíxema texé ya nüxü icuèxüügüxe rü tanaxwèxe i guxüma i tümaäemaä rü tümaärü maxümaä na aixcüma nüxü ticuèxüügüxü, ngëma Naäe i Üünexü naxwèxexüäcüma —ñanagürü. ²⁵ Rü yema ngecü inangäxü rü ngïgürügü: —Choma nüxü chacuèx rü tá ñoma i naänewa nangu ya yima Cristu ya Tupana nüxü unetacü. Rü ngëxguma yima núma ūxgu rü tá tamaä nanangoxéé i guxüma i Tupanachiga —ngïgürügü. ²⁶ Rü Ngechuchu rü ñanagürü ngïxü: —Choma na cumaä chidexaxü, rü yima chixi —ñanagürü. ²⁷ Rü yexguma íyadexayane rü ítangugü ga toma ga norü ngúexügü. Rü tabaixächiäegü yerü ga Ngechuchu rü wüxi ga ngecümaä ínidexa. Natürü taxúema ga toma rü togü taporaxéé ga nüxna na tacagüxü ga tacü ngïmaä na nanaxwèxexü rü tacüchiga yiixü ga ngïmaä na íyadexaxü. ²⁸ Rü yexguma ga yema ngecü rü yéma ngïxü itèx ga ngïrü tükü. Rü ñänewa ixü na

duňxügumaã nüxü yanaxuxücèx. ²⁹ Rü ngīgürügü: —¡Ngīxā rü ítayadaugü i wüxi i yatü i chomaã nüxü ixuxü ga guxüma ga tacü ga chaxüxü! ¿Taux ēxna yima yíixü ya Cristu? —ngīgürügü. ³⁰ Rü inaxiächi ga yema iänecüäx, rü Ngechuchu íyexmaxüwa naxi. ³¹ Rü yoxni ga toma ga norü ngúexügü rü Ngechuchuxü tachixewegü na nachibüxücèx. ³² Natürü ga nüma rü ñanagürü toxü: —Choma rü choxü nangēxma i chowemü i pema tama nüxü pecuáxü —ñanagürü. ³³ Rü yexguma ga toma ga norü ngúexügü rü togüna tacagüe, rü ñatarügögü: —Bexmana marü ¿texé nuã tanange i nawemü? —ñatarügögü. ³⁴ Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü toxü: —Ngēma õna i choxü poraxëëxü nixi na chanaxüxü i norü ngúchaü ya yima nuã choxü mucü ya Chaunatü, rü na chayanguxëëxü i norü puracü. ³⁵ —Rü pema rü ñaperügögü:

“Rü ägümüçü ya tauemacü nataxu na yabuxgüxü i trigü”, ñaperügögü. Natürü i choma rü ñacharügü pexü:

“¡Düçèx, rü meã penangugü i duňxügü! Erü marü ínamegü na Tupanaxü nayauxgüxücèx, ngēxumarüü i wüxi i trigunecü i marü nawa nanguxü na yabuxgüxü erü marü nidau”. ³⁶ — Rü yíxema Tupanacèx nadexe i duňxügü rü tá tanayaxu i tümaärü natanü. Rü guxüma i ngēma duňxügü i tüxü irüxñüëxü rü tá nanayauxgü i maxü i taguma gúxü. Rü ngēmaäcü rü wüxigu tá tataäegü ya yíxema tüxira ngēma duňxügumaã Tupanaärü orexü ixuxe rü yíxema yixcama ngēma duňxügüxü Tupanacèx dexe. ³⁷ —Rü aixcüma nixi i ngēma ore i ñaxü:

“Wüxie tixī ya namaā toexe i trigu rü togue tixī ya yíxema yabuxgüxe i norü o”, ñaxű. [Rü ngēxgumarüū rü wüxie tixī ya tükira duǚxügümää nüxű ixuxe i Tupanaärü ore, rü togue tixī ya yix-cama ngēma duǚxügütü dexe Tupanacèx.] ³⁸ — Rü noxri rü togü nixī ga duǚxügümää nüxű ixuxű ga Tupanaärü ore, natürü ga duǚxügütü rü tama nayaxögü ga yexguma. Rü yemawena rü pexű chamu na yema duǚxügümää nüxű pixuxücèx ga yema ore. Rü pema nixī ga yema duǚxügütü pedexű Tupanacèx, yerü nayaxögü ga yexguma namaā nüxű pixuxgu ga yema ore. Rü yemaācü ga pema rü marü peyoxniē nawaga togüarü puracü —ñanagürü. ³⁹ Rü muxüma ga guma Chamáriaanewa yexmane ga īānecüñax rü Ngechuchuaxű nayaxögü, yerü nüxű nayaxögü ga yema ore ga yema ngecü namaā nüxű ixuxű ga yexguma ngīxgu:

“Guxüma ga tacü ga ūpa chaxüxű rü chomaā nüxű nixu” ngīxgu. ⁴⁰ Rü yemacèx ga yema Chamáriaanecüñaxgütü rü yexguma Ngechuchuxütawa nangugügu rü nüxű nacèèxügütü ga yexma natanügu na naxăñxücèx. Rü taxre ga ngunexű yexma natanügu narüxăñx ga Ngechuchu. ⁴¹ Rü muxüma ga togüamachigü ga Chamáriaanecüñaxgütü rü Ngechuchuaxű nayaxögü ga yexguma nüxű naxăñnüēgu ga yema norü ore ga nümatama nüxű yaxuxű. ⁴² Rü yexguma ga yema duǚxügütü rü ñanagürüngü ngīxű ga yema ngecü: —Ñüxma waxi nixī i aixcüma nüxű tayaxögütü erü tomatama nüxű taxăñnue i ngēma norü ore i tomaā nüxű yaxuxű. Rü ngēmawa nüxű tacuèx na

aixcüma yima yiñxü ya Cristu ya ñoma i nañecüñäx i duñxügürü maxëxëeruň. Rü tama ngëma cuma tomaä nüxü quixuxüçèxicatama tayaxõgü —ñanagürügü.

Ngechuchu rü nanamexëe ga wüxi ga ãëxgacü nane

⁴³ Rü taxre ga ngunexüguwena ga Ngechuchu rü tomaä inaxüñächi ga Chamáriaanewa na Gariréaanewa naxüñüçèx. ⁴⁴ Rü nümatama ga Ngechuchu ga üpaacü rü ñanagürü: —Wüxi i Tupanaärü orearü uruň, rü norü nañnewatama i duñxügü rü tama meä nanayauxgü —ñanagürü.

⁴⁵ Natürü yexguma Gariréaanewa tangugügü, rü yema nañecüñäx ga duñxügü rü meäma nanayauxgü. Yerü nümagü ga yema nañecüñäxgü rü Yerucharéüwa naxí ta naxcèx ga Üpetüchigaarü peta, rü yéma nüxü nadaugü ga yema taxü ga mexügü ga Tupanaärü poramaä naxüxü ga Ngechuchu ga yexguma. ⁴⁶ Rü ga Ngechuchu rü tomaä nataegu naxcèx ga guma ïâne ga Caná ga Gariréaanewa yexmane. Rü guma ïânewa nixí ga binuxü nanguxuchixëëñäxü ga dexá. Rü ïâne ga Capernáüwa nayexma ga wüxi ga tacü ga ãëxgacü, rü nidaawe ga wüxi ga nane. ⁴⁷ Rü yexguma guma ãëxgacü nüxü cuáchigagu ga Ngechuchu rü Gariréaanewa na nanguxü ga Yudéaanewa na ne naxüxü, rü naxüñtawa naxü. Rü nüxü nayacèëxü na napatawa naxüñüçèx, rü naxcèx na yanataanexëëñäxüçèx ga guma nane ga marü turaxüchicü. ⁴⁸ Rü Ngechuchu nanangäxü, rü ñanagürü nüxü: —Pema rü tama peyaxõgü ega tama nüxü pedauxiragu i taxü i cuèxrüñgü i

Tupanaärü poramaä üxü —ñanagürü. ⁴⁹ Natürü ga guma äëxgacü rü ñanagürü nüxü: —Pa Corix, ipaxa chowe rüxü naxüpa na nayuxü ya chaune! —ñanagürü. ⁵⁰ Rü Ngechuchu nanangäxü rü ñanagürü nüxü: —¡Nataegu i cupatawa! Erü cune rü marü naxcèx nitaane —ñanagürü. Rü guma yatü rü nayaxö ga yema ore ga Ngechuchu namaä nüxü ixuxü. Rü napatacèx nataegu. ⁵¹ Rü yexguma napatawa nanguxchaügu ga guma äëxgacü, rü norü duüxügü napëxegu nayayi, rü ñanagürügü nüxü: —Cune rü marü naxcèx nitaane —ñanagürügü. ⁵² Rü yexguma rü norü duüxügüna naca, rü ñanagürü nüxü: —¿Tacü rü oragu inaxügxü na naxcèx yataanexü? —ñanagürü. Rü yema norü duüxügü nanangäxü rü ñanagürügü: —Íne tocuchiguwena nixí ga nüxü nangupetüxü ga na yaxaxünexü —ñanagürügü. ⁵³ Rü guma bucü nanatü rü nüxna nacuèxächi ga yema oragu na yiixü ga Ngechuchu ga ñaxü nüxü:

“Cune rü marü naxcèx nitaane” ñaxü. Rü nüma ga guma äëxgacü rü guxüma ga napatacüäx rü Ngechuchuaxü nayaxögü. ⁵⁴ Rü yexguma Yudéaanewa ne naxüxgu ga Ngechuchu, rü yema nixí ga norü taxre ga cuèxruü ga taxü ga Tupanaärü poramaä duüxügüxü nawéxü ga Gariréaanewa.

5

Ngechuchu rü nanamexëë ga wüxi ga yatü ga idaawexü ga Betechawa yexmaxü

¹ Rü ñuxre ga ngunexügü ngupetüguwena rü nayexma ga wüxi ga peta ga Yudíugü auregüxü na yemaäcü Tupanaxü yacuèxüügüxüçèx. Rü

yemacèx ga Ngechuchu rü Yerucharé Ücèx nataegu. ² Rü guma īāneärü poxeguxü rü nüxü nayexma ga wüxi ga īāx ga Carneruarü Choxüchicagu ãegaxü. Rü yema īāxärü ngaicamana nayexma ga wüxi ga puchu ga Yudíugügawa Betechagu ãegaxü. Rü guma puchuanacüwa nayexma ga wüximē expüx ga chopetüchica ga ãxpataüetügüxü. ³ Rü yema chopetüchicagu nacagü ga muxüma ga duüxügü ga idaaweexü. Rü nümaxü rü nangexetügü, rü togü rü nachixeparagü, rü togü rü nanawäixächigü. Rü yema idaaweexü rü yéma nananguxeëgü ga guma puchu ga na naxiäxächichiüxÜcèx. ⁴ Yerü ñuxguacü rü guma puchugu ïnarüxñxü ga wüxi ga daxücüäx ga Tupanaärü orearü ngeruü, rü nayaxiäxchiücüüxëëxü. Rü guxema tükira tügü yéma táexe nachiüwa ga guma puchu ga yexguma yaxiäxchiücüügu, rü tükmacèx nitaane woo ga ngëxürrüümare ga ðaawe tükü yexmaxë. ⁵ Rü yéma natanüwa nayexma ga wüxi ga yatü ga marü 38 ga taunecü idaawecü. ⁶ Rü yexguma Ngechuchu nüxü dëüxgu ga guma yatü ga yexma na nacaxü, rü nüxü nacuächiga ga marü mucüma ga taunecü na yadaawexü. Rü yemacèx nüxna naca rü ñanagürü nüxü: —¿Cunaxwèxexü i cuxcèx na yataanexü? — ñanagürü. ⁷ Rü Ngechuchuxü nangäxü ga guma idaawecü, rü ñanagürü: —Pa Corix, tataxuma ya texé ya choxü rüngüxëëxë na ngëma choxü tatáexÜcèx i ngëxguma naxiäxächichiügu ya daa puchu. Rü guxüguma i ngëxguma ngëma chaugü chatáechaügu, rü yoxni i togü rü marü nüxira

nügü ngema natáegü —ñanagürü. ⁸ Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¡Inachi, rü nayaxu i curü caruü, rü íixü! —ñanagürü. ⁹⁻¹⁰ Rü yexgumatama naxcèx nitaane ga guma yatü. Rü nanayaxu ga norü caruü, rü íinxü. Natürü ga yema ngunexü rü ngüxchigaarü ngunexü nixi. Rü yemacèx ga yémacüñäxgü ga Yudíugüarü äëxgacügü rü ñanagürügü nüxü ga guma yatü ga naxcèx itaanecü: —Ñoma nixi i ngüxchigaarü ngunexü. Rü ngëmacèx nachuxu nixi na cuyangexü i curü caruü erü yemaäcü tamaä nüxü nixu ga Moïché —ñanagürügü. ¹¹ Natürü ga guma yatü rü yema Yudíugüarü äëxgacügüxü nangäxü, rü ñanagürü: —Yima choxü rümexëecü rü ñanagürü choxü:

“¡Nayaxu i curü caruü rü íixü!” ñanagürü. ¹² Rü yexguma ga yema äëxgacügü rü nüxna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Texé ngëma ñatarügü cuxü:

“¡Nayaxu i curü caruü rü íixü!” ñatarügü cuxü? —ñanagürügü. ¹³ Natürü ga guma yatü rü tama nüxü nacuèx ga texé naxcèx na yataanexëexü, yerü namuxuchi ga duüxügü ga yéma, rü yexma nayarütaxu ga Ngechuchu. ¹⁴ Natürü yixcama ga Ngechuchu rü tupauca ga taxünegu nüxü nayangau ga guma yatü, rü ñanagürü nüxü: —¡Düçèx i ñüxma marü cuxcèx na yataanexü, rü tãütáma wena chixexü cuxü na tama quidaawexüçèx namaä i wüxi i daawe i ngëma marü cuxü ngupetüxüärü yexera ixixü! —ñanagürü. ¹⁵ Rü íinxü ga guma yatü, rü Yudíugüarü äëxgacügümaä nüxü nayarüxu ga Ngechuchu na yiixü ga guma namexëecü. ¹⁶ Rü yemacèx nixi ga yema äëxgacügü ga

Ngechuchucèx nadaugüxü na yamèxgüäxüçèx, yerü ngüxchigaarü ngunexügu napuracü. ¹⁷ Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —Chaunatü ya Tupana rü guxü i ngunexügu napuracü rü mexü naxü. Rü ngëmacèx i choma rü ta naxrüü chapuracü —ñanagürü. ¹⁸ Rü yemacèx ga yema Yudíugüarü ãëxgacügü rü yexeraäcü Ngechuchuxü nimèxguchaü. Yerü tama naxrüü nanaxaure ga ngüxchigaarü ngunexü rü ñüxüchi nüxü nixu ga Nanatüxüchi na yüxü ga Tupana, rü yemaäcü nügü nixu ga Nanatü ga Tupanamaä na nawüxiguxü.

*Nüma ga Tupanatama nixi ga Nanena naxääxü
ga pora*

¹⁹ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü ga yema ãëxgacügü: —Aixcüma pemaä nüxü chixu rü choma i Tupana Nane rü tama chorü poramaä chanaxü i tacü rü puracü i mexü. Natürü ngëma nüxü chadauxü i Chaunatü üxüxücatama nixi ichaxüxü. Rü guxüma i ngëma Chaunatü üxü, rü choma ya Nane rü ta chanaxü. ²⁰ — Chaunatü ya Tupana rü choxü nangechaü, rü ngëmacèx choxü nüxü nadauxëe i guxüma i tacü i nüma naxüxü. Rü ngëma ñüxma choxü nüxü nadauxëeñüärü yexera tá choxü nüxü nadauxëe i yixcüra. Rü ngëxguma i pema ega ngëmaxü pedaugügu, rü tá pebaixächiäegü namaä. ²¹ — Rü Chaunatü rü ínanadagüxëe i yuexügü rü wena nanamaxëxëe. Rü ngëxguma-rüü ta i choma i Nane rü tüxna chanaxä i maxü ya yíxema chatümawèxéxe na tüxna chanaxäxü. ²²⁻²³ —Rü tama Chaunatü nixi ya duüxügüxü icagücü i norü maxüchiga.

Natürü choxü nixi i namuxü na chanaxüxüçèx i ngëma, na choxü yacuèxüügüxüçèx i duüxügü, ngëma Chaunatüxü na yacuèxüügüxürrü. Rü yíxema tama choxü icuèxüxüçèx, rü tama nüxü ticuèxüü ta ya Chaunatü ya choxü nuä mucü.

²⁴ —Aixcüma pemaä nüxü chixu rü yíxema texé ya choxü irüxñüxü i chorü ore, rü nüxü yaxöxü ya yima Chaunatü ya núma choxü mucü, rü tüxü nangëxma i maxü i taguma gúxü. Rü Chaunatü rü tãütáma tûmamaä nanaxuegu na tapoxcuxü erü marü nawa ítanguxuchi na tayuxü, rü tüxü nangëxma i maxü i taguma gúxü.

²⁵ —Rü aixcüma pemaä nüxü chixu rü marü nawa tá nangu i ngunexü rü ñuxmatama nixi i chauga naxinüexü tá i ngëma duüxügü i norü pecadugu yuexü rü iyärütauxexü. Rü texé ya chauga ñüexü rü tá tamaxë.

²⁶ —Nüma ya Chaunatü rü nüxü nangëxma i pora na namaxëxëäxüçèx i duüxügü. Rü ngëma pora rü choxna nanaxä ya Chaunatü na choma rü ta duüxügüxü chamaxëxëäxüçèx.

²⁷ —Rü Chaunatü ya Tupana choxü namu na duüxügünä chaçaxüçèx naxcèx i norü maxüchiga, erü choma nixi i Nane i duüxüxü chiixü.

²⁸ —¡Täxü i pebaixächiäegüxü namaä i ñaä ore i pemaä nüxü chixuxü! Erü tá ínangu i ngëma ngunexü i nagu guxüma i duüxügü i yuexü rü tá na nüxü naxinüexü i chauga.

²⁹ —Rü naxmaügüwa tá ínachoxü. Rü ngëma meä maxëxü, rü tá ínarüdagü na nayauxgüäxüçèx i maxü i taguma gúxü. Natürü ngëma chixexü ügüxü, rü tá ínarüdagü na napoxcuexüçèx.

*Nawa nüxü icuáxü na Tupana yüixü ga
Ngechuchuna naxäcü ga pora*

³⁰ —Choma rü taxucürüwa ḫacü chaxü chauechamatama ega tama choxü naxüxēēāgu ya Chaunatü. Rü Chaunatü chomaā nüxü ixuxüācüma nixī i nüxna chaçaxü i duňxügü i norü maxüchiga. Rü ngēxguma nüxna chacaxgu rü aixcüma meāma chanangugü i duňxügü. Erü tama choxrütama ngúchaü nixī i ngēma chaxüxü, natürü Chaunatü ya nuā choxü mucüarü ngúchaü nixī i ngēma chaxüxü. ³¹ —Rü ngēxguma chi chauchigaxütama chixuxgu rü taxuwama name i ngēma. ³² —Natürü nangēxma i to i chauchigaxü ixuxü. Rü nüxü chacuèx rü aixcüma nixī i norü ore i pemaā nüxü yaxuxü. ³³ Pema rü Cuáü ya baiňxēēruňxǖtawa penamugü ga perü duňxügü na nüxü pecuáxǖcèx ga ore ga aixcüma ixixü ga chauchiga. Rü yema ore ga Cuáü pexü namaā ngāxüxü rü aixcüma nixī. ³⁴ —Natürü i choma rü tama chanaxwèxe i ḫacü rü yatü chauétüwa nachogü, erü choma tátama chaugüna chadau. Natürü pemaā nüxü chixu i ngēma Cuáüärü ore na choxü peyaxōgüxǖcèx rü na penayauxgüxǖcèx i maxü i taguma gúxü. ³⁵ —Cuáü rü wüxi ga omü ga iyauracüüxü rü pexü báxixǖ-rǖ nixī ga pexcèx. Rü pema rü paxaāchi namaā petaāegü. ³⁶ —Natürü nangēxma i ḫacü i Cuáüärü orearü yexera chauétüwa íchogüxü. Rü ngēma nixī ga yema taxügü ga cuèxruňgü ga Chaunatü choxü muxü na norü poramaā chanaxüxǖcèx. Rü yemawa pexü nüxü chadauxëe na aixcüma Chaunatü ya Tupana yiňxü ga núma choxü mucü. ³⁷ —Rü ngēxgumarǖü ta ya Chaunatü ga guma núma choxü mucü, rü marü chauétüwa ínachogü, woo taguma nüxü pexñǖe ga naga rü taguma nüxü pedau. ³⁸ —Rü

ngēma Chaunatüarü ore rü ta tama peāēwa nixücu, erü tama choxü peyaxōgü woo Chaunatü núma choxü na muxü. ³⁹⁻⁴⁰—Pema meāma nawa pengüe i Tupanaärü ore i ümatüxü, erü nagu perüxñüe rü ngēmawa tá nüxü ipeyangau i perü maxü i taguma gúxü. Natürü woo ngēmatama Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü chauchiga meā na yadexaxü, natürü i pema rü tama choxü peyaxōguchaü na ngēmaācü penayauxgüxüçex i ngēma maxü. ⁴¹⁻⁴²—Rü choma rü tama chanaxwèxe na choxü picuèxüögüxü erü meāma pexü chacuèx, rü nüxü chacuèx na tama aixcüma Tupanaxü pengechaügüxü. ⁴³—Chaunatü ya Tupana nixi ga núma choxü mucü, natürü i pema rü tama choxü peyauxguchaü. Natürü ngēxguma chi tomare i yatü nagagutama núma ūxgu, rü ngēma chi nixi i taāēäcüma peyauxgüxü. ⁴⁴—¿Rü ñuxäcü chi choxü peyaxōgü ega penaxwèxegu na pemücügütama pemaä taāēxü rü tama naxcèx pedaugügu na Tupanaxüchi pemaä taāēxü? ⁴⁵—¡Täxü i nagu perüxñüexü na choma tá yiixü na pexü chixugüxü i Chaunatüxütawa! Erü Moīché ga guma perü maxüçex nüxü peyaxōgucü tátama nixi ya yima pexü ixugüci i Chaunatüxütawa. ⁴⁶—Rü ngēxguma chi peyaxōgügu i ngēma ore ga Moīché ümatüxü, rü choxü rü chi ta peyaxōgü. Yerü ga Moīché rü chauchigagu nixi ga naxümatüäxü ga norü poperawa. ⁴⁷—Natürü ngēxguma tama peyaxōgügu i ngēma Moīché ümatüxü i ore, ¿rü ñuxäcü tá peyaxōgü i ngēma choma pemaä nüxü chixuxü? —ñanagürü ga Ngechuchu.

6

*Ngechuchu rü nanachibüexëẽ ga 5000 ga yatügü
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)*

¹ Rü yemawena ga Ngechuchu rü naxtaxa ga Gariréagu ãeganearütocutüwa tomaã naxü. Rü norü toéga ga guma naxtaxa rü Tibéria nixí. ² Rü muxüma ga duňxügü rü nawe narüxí. Yerü ũpaacü rü marü nüxü nadaugü ga ñuxäcü Ngechuchu na naxüxü ga taxü ga mexügü ga Tupanaärü poramaã üxü ga yexguma duňxügü ga idaaweegüxüçèx yataanexëẽgüägu. ³ Rü yexguma ga Ngechuchu rü wüxi ga mèxpúnewa tomaã ínaxüächi. Rü wüxigu tomaã yéma narüto. ⁴ Rü marü ningaica ga yema Yudíugüärü peta ga Üpetüchiga. ⁵ Rü yexguma Ngechuchu nüxü dawenügu rü nüxü nadau ga muxüma ga duňxügü ga nawe rüxixü. Rü yemacèx Piripina naca, rü ñanagürü: —¿Rü ngextá tá naxcèx tataxe i nawemü i ñaã duňxügü na nachibüexëẽxüçèx? —ñanagürü. ⁶ Rü nümatama ga Ngechuchu rü marü nüxü nacuèx ga tacü tá na naxüxü. Natürü yema ñanagürü Piripixü, yerü nüxü nacuáxchaü ga tacümaã tá na nangäxüäxü. ⁷ Rü yexguma Ngechuchuxü nangäxü ga Piripi, rü ñanagürü: —Woo chi naxcèx itaxegügu i 200 i díéru naguxü i pãü, rü tãü chima nüxü ningu ega woo wüxichigüna íraxü ixächigügu —ñanagürü. ⁸⁻⁹ Rü yexguma ga Aüdré ga Ngechuchuarü ngúexü ga Pedru ga Chimáü naëneë, rü ñanagürü: —Nuã nangëxma i wüxi i buxü rü nüxü nangëxma i 5 i pãü i chebadanaxcèx rü taxre ta i choxni. ¿Natürü tacüwa name i ngëma naxcèx i ñaã muxüchixü

i duǔxűgű? —ñanagürü. ¹⁰ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü toxű: —jEcü, namaã nüxű pixu i duǔxűgű na ínatogüxűcèx! —ñanagürü. Rü yema nachicawa rü nametěxeane ga guma maxě. Rü gumatěxewa narütogü ga duǔxűgű. Rü maneca 5000 wa nangu ga yexguma yatügűxica ixugügi. ¹¹ Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanade ga yema păögü, rü Tupanana moxě naxā. Rü yemawena rü toxű nayanu na yema duǔxűgű ga yéma rütogüxűxű tayanuxűcèx. Rü yexgumarüü ta ga choxni rü nüxű toxű nayanuxěe, ñuxmata meäma nachibüe ga guxüma ga yema duǔxűgű. ¹² Rü yexguma marü meäma nachibüegu ga guxüma, rü Ngechuchu toxű namu rü ñanagürü toxű: —jPenade i ngěma naxchipěxegü i íyaxügűxű na tama inaxaiyěxűxűcèx! —ñanagürü. ¹³ Rü tanade ga yema naxchipěxegü ga yema 5 ga păñwa íyaxűxű, rü 12 ga pexchi namaã tanaxüäcugü. ¹⁴ Rü yexguma yema duǔxűgű nüxű daugügu ga yema mexű ga taxű ga Tupanaärü poramaã naxűxű ga Ngechuchu, rü ñanagürügü: —Aixcümäxűchi daa nixí ya Tupanaärü orearü uruň ga guma ínanguxěecü —ñanagürügü. ¹⁵ Natürü ga Ngechuchu rü nüxű nicuèxächi ga duǔxűgű rü na norü äëxgacüxű yangu-cuchixěegüchaňaňxű. Rü yemacèx nüxna nixügachi rü yéamaxűra naxű nawa ga guma mèxpúne na nüxícatama nayexmaxűcèx.

*Dexáétügu nixű ga Ngechuchu
(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)*

¹⁶ Rü yexguma marü nachütagu, rü toma ga Ngechuchuarü ngúexűgű rü wenaxärü naxtaa-

cutüwa taxī. ¹⁷ Rü poraācū naxēāne. Rü tama ínangu ga Ngechuchu. Rü yemacèx wüxi ga ngue ga taxūnegu tichoő, rü itaxiāchi ga na to-cutüwa taxīxū ga Capernáūärü īānewa na tangugüxÜcèx. ¹⁸ Rü yexguma tixāÿyane rü in-axügü ga na poraācū yabuaxū. Rü yemagagu rü poraācū nayuape. ¹⁹ Rü yexguma marü 5 ga kilómetru tixāÿgu, rü Ngechuchuxū tadaugü ga na dexáchiüétügu yaxūxū. Rü toma ga norü ngúexÜgü rü poraācū tamuňe. ²⁰ Natürü nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü toxū: —Choma chixī. ¡Rü tāxū i pemuňēxū! —ñanagürü. ²¹ Rü yexguma ga toma ga norü ngúexÜgü rü taâēäcüma tanayauxgüchaň ga toteüwa. Rü yexgumatama ítangugü ga yema ítaxīxūwa.

Ngechuchucèx nadaugü ga duňxÜgü

²² Rü moxüäcū ga yema duňxÜgü ga naxtaxaarü tocutügu rüchoxū, rü nüxū nicuexächitanü ga toma ga Ngechuchuarü ngúexÜgü ga marü nagu na taxīxū ga guma ngue ga taxūne ga nügümaä wüxicane. Rü nüxū nacuèxgü ta ga Ngechuchu rü tama towe na naxūxū. ²³ Rü yexguma yemagu ínaxñüéyane, rü yoxocüne ínangugü ga náigü ga ngue ga itaxūne ga Tibériaarü īānewa ne ïxüne. Rü norü ngaicamana nangugü ga yema nachica ga ngextá Ngechuchu ínachibüexëëxÜwa ga yema muxüma ga duňxÜgü ga yexguma moxë inaxäxgu naxcèx ga yema pãü. ²⁴ Rü yexguma yema duňxÜgü nüxū daugüga guma nguewa na Ngechuchu rü toma ga na tatauxexüma rü yexma guma nguegüga nichoň na Ngechuchucèx yadaugüxū Capernáūärü īānegu.

Ngechuchu nixī i pāū i maxü tüxna ãxü

²⁵ Rü yexguma guma naxtaxaarü tocutüwa nangugügu ga yema duūxügü, rü Ngechuchuxü yexma nayangaugü. Rü nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —Pa Ngúexēēruñx, ¿ñuxgu nixī i nuā cunguxü? —ñanagürügü. ²⁶ Rü Ngechuchu nanangāxü, rü ñanagürü nüxü: —Aixcüma pemaā nüxü chixu rü tama yema nüxü na picuèxāchitanüxüçex ga yema mexügü ga Tupanaarü poramaa chaxüxü nixī i chauxcèx pedaugüxü. Natürü chauxcèx pedaugü yerü meāma pechibüe nawa ga yema ñona ga pexna chaxāxü.. ²⁷ —;Täxü i naxcèx pepuracüexü i ñona i paxama gúxü! Rü narümemaē nixī i naxcèx pepuracüe i ngema maxü i aixcüma ixixü i taguma gúxü. Rü ngēma nixī i maxü i choma i Tupana Nane ya duūxüxü chixicü tá pexna chaxāxü, erü Chaunatü ya Tupana rü marü nanangoxēē na aixcüma Nane chiiixü —ñanagürü. ²⁸ Rü yexguma ga nümagü rü nüxna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Tacü tá taxüe na tayanguxēēxüçex i ngēma Tupana toxü naxwèxexü? —ñanagürügü. ²⁹ Rü Ngechuchu nanangāxü rü ñanagürü nüxü: —Rü Tupana rü núma choxü namu. Rü ngēma núma pexü nanaxwèxexü nixī na choxü peyaxõgüxü —ñanagürü. ³⁰ Rü yexguma ga nümagü rü nüxna nacagü, rü ñanagürügü nüxü: —¿Tacü rü cuèxruñxü tá toxü cudauxēē na cuxü tayaxõgüxüçex na aixcüma Cristu quiixü? ¿Rü tacü i to i mexü tá toxcèx cuxüxü i ñuxmax? ³¹ Yerü nuxcümañgüxü ga törü oxigü, rü nanangõxgü ga yema pāū ga Tupana nüxna ãxü ga chianexüwa ga ngextá taxúema íxãpataxüwa. Rü Tupanaärü ore i

ümatüxűwa rü ñanagürü:

“Tupana rü daxūcۇڭىخ ga păumaň nanachibüexەە
ga duۇxۇغۇ”,

ñanagürü i ngëma orewa. ³² Rü Ngechchu
nanangäxü rü ñanagürü nüxü: —Aixcüma pemaň
nüxü chixu rü tama nixi ga Moïchە yىixü ga nüxna
naxäxü ga yema pău ga daxu- cۇڭىخ, natürü
Chaunatü ga Tupana nixi ga nüxna naxäcü.
Rü nüma nixi i ñuxma i pexna naxäâxü i pău i
aixcüma ixixü i daxuwa ne ûxü. ³³ —Erü ngëma pău
i Tupana ixäxü, rü daxûguxü i naânewa ne naxu
rü nanamaxەەئى i ñoma i naâneçۇڭىخ i duۇxۇغۇ
—ñanagürü. ³⁴ Rü nümagü rü naxcەx ínacagü,
rü ñanagürögü nüxü: —Pa Corix, iguxۇguma
toxna naxäêcha i ngëma pău! —ñanagürögü.
³⁵ Rü Ngechchu ñanagürü nüxü: —Choma nixi
i ngëma pău i maxەئەرۇچىخ. Rü yíxema
texé ya chauxۇtawa ûxە rü tagutáma tataiyya.
Rü texé ya choxü yaxۆxە rü tagutáma tiتawa.
³⁶ —Natürü marü pemaň nüxü chixu rü woo
na choxü pedaugۇxü rü tama choxü peyaxۆگü
i pemax. ³⁷ —Rü guxâma ya yíxema duۇxەگü
ya Chaunatü choxna tۇxü mugüxe rü chorü
duۇxۇغۇ tixىگü. Rü texé ya choxü yaxۆگüxe rü
tâتىمە tۇxü chaxoox. ³⁸ —Yerü tama choxrütama
ngúchaň na chaxۇخۇcەx nixi ga daxûguxü ga
naânewa ne chaxۇxü. Natürü nüma chaxü na
chanaxۇخۇcەx i norü ngúchaň ya Chaunatü ya
núma choxü mucü. ³⁹ —Rü ngëma norü ngúchaň
ya Chaunatü ya Tupana ya núma choxü mucü
nixi i na taxúexەma ichayarütauxەەخü ya yíxema
choxna tۇxü namugüxe. Erü nüma ya Chaunatü
nanaxwae na tۇxü yuwa ícharüdagۇخەەخü i

naāneärü guxgu. ⁴⁰ —Choma nixī i Tupana Nane chiixü. Rü ngēma norü ngúchaü ya Chaunatü ya Tupana ya núma choxü mucü nixī na tūxü nangēxmaxü i maxü i taguma gúxü ya guxāma ya texé ya choxü daugüxe rü choxü yaxōgüxe. Erü choma tá nixī i tūxü ícharüdagüxēēxü i naāneärü guxgu —ñanagürü. ⁴¹ Rü yexguma yema orexü naxñüēgu ga yema Yudíugü, rü inanaxügue ga Ngechuchuchiga na yadexagüxü. Yerü ñanagürü ga Ngechuchu: —Choma nixī i pāū i daxüguxü i naānewa ne chaxüxü —ñanagürü. ⁴² Rü ñanagürügü: —¿Taux éxna ñaā yíixü i Ngechuchu i Yúche nane? Rü yixema rü tūxü tacuèx ya nanatü rü naē. ¿Rü ñuxäcü i núma i “Daxüwa ne naxüxü”, ñaxü? —ñanagürügü. ⁴³ Rü Ngechuchu ñanagürü nüxü: —¡Nüxü perüxoe na choxü na pixuechaxü! ⁴⁴ —Taxúema chauxütawa tangu ega tama choxna tūxü namuxgu ya chaunatü ga guma núma choxü mucü. Rü texé ya chauxütawa ngugüxe rü choma rü tá wena tūxü chamaxēxēē i naāneärü guxgu. ⁴⁵ —Nuxcümaügüxü ga Tupanaärü orearü uruügüarü poperawa naxümatü i ore i ñaxü:

“Tupana tá guxāxü nangúexēē”,
 ñaxü. Rü ngēmacèx guxāma ya texé ya Chau-
 natüxü ñüxü rü naxütawa ngúxe, rü chauxütawa
 taxī. ⁴⁶ —Taguma texé Chaunatü ya Tupanaxü
 tadau. Rü chaxicatama nixī i nüxü chadauxü
 erü naxütawa ne chaxü. ⁴⁷ —Aixcüma pemaä
 nüxü chixu rü texé ya choxü yaxōxē rü tūxü
 nangēxma i maxü i taguma gúxü. ⁴⁸ —Choma
 nixī i pāū i maxēxēēruü chiixü. ⁴⁹ —Rü perü
 oxigü ga nuxcümaügüxü rü nanangōx ga yema
 pāū ga Tupana nüxna ãxü ga yema nachica

ga ngextá taxúema íxāpataxüwa. Natürü woo nanangōxgü ga yema pāū rü nayueamatama. 50 —Natürü ñaā pāū i pemaā nüxü chixuxü i daxüwa ne ūxü rü chomatama chixi. Rü guxāma ya texé ya choxü yaxúxe ñoma pāū tangōxürüü rü tá tamaxēcha. 51 —Chomatama nixi i pāū i maxēxēerü i daxüwa ne chaxüxü. Rü texé ya ñoma chomaā taxāwemüxürüü choxü yaxōxē rü guxügutáma tamaxēcha. Erü ngēma pāū i choma tükna chaxāxü rü chaxunetama nixi. Rü ichanaxā i chaxune na namaxēxüçèx i ñoma i naānecüäx i duüxügü —ñanagürü ga Ngechuchu. 52 Rü yexguma ga yema Yudíugü rü poragaäcü nügüna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Ñuxäcü tá i ñaā yatü i naxüne tátama tükü nangōxēxü? —ñanagürügü. 53 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxü: —Rü choma i Tupana nane na duüxüxü chiixü rü aixcüma pemaā nüxü chixu rü ngēxguma pema rü tama chaxunemaā pexāwemügügu rü tama nawä pexaxegügu ya chaugü, rü tāütáma pexü nangēxma i maxü i taguma gúxü. 54 —Texé ya chaxunemaā ãwemüxē rü chaugüwa axexe rü tükü nangēxma i maxü i taguma gúxü. Erü choma rü tá tükü chamaxēe ega naānēärü guxgu. 55 —Erü chaxune rü õnaxüchi nixi rü chaugü rü axexüxüchi nixi. 56 —Texé ya chaxunemaā ãwemüxē rü chaugüwa axexe rü chowa tayaxüx rü choma i tümawa. 57 —Chaunatü ga núma choxü mucü rü namaxü. Rü núma choxna nanaxā i maxü. Rü ngēxgumarüü ta i choma rü tá tükna chanaxā i maxü ya yíxema choxü yaxúxe rü choxü yaxōxē. 58 —Marü pemaā nüxü chixu na choma rü pāū i daxüwa ne ūxü chiixü. Natürü choma rü tama yema pāū ga

nuxcümaňgütü ga perü oxigü ngõxgütü ga pãürüü chixi. Yerü woo ga yema pãü na nangõxgütü ga perü oxigü rü nayueamatama. Natürü texé ya choxü yaxúxe, ñoma pãü tangõxürüü, rü choxü yaxõxë rü guxügutáma tamaxü —ñanagürü.⁵⁹ Rü Ngechuchu rü duňxügumaä nüxü nixu ga yema ore ga yexguma nangúexëëägu ga Yudíugüärü ngutaquëxepataüwa ga ïäne ga Capernáüwa.

Ngechuchuarü orewa nangëxma i maxü i taguma gúxü

⁶⁰ Rü yexguma nüxü naxñüëgu ga yema nguxëëetae, rü muxüma ga yema duňxügü ga nawe rüxixü rü ñanagürügü: —Rü ngëma tamaä nüxü yaxuxü, rü naguxchaxüchi na nüxü icuáxü na ñuxü ñaxü. ¿Nuxäcü texé tükü natauxcha na naga taxñüxü? —ñanagürügü.⁶¹ Natürü ga Ngechuchu rü nüxü nacuëxama ga yemaäcü nügümaä na íyadexagüxü naxcèx ga yema nguxëëetae, rü yemacèx nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Exna peäëwa nangux i ngëma ore?⁶² —Rü ngëxguma peäëwa nanguxgu i ngëma ore i pemaä nüxü chixuxü, rü ¿tacügu chi perüxñüëxü ega choxü pedëuxgu na wenaxärü daxü na chaxixü, ga noxri ne chaxüxüwa na chaxüxü i choma i Tupana Nane na duňxüxü chiiixü?⁶³ —Tupanaäe i Üünexü nixi i inaxäxü i maxü i taguma gúxü. Rü tama pexene nixi i pexü maxëxëëxü. Rü ngëma ore i pemaä nüxü chixuxü rü peäëcèx nixi, rü nawa nangëxma i maxü i taguma gúxü.⁶⁴ —Natürü tangëxma i petanüwa ya ñuxre ya tama yaxõgüxe —ñanagürü. Rü yema ñanagürü ga Ngechuchu yerü noxriarü ügögumama marü nüxü nacuëx ga texé

tá nüxű na yaxõgûxű, rü texé tá cúācü ínaxuaxűxű. ⁶⁵ Rü ñanagürü ta: —Rü ngẽmacèx marü pemaã nüxű chixu rü taxuacüma texé chauxütawa tangu ega tama Chaunatü chauxütawa tûxű gaxgu — ñanagürü. ⁶⁶ Rü yexguma inanaxügue ga nüxna na yaxigûxű ga muxüma ga yema duûxügû ga noxri nawe rüxîchiréxű. Rü marü tama nawe ínaxlîxű. ⁶⁷ Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü 12 ga ngúexügüna naca, rü ñanagürü nüxű: — ¿Exna pema rü ta choxna pixigachitanüchaű? —ñanagürü. ⁶⁸ Natürü Chimáũ ga Pedru rü nanangâxű, rü ñanagürü: —Pa Corix, ¿Texéxütawa chi taxixű ega cuxna tixigachitanügu? Erü cuma rü cuxű nangêxma i ore i nawa nangêxmaxű i maxű i taguma gûxű. ⁶⁹ —Toma rü marü cuxű tayaxõgû, rü nüxű tacuèx na cuma quiixű ya Cristu ya Üünecü ya Tupana Nane —ñanagürü. ⁷⁰ Rü Ngechuchu toxű nangâxű, rü ñanagürü: — ¿Taux êxna choma yiixű ga pexű chidexechixű ga pema ga 12? Natürü nangêxma i wüxi i petanüwa i Chatanâärü duûxű ixixű —ñanagürü. ⁷¹ Rü Yuda ga Icariúte ga Chimáũ nanechiga nixí ga yadexaxű ga Ngechuchu. Yerü Yuda tá nixí ga cúācü ínaxuaxűxű rü woo ga nüma rü wüxi ga totanüxüchiréx na yiixű.

7

Ngechuchueneegü rü tama nüxű nayaxõgü

¹ Rü yemawena ga Ngechuchu rü Gariréaanewa yexmagüne ga ñanegügu nixüägûchigü. Rü tama Yudéaanewa nayexmachaű yerü yémacqâx ga Yudíugüarü aëxgacügû rü naxcèx nadaugü ga na

yamèxguchañāxüçèx. ² Natürü marü ningaica ga yema Yudíugüarü peta ga nagu norü düxenügү yaxügüxü na yemawa nüxna nacuèxächiexüçèx ga ñuxäcü nuxcumägüxü ga norü oxigü na naxügüxü ga norü düxenügү ga nañxätnaxcèx ga yexguma Moñchewe naxixgu ga ngextá taxúema íxäpataxüwa. Rü yemacèx nixi ga Düxenügüarü Petagu naxäegaxü. ³ Rü naëneëgü ga Ngechuchu rü ñanagürögü nüxü: —Tama name i nuxä Gariréaarü naänegu curüxäñx. Rü name nixi i petacèx Yudéawa cuxü, na ngëma duñxügü i cuwe rüxixü i ngëma ngëxmagüxü nüxü daugüxüçèx i ngëma cuèxruñgü i mexügü i Tupanaärü poramaä cuxüxü. ⁴ —Erü ngëxguma chi wüxi ya yatü rü duñxügüxü nügü nacuèxëëchañgu rü tama cùäcü nanaxü i tacü i naxüxü. Rü ñuxma na cunaxüxü i muxüma i mexügü i Tupanaärü poramaä cuxüxü, rü name nixi i guxü i duñxügüpëxewa cunaxü —ñanagürögü. ⁵ Rü yema ñanagürögü ga naëneëgü yerü woo ga nümagü rü ta tama nüxü nayaxögü. ⁶ Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangäxü, rü ñanagürü nüxü: —Tauta nawa nangu i ngunexü na petawa chaxüxü. Natürü pexcèx rü ngëxürüüxümare i ngunexü nixi i mexü na petawa nagu pexixü. ⁷ —Ngëma duñxügü i ñoma i naänecüñx rü tama pexchi naxaie. Natürü chauxchi naxaie erü chanangoxëë i ngëma naxügüxü rü na nachixexü. ⁸ —Name nixi i petawa pexi i pemax. Choma rü tauta ngëma chaxü erü tauta nawa nangu i ngunexü i nagu ngëma chaxüxü —ñanagürü ga Ngechuchu. ⁹ Rü yexguma yema ñaxguwena, rü Gariréaanegu narüxäñx.

Ngechuchu rü Düxenügürü Petawa naxü

10 Natürü nawena ga nañeëgü ga petawa na naxixü, rü Ngechuchu rü ta yéma naxü. Natürü cúaçü yéma naxü, rü tama poraäcü duüßügxü nügü nadauxëe. **11** Rü yema Yudíugürü Petawa, rü ñanagürügü: —¿Ngextá nangëxma i ngëma yatü? —ñanagürügü. **12** Rü nügütanüwa ga yema duüßügxü ga yéma yexmagüxü, rü poraäcü Ngechuchuchiga ínidexagü. Rü ñuxre ga yema duüßügxü rü ñanagürügü: —Yima rü wüxi ya yatü ya meci nixi —ñanagürügü. Natürü ga togü rü ñanagürügü: —Ngëma yatü rü tama name erü duüßügxü nawomüxeë —ñanagürügü. **13** Natürü taxuüma ga duüßügxü rü mea togüpëxewa Ngechuchuxü nicuëxüggüchaü, yerü yema Yudíugürü Petawa, rü ñanagürügü: —Ngëma petaarü ngäxüwa nanguxgu, rü nixücu ga Ngechuchu nawa ga tupauca ga taxüne. Rü inanaxüga na nanguxëetaexü. **15** Rü yema Yudíugürü Petawa, rü ñanagürügü: —Naä chorü nguxëetae rü tama choxrü nixi, erü Chaunatü ya núma choxü mucüarü nixi. **17** —Ngëxguma texé naxüxchaügu i Tupanaärü ngúchaü rü yíxema tá nüxü tacuëx ngoxi aixcüma Tupanaxütawa chanayaxu i ngëma chorü nguxëetae rü ëxna chaugüxüttawatama chayaxuxü yixi i ngëma. **18** —Yíxema texé ya mexü

i tümachigaxǖtama ixuxé rü ngēmaācü tanaxü erü tanaxwèxe i duňxǖgü na tǖxǖ icuèxǖgǖxǖ. Natürü texé nǖxǖ tixu i ore i mexǖ nachiga i ngēma tǖxǖ muxǖ, rü aixcüma nixī i tǖmaärü ore. Rü tama dora nixī i ngēma nǖxǖ tixuxǖ. ¹⁹ —¿Tama ēxna aixcüma yiňxǖ ga Mořché pexna naxāxǖ ga Tupanaäärü mugü? Natürü taxúema i pema naga pexñǖe i ngēma mugü. ¿Rü ñuxma rü tǖxcǖ nixī i choxǖ pimèxgǖchaňxǖ? —ñanagürü. ²⁰ Rü yema duňxǖgü nanangäxǖgü, rü ñanagürǖgü: —Cuma rü ngoxo cuwa nangēxmamare. ¿Ēxna texé cuxǖ timèxgǖchaň? —ñanagürǖgü. ²¹ Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nǖxǖ: —Choma rü ngǖxchigaarü ngunexǖgu chanamexēe ga wüxi ga yatü. Rü guxāma i pema rü penuāegü naxcèx ga yema wüxitama ga mexǖ ga ngǖxchigaarü ngunexǖgu chaxǖxǖ. ²² —Natürü pema rü ta ngǖxchigaarü ngunexǖgu pepuracüe na nagu pexñǖcèx ga Mořchéarü mugü. Rü Mořché pemaā nǖxǖ nixu na tǖxǖ ípewiechëxmüpëzechiraňxǖ ya guxāma ya yatüxe ya buxe. Natürü tama Mořché nixī ga inaxǖgucü ga yema, yerü nuxcümaňgǖxǖ ga perü oxigüwa nixī ga ne naxǖxǖ. Rü ñuxma i pema rü yema mugagu rü tǖxǖ ípewiechëxmüpëzechiraň ya guxāma ya buxe ya yatüxe woo ngǖxchigaarü ngunexǖ yixígu. ²³ —Rü ngēmaācü i pema rü ngǖxchigaarü ngunexǖgu buxexǖ ípewiechëxmüpëzechiraň erü naga pexñǖe chaň i Mořchéarü mugü. ¿Rü ñuxma rü tǖxcǖ yiňxǖ i chomaā penuēxǖ naxcèx na ngǖxchigaarü ngunexǖgu chanamexēeňxǖ ga wüxi ga yatü ga idaaweeecü? ²⁴ —Rü ngēmacèx

tama name i ngürümare penangugü i ngëma chaxüxü. Rü penaxwèxe i meä nagu perüxñüexira, na aixcüma meä penangugüxüçèx —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu rü Tupana Nane nixí

²⁵ Rü ñuxre ga yema duňxügü ga Yerucharéügu ãchiügxü rü nüguna nacagüe, rü ñanagürügü: — ¿Taux ēxna daa yiixü ya yima yatü ya ãëxgacügü naxcèx daugücü na yamèxguchaňxüçèx? ²⁶ — ¡Dúcèx! Gua nixí rü yéa guxü i duňxügüpëxewa nidexa rü taxúema ñuxü ñatarügü nüxü. ¿Taux ēxna i törü ãëxgacügü i marü nüxü yaxõgüňxü na aixcüma Cristu na yiixü i nümax? ²⁷ — Natürü i yixema rü nüxü tacuëxgü na ngextá ne naxüxü i nümax. Natürü ngëxguma aixcüma Cristu núma ūxgu rü taxúetáma nüxü tacuëx na ngextá na ne naxüxü —ñanagürügü. ²⁸ Rü nüma ga Ngechuchu rü tupauca ga taxünewa ínanangúexëe ga duňxügü. Rü yexguma nüxü naxñügu ga yema ore ga Yudíugü nüxü ixugüexü ga nachiga, rü tagaäcü ñanagürü: —Pema rü marü choxü pecuëx rü nüxü pecuëx na ngextá na ne chaxüxü. Natürü tama chaugagu nixí i núma chaxüxü. Choma núma chaxü yerü núma choxü namu ga Tupana ya naxwèxecü na nüxü yaxõgüxü natürü i pema rü tama nüxü pecuácü. ²⁹ —Choma rü nüxü chacuëx yerü naxüxtawa ne chaxü, rü nüma nixí i núma choxü namuxü —ñanagürü. ³⁰ Rü yexguma ga yema ãëxgacügü rü Ngechuchuxü niyauxguchaň. Natürü taxuňma nayayauxgü, yerü tauta nowa nangu ga ngunexü ga na yayauxgüňxü rü na yamèxguchaňxüçèx. ³¹ Natürü muxüma ga duňxügü

rü nüxü nayaxõgü. Rü ñanagürögü: —¿Ngẽxguma ínanguxgu ya Cristu rü ḥacü rü cuèxruň i taxü tá naxü ya daa yatü tama üxü i ñuxmax? — ñanagürögü.

Parichéugü rü Ngechuchuxü niyauxgiüchaü

³² Rü yema Parichéugü rü duňxügüxü naxñüe ga yemaãcü Ngechuchuchiga na yadexagüxü. Rü yemacèx ga nümagü rü paigüarü ãẽxgacügü rü yéma nanamugü ga tupauca ga taxüneärü purichíagü na Ngechuchuxü yanayauxgüxüçèx.

³³ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —Paxaãchi tátama nixí i petanüwa changẽxmaxü, rü ñuxuchi tá chataegu naxütawa ya yima núma choxü mucü. ³⁴ —Pema rü tá chauxcèx pedaugü, natürü tãútáma choxü ipeyangaugü. Erü ngẽma ngextá tá íchangẽxmaxüwa rü taxuacü ngẽma pengugü. ³⁵ Rü yexguma ga yema Yudíugüarü ãẽxgacügü rü nüguna nacagüe, rü ñanagürögü: —¿Ngextá tá naxü ega taxuacütáma nüxü iyarıüngaugü? ¿Exna ngẽma Yudíugü i to i nachiüñanewa ngẽxmagüxütanüwa tá naxü rü ẽxna ngẽma tama Yudíugü ixígüxütanüwa tá naxü na yangúexëëäxüçèx? ³⁶ —¿Rü ḥacüchiga nixí i ngẽma na ngẽma ñaxü:

“Tá chauxcèx pedaugü natürü tãútáma choxü ipeyangaugü, erü taxuacütáma ngẽma pexí i ngẽma tá íchangẽxmaxüwa”, ñaxü? —ñanagürögü.

Dexá i maxẽëruüchiga nidexa ga Ngechuchu

³⁷ Rü yema nawa iyacuáxü ga petaarü ngunexü nixí ga guxü ga togü ga ngunexüärü yexera rümemaëxü naxcèx ga Yudíugü. Rü yema

ngunexűgu nixĩ ga inachixű ga Ngechuchu rü tagaăcü ñaxň: —Rü ngěxguma texé iṭawaxgu rü ĩnuă chauxűtawa taxň rü tayaxaxe! ³⁸ —Rü “texé ya choxň yaxőxě rü tümaärü maxűnewa tá nibaibe i taxň i dexá i maxěēruň” ngěma Tupanaärü ore i ümatüxň nüxň ixuxűrű — ñanagürü. ³⁹ Rü yexguma yema ñaxgu ga Ngechuchu rü Tupanaăe i Üünexűchiga nixĩ ga yadexaxň. Rü nüxň nixu ga guxňma ga yema nüxň yaxőgxň rü tá na nayauxgüăxň i Naăe i Üünexň. Natürü tama yexgumatama nanayauxgü, yerü tauta wenaxärü daxűguxň ga naănecëx nataegu ga Ngechuchu na guxňärü äęxgacü na yiixűcëx.

Ngechuchugagu nügü nitoye ga duňxiügü

⁴⁰ Rü nümaxň ga yema duňxügü rü yexguma nüxň naxňnüęgu ga yema Ngechuchu nüxň ixuxň, rü ñanagürügü: —Aixcüma ñaă yatü nixĩ i ngěma Tupanaärü orearü uruň i ínguxchaňxň — ñanagürügü. ⁴¹ Rü togü rü ñanagürügü: — Daa nixĩ ya Cristu — ñanagürügü. Natürü togü rü ñanagürügü: — Tama nixĩ, erü taxucürüwa Gariréaanecăăx nixĩ ya Cristu. ⁴² — Erü Tupanaärü ore i ümatüxňwa rü ñanagürü: “Cristu rü tá Dabítaa nixĩ, rü tá nangox i ĩane i Beréüwa ga ngextá Dabí íbxňwa”, ñanagürügü. ⁴³ Rü yemaăcü Ngechuchugagu nügü nitoye ga duňxügü. ⁴⁴ Rü ñuxre ga yema duňxügü rü Ngechuchuxň niyauxgüchaň, natürü taxuňma nayayauxgü.

Yudíugüarü äęxgacügü rü tama Ngechuchuaxň nayaxőgüchaň

⁴⁵ Rü yema tupauca ga taxüneärü purichíagü, rü Parichéugüçèx rü paigüarü aëxgacügüçèx nawoegu. Rü yema aëxgacügü rü nüxna nacagü, rü ñanagürögü: —¿Tüxcüň tama nuă penaga? —ñanagürögü. ⁴⁶ Rü yema purichíagü rü nanangäxügü rü ñanagürögü: —Taguma texé tidexa i ñaă yatü idexaxürüň —ñanagürögü. ⁴⁷ Rü yexguma ga Parichéugü rü ñanagürögü nüxň: —¿Exna pexü rü ta marü nawomüxëe i nümax? ⁴⁸ —Düçèx, rü taxuëma i tomax i Parichéugü rü taxuëma i törü aëxgacügü rü nüxň nayaxögü i ngëma Ngechuchu. ⁴⁹ — Natürü ñaă duüxügü i tama Tupanaärü mugüxü cuëxgxüň rü marü nachixexügugü —ñanagürögü. ⁵⁰ Natürü Nicodému ga Parichéu ixicü ga wüxicana Ngechuchuxütagu naxüâneçü, rü ñanagürü nüxň: ⁵¹ —Ngëma törü mugü i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Taxuacüma wüxi i yatüxň tapoxcu ega tama nüxň ixinüexíragu i norü dexa na nüxň icuáxüçèx na tacü na naxüxň”, ñanagürü. ⁵² Rü yexguma ga natanüxügü rü nanangäxügü, rü ñanagürögü nüxň: —¿Exna cuma rü ta Gariréaanecüň quixi? ¡Nawa nangux i Tupanaärü ore i ümatüxň rü ngëma tá nüxň cudau rü taxuëtámá i Tupanaärü orearü uruň rü Gariréaanecüň quixi! —ñanagürögü. ⁵³ Rü yexguma ga wüxicigü rü nachiüwa naxi.

8

Nge ga ãtecü ga naî ga yatümaâ ngëâëxcü

¹ Rü Ngechuchu rü Oríbunecügu aëgane ga mëxpünewa naxü. ² Rü moxüâcü ga yexguma yangunegu, rü wenaxärü tupauca

ga taxüneçèx nataegu. Rü ga duüxügü rü naxcèx naxi. Rü nüma ga Ngechuchu rü ínarüto, rü inanaxügü ga na nangúexéêäxü ga duüxügü. ³ Rü yema ngúexéêruügü ga Moïchéarü mugüwa nguxéêtaegüxü rü Parichéugü, rü Ngechuchuxütawa ngixü nagagü ga wüxi ga nge ga ätecü ga ngixü nadaugücü ga naï ga yatümaä na inapexü. Rü guxüma ga yema duüxügü ga yéma yexmagüxüpëxegu ngixü nayachixéegü. ⁴ Rü ñanagürügü Ngechuchuxü: —Pa Ngúexéêruüx, ñaä nge i ätecü rü ngixü itayangau na naï ya yatümaä na inapexü. ⁵ Moïchéarü mugüwa tamaä nüxü nixu na nutamaä ngixü íimuxüchiäcüma ngixü imáxü i wüxi i nge i ngëmaäcü maxücü. ¿Ñuxü ñacuxü i cuma i ñuxmax? —ñanagürügü. ⁶ Rü yema ñanagürügü ga nümagü, yerü Ngechuchuxü guxchaxügu nanguxéêgüchaü na nüxü nayexmaxücèx ga tacücèx na ínaxuaxügüäxü. Natürü ga Ngechuchu rü inayarümaxächi rü inanaxügü ga naxmëxmaä waixümüwa na naxümatüäxü. ⁷ Natürü nüxü nacèëxügüama, rü yemacèx düxwa wenaxärü nadaunagü ga Ngechuchu, rü ñanagürü nüxü: —Ngexerüxe i petanüwa ya ngearü pecaduäxë rü tükira nuta ngixü tanaña —ñanagürü. ⁸ Rü wenaxärü inayarümaxächi ga Ngechuchu rü naxmëxmaä nanaxümatü ga waixümüwa. ⁹ Natürü yexguma nüxü naxñinüegu ga yema ore ga Parichéugü rü inanaxügue ga nügü na yawüxíxü ga nügüwe na ínachoxüxü. Rü yaguäxgü ga Parichéugüwa inaxügü ga na ínachoxüxü rü düxwa guxüma ínachoxü. Rü yexguma marü

guxüma ga Parichéugü íchoüxgu, rü Ngechuchu rü yema ngecüxicatama yéma duüxügüpëxewa nayaxügü. ¹⁰ Rü yexguma ga Ngechuchu rü wena nadaunagü. Rü ngíxna naca rü ñanagürü ngíxü: —Pa Ngecüx, ¿Ngëxügü nixí i ngëma cuxü ixugüexü? ¿Rü taxuüma cuxü imáxchaü? —ñanagürü. ¹¹ Rü ngíma rü ngígürügü nüxü: —Taxuüma Pa Corix —ngígürügü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü ngíxü: —Choma rü ta tama cuxü chapoxcu. Ñuxma rü marü name rü íquixü rü tama wena pecadu cuxü —ñanagürü.

Ngechuchu rü ñoma i naãneärü ngóonex- eëruü nixí

¹² Rü wenaxärü duüxügümaä nidexa ga Ngechuchu, rü ñanagürü nüxü: —Choma nixí i ñoma i naãnecüäxärü ngóonexeëruü. Rü yíxema chowe rüxüxë rü chorü ngóonexüwa tangëxma rü tüxna chanaxä i maxü. Rü tá nüxna ítanguxuchi i tümaärü chixexü —ñanagürü. ¹³ Rü yexguma ga Parichéugü rü ñanagürügü nüxü: —Cuma rü cugüchigaxütama quixu. Rü ngëma cuchiga i nüxü quixuxü rü taxuwama name —ñanagürügü. ¹⁴ Rü Ngechuchu nanangäxü rü ñanagürü nüxü: —Rü ngëma ore i chauchiga nüxü chixuxü rü aixcüma nixí woo chomatama yixígu i namaä chaugüétüwa chidexaxü. Erü choma rü nüxü chacuèx i ngextá ne chaxüxü, rü ngextá tá chaxüxü. Natürü pema rü tama nüxü pecuèx na ngextá ne chaxüxü rü tama nüxü pecuèx na ngextá tá chaxüxü. ¹⁵ Pema rü choxü pengugü i ñoma i naãnecüäx i duüxügü nagu rüxñüexüäcümamare. Natürü i choma rü taxúexüma changugü. ¹⁶ Natürü ngëxguma chi

texéxű changugügu rü aixcüma meãma tüsňü changugü. Erü tama chaxicatama tüsňü changugü, natürü yima Chaunatü ga núma choxü mucümaã nixí i wüxigu tüsňü tangugüxű. ¹⁷ Rü ngëma mugü ga Moñché ümatüsňü i nagu pexixű, rü ñanagürü:

“Ngëgxuma taxre i duüxügü rü wüxitama i orexü yaxugügu, rü ngëmawa âëxgacü nüxű nacuèx na aixcüma yiixű i ngëma nüxű yaxugüexű”, ñanagürü. ¹⁸ Rü dúcax, choma nixí i wüxi i chauchigaxű chix-uxű rü Chaunatü ga núma choxü mucü nixí ya nañ. ¿Rü tüsňü tama choxü peyaxöggüchaň i ñuxmax? —ñanagürü. ¹⁹ Rü yexguma ga nümagü rü nüxna nacagüe rü ñanagürügü: —¿Ngexcü ya yima Cunatü? —ñanagürügü. Rü Ngechuchu nanangaxű rü ñanagürü: —Choxü rü tama pecuèx rü Chaunatüsňü rü ta tama pecuèx. Rü ngëgxuma chi choxü pecuèxgügu rü Chaunatüsňü rü chi ta pecuèxgü —ñanagürü. ²⁰ Rü yema orexü nixu ga Ngechuchu ga yexguma nanguxéëtaegu ga tupauca ga taxünewa naxütawa ga yema nachica ga ngextá duüxügü tu-paucana díëru ngíxű íxägüxüwa. Natürü taxuüma Ngechuchuxű niyauxgü, yerü tauta nawa nangu ga yema ngunexű ga nagu yayauxgüaxű.

Ngechuchu rü Parichéugümaã nüxű nixu rü ngextá nüma ínaxüxüwa rü taxucürüwa ngëma naxí

²¹ Rü Ngechuchu rü wenaxärü namaã nüxű nixu, rü ñanagürü: —Choma rü tá pexna chixű i núma, rü pema rü tá chauxcèx pedaugü, natürü tá perü pecadugu peyue. Rü ngextá íchaxüxüwa rü taxucürüwama ngëma pexí —ñanagürü. ²² Rü yexguma ga yema Yudíugü rü ñanagürügü: —¿Exna nügü tátama nimèx rü ngëmacèx tamaã nüxű

yaxuxü na taxucürüwama ngëma ixixü i ngëma ínaxüxüwa? —ñanagürügü. ²³ Rü Ngechuchu ñanagürü nüxü: —Pema rü ñoma i nañecüäx i duükügü pixigü, natürü i choma rü daxuguxü i nañnewa ne chaxü. Pema rü ñoma i nañneärü duükügü pixigü natürü i choma rü tama ñoma i nañecüäx chixi. ²⁴ —Rü ngëmacèx pemaä nüxü chixu rü tá perü pecadugu peyue. Erü ngëxguma tama choxü peyaxögüga na choma chiixü ya Cristu, rü perü pecadugu tá peyue —ñanagürü. ²⁵ Rü yexguma nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Natürü texé quixi i cumax? —ñanagürügü. Rü Ngechuchu nanangäxü, rü ñanagürü: —Marü noxritama pemaä nüxü chixu na texé chiixü. ²⁶ —Rü choma rü choxü nangëxma i muxüma i tacü i chomatama pexü changüexëêchaüxü rü tacücèx pexna na chaçaxü, natürü tãütáma chanaxü i ngëma. Erü yima Chaunatü ga núma choxü mucü chomaä nüxü ixuxü i orexicatama nixi i ñoma i nañecüäxgumaä nüxü chixuxü. Rü guxüma i ngëma nüxü yaxuxü ya Chaunatü, rü aixcüma nixi —ñanagürü. ²⁷ Natürü nümagü rü tama nüxü nacuëxgüéga ga Nanatü ya Tupanachiga na yiixü na yema ñaxü ga Ngechuchu. ²⁸ Rü yemacèx ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —Choma nixi i Tupana Nane i duüküxü chiixü. Rü yixcüra ngëxguma curuchawa choxü pipotagüga, rü tá nüxü picuëxächitanü na Cristu na chiixü. Rü tá nüxü pecuëx na taxuüma chauechamatama chaxüxü. Rü ngëma Chaunatü chomaä nüxü ixuxüxücatama nixi i pemaä nüxü chixuxü. ²⁹ —Yima núma choxü mucü ya Chaunatü rü chauxütawa nangëxma. Rü taguma choxna nixügachi, erü

choma rü guxüguma chanaxü i ngëma norü ngúchaň ixixü —ñanagürü. ³⁰ Rü yexguma yema ñaxgu ga Ngechuchu rü muxüma ga duňxügü nüxü nayaxõgü.

Yíxema Tupanaxäcügü ixígüxechiga, rü yíxema pecadutüüwa ngëxmagüxechiga

³¹ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü ga yema Yudíuguarü ãëxgacügü ga nüxü yaxõguxü: —Ngëxguma pema meãma peyaxõgüechagu i ngëma pemaã nüxü chixuxü, rü aixcümamaxüchi tá chorü ngúexügü pixigü. ³² —Rü tá nüxü pecuèx i ore i aixcüma ixixü. Rü ngëma ore tá pexü ínanguxüxéé —ñanagürü. ³³ Rü nümagü rü Ngechuchuxü nangãxügü, rü ñanagürögü: —Toma rü nuxcümaüçü ga torü oxi ga Abráütaa tixigü rü taguma texémëxewa tangëxmagü. ¿Ñuxäcü i cumax rü tá na ítanguxüxü, ñacuxü? —ñanagürögü. ³⁴ Rü Ngechuchu ñanagürü nüxü: —Aixcüma pemaã nüxü chixu rü guxâma ya pecaduăxë rü pecadutüüwa tangëxmagü. ³⁵ —Wüxi i coriarü duňxümare rü tama norü coripatacüâx nixi. Natürü wüxi i cori nane rü guxüguma nanatü nane nixi. ³⁶ —Choma rü Tupana Nane chixi. Rü ngëxguma chi choma pecaduna pexü íchangüxéégu, rü aixcüma tá nüxna ípenguü. ³⁷ —Marü nüxü chacuèx na Abráütaa pixigüxü i pemax. Natürü choxü pimëxgüchaň erü tama aixcüma choxü peyaxõgü i ngëma ore i pemaã nüxü chixuxü. ³⁸ —Choma rü yema Chaunatü choxü wéxü nixi i pemaã nüxü chixuxü. Natürü pema rü penaxü i ngëma penatü pemaã nüxü ixuxü —ñanagürü ga Ngechuchu. ³⁹ Rü nümagü rü

Ngechuchuxü nangāxü rü ñanagürügү: —Torü oxi nixī ga Abráü —ñanagürügү. Natürü Ngechuchu nanangāxü rü ñanagürü nüxü: —Ngēxguma chi aixcüma Abráütaa pixīgū rü chi Abráü üxürüü penaxü. ⁴⁰ —Natürü woo pemaä nüxü chixu i ore i aixcüma ixīxü ga Chaunatü ga Tupana choxü nguxēexü, rü pema rü choxü pimèxguchaü. Natürü ga Abráü rü taguma yemaäcü nanaxü. ⁴¹ —Pema rü penaxü i penatügütümatama —ñanagürü. Rü yexguma ga nümagü rü ñanagürügү: —Toma rü tama tangürüwaügümare, rü toxü nangēxma ya wüxitama ya tonatü. Rü yima nixī ya Tupana —ñanagürügү. ⁴² Rü Ngechuchu nanangāxü, rü ñanagürü nüxü: —Ngēxguma chi aixcüma Tupana yixigu ya penatü rü choxü chi pengechaü, erü choma rü Tupanaxütawa nixī i ne chaxüxü, rü ngēmacèx chanuxma. Rü tama chauechamatama núma chaxü, natürü núma chaxü yerü Chaunatü ya Tupana núma choxü namu. ⁴³ —¿Tüxcüü tama nüxü pecuèxéga i ngēma pemaä nüxü chixuxü? Pexü naguxcha erü woetama tama iperüxiñüéchaü i ngēma pemaä nüxü chixuxü i ore. ⁴⁴ —Penatü rü Chataná nixī rü pema rü naxäcügü pixīgü. Rü ngēmacèx penaxü i ngēma núma pexü nanaxwèxexü. Rü ngēma Chataná rü noxriarü ügugumama wüxi i máëtaxü nixī. Rü taguma ore i aixcümaxü narüxiñü rü taguma ore i aixcümaxü nixu. Rü ngēxguma yadeaxgu rü doraxüxiçatama nixu, erü núma rü wüxi i doratèxáxü nixī. Rü guxüma i doratèxáxünatü nixī. ⁴⁵ —Natürü i pema rü tama choxü peyaxööguchaü erü ore i aixcümaxü chixu. ⁴⁶ —¿Texé ya petanüwa choxü dauxe na

pecadu chaxüxű? Rü ñuxma na nüxű chixuxű i ore i aixcüma ixixű, rü ¿tüxcüű tama choxű peyaxögü? ⁴⁷ —Texé ya Tupanaärü duňxű ixixě rü itarüxiňü i Tupanaärü ore. Natürü i pema rü tama Tupanaärü duňxügü pixigü, rü ngēmacèx nixi i tama iperüxiňüechauňxű i Tupanaärü ore —ñanagürü.

Tauta nangoxgu ga Abráü rü Cristu rü marü nayexma

⁴⁸ Rü yexguma ga yema Yudíugüarü ãëxgacügü rü ñanagürüğü nüxű: —Rü aixcüma nixi ga yema torü ore ga yexguma ñatagügüğü:

“Cuma rü wüxi i Chamáriacăx quixi, rü ngoxo cuwa nangēxma”, ñatagügüğü —ñanagürüğü. ⁴⁹ Rü Ngechuchu nanangăxű, rü ñanagürü nüxű: —Chowa rü nataxuma i ngoxo. Rü ngēma chaxüxű nixi na Chaunatüxű chicuèxüňxű, natürü i pema rü chixri chauchiga pidexagü. ⁵⁰ —Choma rü tama naxcèx chadau na texé choxű icuèxügütüxüçèx. Natürü Tupana nixi ya naxwèxecü na duňxügü choxű icuèxügütüxü. Rü nüma tá nanapoxcue i ngēma chauxchi aiexű. ⁵¹ —Aixcüma pemaā nüxű chixu, rü texé ya naga ïnükě i ngēma tümamaā nüxű chixuxű rü guxügutáma tamaxěcha —ñanagürü. ⁵² Rü yexguma ga yema Yudíugüarü ãëxgacügü, rü Ngechuchuxű nangăxügü, rü ñanagürüğü: —Ñuxma rü meăxüčima nüxű tacuèx na cuwa nangēxmaxű i wüxi i ngoxo. Yerü ga Abráü rü guxüma ga nuxcümağütüxű ga Tupanaärü orearü uruňgü rü nayue. Natürü cuma rü ñuxma tomaā nüxű quixu rü texé ya naga ïnükě i ngēma curü ore rü guxügutáma tamaxěcha —ñacurüğü. ⁵³ —¿Exna

cuma rü törü *oxi* ga Abráüärü yexera quixí? Yerü nüma rü nayu rü guxüma ga nuxcümaügütü ga Tupanaärü orearü uruügü rü ta nayue. ¿Rü cugüçex rü texé quixí? —ñanagürügü. ⁵⁴ Rü Ngechuchu nanangäxü, rü ñanagürü nüxü: —Ega chaugü chitama chicuèxüügu rü ngëma rü taxuwama name. Natürü yima choxü icuèxüüçü rü Chaunatü nixí. Rü yima Chaunatütama nixí ya perü Tupana ixíçü —ñapegütü nüxü. ⁵⁵ —Natürü i pema rü tama aixcüma nüxü pecuèx ya Chaunatü ya Tupana. Natürü i choma rü ngëmáäcü nüxü chacuèx. Rü ngëxguma chi:

“Tama nüxü chacuèx”, ñachaxgu, rü pexrüü chi wüxi i doratèxaxü chixí. Natürü i choma rü aixcümaxüchima nüxü chacuèx ya Chaunatü ya Tupana, rü naga chaxinü i guxüma i norü ore i chomaä nüxü yaxuxü. ⁵⁶ —Perü *oxi* ga Abráü rü nataäe yerü aixcüma nayaxö rü tá na íchanguxü i ñoma i naänewa. Rü yemaxü nacuèx rü yemacèx nataäe —ñanagürü ga Ngechuchu. ⁵⁷ Rü yexguma ga yema Yudiugüarü ãëxgacügü rü Ngechuchuxü nangäxügü, rü ñanagürügü: —Cuma rü tauta 50 ya taunecü cuvä nangëxma. ¿Ñuxäcü Abráüxü cudau ga tauta cungoxgux ga yexguma? —ñanagürügü. ⁵⁸ Rü Ngechuchu nanangäxü rü ñanagürü nüxü: —Aixcüma pemaä nüxü chixu rü tauta Abráü ngoxgu rü choma rü marü chayexma —ñanagürü. ⁵⁹ Rü yexguma ga nümagü rü nutane nanayauxgü na gumamaä ínamuxüchigüäxüçex. Natürü ga Ngechuchu rü naxchaxwa inicüx. Rü yemaäcü ínaxüxü nawa ga guma tupauca ga taxüne.

9

*Ngechuchu nanamexēē ga wüxi ga yatü ga norü
bucüma ngexetüčü*

¹ Rü yexguma namagu tomaā yaxūxgu ga Ngechuchu, rü yéma nüxǖ nadau ga wüxi ga yatü ga woetama norü bucüma ngexetüčü. ² Rü toma ga norü ngúexügü rü nüxna tacagü, rü ñatarügögü: —Pa Ngúexēēruňx, ¿Tüxcüǖ ngexetüčüma nabu ya daa yatü? ¿Exna nanatü rü naēärü pecadugagu rü ēxna norü pecadugagutama? —ñatarügögü. ³ Rü Ngechuchu toxǖ nangāxǖ, rü ñanagürü toxǖ: —Tama norü pecadugagu rü tama i nanatü rü naēärü pecadugagu nixī i ngēmaācü nabuxǖ. Natürü ngēmaācü nabu na nawa nüxǖ pedauxüčèx na ñuxācü Tupana tūxǖ na rümelexēēxǖ. ⁴ —Rü ñoma rü ta nangune rü name nixī na paxama na naxüxǖ i ngēma puracü ya Chaunatü ga núma choxǖ mucü tūxna ãxǖ. Erü paxa tá nachüta rü ngēxguma rü taxucürüwama texé tá tapuracü. ⁵ —Rü ñuxma na ñoma i naānewa changēxmaxǖ rü ñoma i naāneärü ngónexēēruň chixī —ñanagürü. ⁶ Rü yexguma yema ñaxguwena rü Ngechuchu waixümüānewa nacuaxi. Rü yema waixümü ga iwaixümäa nanachaxetü ga guma yatü ga ngexetüčü. ⁷ Rü yexguma guma ngexetüčüxǖ ñanagürü: —¡Dexámaā cugü yayauxetü i Chiruéarü puchuwa! —ñanagürü. Rü ngēma naega rü “Tüxǖ muxǖ”, ñaxüchiga nixī. Rü yéma naxǖ ga guma ngexetüčü rü nügü dexámaā nayauxetü. Rü yexguma nataegugu rü marü nidauchixetü. ⁸ Rü yexguma ga yema duňxügü ga guma ngexetüčüpataarü ngaicamagu pegüxǖ

rü yema duňxügü ga ũpaacü nüxü daugüxü ga na nangexetüxü, rü ñanagürögü: —¿Taux ēxna i ñaã yiňxü ga yema yatü ga ngexetüchiréxü ga duňxügüxü dřerucèx cèèxüxü? —ñanagürögü. ⁹Rü nümaxü rü ñanagürögü: —Ngémáacü nüma nixi —ñanagürögü. Rü togü rü ñanagürögü: —Tama nixi i yima yiňxü, natürü nanangëxgumaraňxuchi —ñanagürögü. Natürü nümatama ga guma yatü ga ngexetüchirécü, rü ñanagürü: —Ngémáacü choma chixi —ñanagürü. ¹⁰Rü yexguma ga yema duňxügü rü nüxna nacagü rü ñanagürögü: —¿Rü ñuxäcü nixi i marü quidauchixü i ñuxmax? —ñanagürögü. ¹¹Rü nüma nanangäxü rü ñanagürü: —Yima yatü ya Ngechuchugu äegacü rü yima waixümüñnewa nacuaxi. Rü yema waixümü ga iwaixümaã choxü nachaxetü. Rü ñanagürü choxü:

“¡Yéa Chiruéarü puchuwa naxü rü ngëma dexámaã cugü yayauxetü!” ñanagürü choxü. Rü yéma chaxü, rü yexguma dexámaã chaugü chayauxetügu rü chidauchi —ñanagürü ga guma yatü. ¹²Rü yexguma nüxna nacagüe, rü ñanagürögü: —¿Ngextá nangëxmaxü i ñuxma ya yima yatü ya cuvä rümexëecü? —ñanagürögü. Rü nüma ga guma yatü ga ngexetüchirécü rü ñanagürü: —Tama nüxü chacuèx —ñanagürü.

Parichéugü rü guma ngexetücü ga Ngechuchu namexëecüna nacagüe

¹³⁻¹⁴Natürü yema ngunexü ga Ngechuchu nagu namexëexü ga guma ngexetücü, rü ngüxchigaarü ngunexü nixi. Rü yemacèx ga duňxügü rü Parichéugüxütawa nanagagü ga guma yatü ga ngexetüchirécü. ¹⁵Rü yexguma ga yema

Parichéugü rü nüxna nacagüe ga guma yatü, rü ñanagürügü: —¿Ñuxäcü i marü curümexëtükü i ñuxmax? —ñanagürügü. Rü nüma nanangäxü rü ñanagürü: —Waixümü ga naxbüxágümaã yawaixëëxümaã choxü nachaxetü ga Ngechuchu, rü ñuxuchi dexámaã chaugü chayayauxetü, rü ngëmacèx marü chidauchi —ñanagürü. ¹⁶ Rü yexguma ga ñuxre ga Parichéugü rü ñanagürügü: —Yema yatü ga cuväxü rümexëëxü rü tama Tupanaärü duväxü nixi, erü tama nanaxaure i ngüxchigaarü ngunexü —ñanagürügü. Natürü togü ga Parichéugü rü ñanagürügü: —¿Ñuxäcü nanaxü i ngëma cuëxruü i mexü i taxü ega wüxi i pecaduäxü yixixgux? —ñanagürügü. Rü yemaäcü nügü nitoye ga nagu naxinüëxüwa ga yema Parichéugü. ¹⁷ Rü wena nüxna nacagüe ga guma yatü ga ngexetüchirécü, rü ñanagürügü: —¿Natürü cuma rü ñuxü ñacuxü nachiga i ngëma yatü ga cuväxü rümexëëxü? —ñanagürügü. Rü nüma nanangäxü, rü ñanagürü: —Chauxcèx rü wüxi i Tupanaärü orearü uruü nixi —ñanagürü. ¹⁸ Natürü ga yema Yudíugüarü äëxgacügü rü tama nüxü nayaxögüchaü ga nüma na yiixü ga na nangexetüchiréxü ga noxrix, rü ñuxma rü marü na yadauchixü. Rü yemacèx ga yema äëxgacügü rü tümecèx nangemagü ga nanatü rü naë ga guma yatü ga rümexëtucü. ¹⁹ Rü tuxna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Daa yiixü ga guma pene ga nüxü pixucü ga woetama ngexetüäcü bucü? —Ñuxäcü i ñuxma i yadauchixü? —ñanagürügü. ²⁰ Rü nanatü rü naë tanangäxügü rü ñatarügügü: —Ngëmääcü nüxü tacuëx rü daa nixi ya tone ga

ngexetüācüma buchirécü. ²¹ Natürü tama nüxü tacuèx ga ñuxäcü na yadauchixü i ñuxmax. Rü tama nüxü tacuèx ga texé na namexëtüxëēxü. ¡Ecü nüxnatama pecagü! Erü nüma rü marü naya, rü nümatama pemaä nüxü na yaxuxüçèx —ñatarügütü. ²² Rü yema ñatarügütü ga nanatü rü naë, yerü tamuü. Yerü ga Yudíugüarü äëxgacügü rü marü nügümaä nanamexëēgü na tükü ínatèxüchigüxüçèx ga ngutaquëxepataüwa ga texé ga Ngechuchuaxü yaxöxë na Cristu yiixü. ²³ Rü yemacèx nixü ga nanatü rü naë ga ñatagügütü: “¡Ecü, nüxnatama pecagü! Erü nüma rü marü naya rü nümatama pemaä nüxü na yaxuxüçèx”, ñatagügütü. ²⁴ Rü yexguma ga yema Yudíugüarü äëxgacügü rü wenaxärü naxcèx nacagü ga guma ngexetüchirécü. Rü ñanagürügü nüxü: —Rü ñuxma tanaxwèxe i Tupanapëxewa rü aixcüma tomaä nüxü quixu na texé cuxü rümxexëēxü. Erü toma rü meäma nüxü tacuèx i ngëma Ngechuchu rü wüxi i pecaduäxü na yiixü —ñanagürügü. ²⁵ Rü nüma nanangäxü rü ñanagürü nüxü: —Choma rü tama nüxü chacuèx ega wüxi i pecaduäxü yixigu rü ēxna tama. Rü ngëma nüxü chacuáxü nixü ga na changexetüchiréxü ga noxrix rü ñuxma rü na chidauchixü —ñanagürü. ²⁶ Rü wenaxärü nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Rü tacü nixü ga cumaä naxüxü? ¿Rü ñuxäcü ga naxüäxü ga cuxü na yadauchixetüxëēxü? —ñanagürügü. ²⁷ Rü nanangäxü rü ñanagürü nüxü: —Marü pemaä nüxü chixu, rü tama choxü iperüxñüéchaü. ¿Tüxcüü penaxwèxe na wena pemaä nüxü chixuxü? ¿Exna pema rü ta nüxü

peyaxõgütchaň? —ňanagürü. ²⁸ Rü yexguma rü guma yatümaň chixexň nixugüe, rü ňanagürögü: —Cumaerü nixň i nüxň cuyaxõxň i ngëma yatü, natürü i toma rü Moïchearü oreaxň nixň i tayaxõgütň. ²⁹ —Toma rü nüxň tacuèx ga Tupana rü aixcüma Moïchémäna na yadexaxň, natürü ngëma Ngechuchu rü tama nüxň tacuèx na ngextá na ne naxňxň —ňanagürögü. ³⁰ Rü guma yatü nanangäxň, rü ňanagürü nüxň: —¿Nuxäcü nixň i ngëma? Nüma rü marü choxň narümexëtükëe, natürü ¿ňuxäcü i pema i tama nüxň pecuáxň na ngextá ne naxňxň? ³¹ —Rü guxämä i yixema rü meäma nüxň tacuèx rü Tupana tama nüxň naxňnü i pecaduäxgütňärü yumükë. Natürü Tupana rü tükň nüxň naxňnü i tümaärü yumükë ya yíxema nüxň icuèxüügxüe rü naxňxe i Tupanaärü ngúchaň. ³² —Taguma ňuxgu nüxň taxinüchiga i wüxi i yatü na yadauchixëeňxň i wüxi i duňxň i norü bucüma ngexetükň. ³³ —Rü ngëxguma chi tama Tupana núma namuxgux ya daa yatü ya choxň rümexëecü, rü taxuacü chima mexň naxň —ňanagürü ga guma yatü ga ngexetüchirécü. ³⁴ Rü yexguma ga yema Yudíugüarü äëxgacügü, rü ňanagürögü nüxň: —Cuma na pecadugu na cubuxň, ¿rü ňuxäcü cunaxwëxe na toxň cungúexëeňchaňxň? —ňanagürögü. Rü ňuxüchi ínanatèxüchigü ga ngutaquëxepataňwa.

Duňxügü i tama yaxõgütxň rü ngexetüküňrüň nixňgü

³⁵ Rü Ngechuchu rü nüxň nacuáchiga ga na ínatèxüchigüäxň ga guma ngexetüchirécü. Rü yexguma nüxň nadèu\xgu, rü ňanagürü

nüxű: —¿Nüxű cuyaxõxű ya Tupana Nane ya duňxňxű ixíçü? —ñanagürü. ³⁶ Rü yexguma ga núma rü Ngechuchuxű nangãxű rü ñanagürü: —Pa Corix, jchomaã nüxű ixu na texe yiňxű na nüxű chayaxõxűcèx! —ñanagürü. ³⁷ Rü Ngechuchu nanangãxű, rü ñanagürü: —Marü nüxű cudau ya Tupana Nane. Rü chomatama nixí i cumaã na íchidexaxű chiňxű —ñanagürü. ³⁸ Rü yexguma ga guma yatü ga ngexetüchirécü rü Ngechuchupěxegu nacaxăpüxü, rü nüxű nicuěxüü, rü ñanagürü nüxű: —Ngẽmáãcü cuväxű chayaxõ, Pa Corix —ñanagürü. ³⁹ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Rü ñoma i naânewa chaxű na chayadexechixűcèx i chorü duňxügü nüxna i ngẽma duňxügü i tama choxrü ixígüxű. Rü nuã chaxű na chanameěxěěxűcèx i ngẽma duňxügü i noxri tama Tupanaxű cuěgxüxű. Rü ngẽxgumarüü ta núma chaxű na duňxügü i tama choxű cuěgxüchaňxűxű chanawéxű na duňxügü i ngexetüxürüü na yixígüxű, erü tama choxű nayaxõgüchaü —ñanagürü. ⁴⁰ Rü ñuxre ga Parichéugü ga ýéma Ngechuchumaã yexmagüxű, rü yexguma yema orexű naxňnüěgu, rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürögü: —Éxna toma rü ta tama Tupanaxű tacuěxgü ñacuxű? —ñanagürögü. ⁴¹ Rü Ngechuchu nanangãxű rü ñanagürü nüxű: —Ngẽxguma chi tama aixcüma Tupanaxű pecuěxgügu rü tãü chima pegagu nixí na pepecaduňxű. Natürü ngẽma na pegü pixuxű na Tupanaxű pecuáxű rü ngẽmacèx pegagutama nixí na pepecaduňxű i ñyxmax —ñanagürü.

10*Carnerugülarü dauruň rü norü carnerugü*

¹ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: — Rü aixcüma pemaă nüxň chixu rü ngěma yatü i tama carnerupúxňärü ĩäxwa ixücxň rü wüxi i ngítexáxň nixň i ngěma, erü ngextámare nixücu. ² — Natürü ngěma carnerupúxňärü ĩäxwa meăma ixücxň, rü ngěma nixň i norü dauruňxňchi i carnerugü. ³ — Rü ngěma yatü i carnerupúxňärü ĩäxna dauxň rü nayawăxna i ĩäx na yaxücxňcèx i carnerugüarü dauruň. Rü nüma i carnerugü rü nüxň nacuěxgü i naga i ngěma norü dauruň. Rü ngěma norü dauruň rü wüxicigü i norü carneru rü naegamaă naxcèx naca na ínamuxňňxňcèx i naxpúxňwa. ⁴ — Rü ngěxguma ínamuxňňxgu i guxňma i norü carnerugü, rü nüma i norü dauruň rü napěxegu nixüchigü. Rü nümagü i carnerugü rü nawe narüxň, erü nüxň nacuěxgü i naga. ⁵ — Natürü ngěxguma wüxi i yatü i tama aixcüma norü dauruň ixňixň, rü tama nawe narüxň i ngěma carnerugü. Rü nüxna naxňigü, erü tama nüxň nacuěxgü i naga i ngěma tama norü dauruň ixňixň — ñanagürü ga Ngechuchu. ⁶ Rü Ngechuchu rü duňxňgumaă nüxň nixu ga yema ore ga cuěxruň, natürü ga nümagü rü tama nüxň nacuěxgüéga ga tacüchiga na yiňxň.

Ngechuchu rü carneruarü dauruň ya meciň nixň

⁷ Rü yexguma ga Ngechuchu rü wenaxňärü ñanagürü nüxň: — Aixcüma pemaă nüxň chixu rü choma nixň i carnerupúxňärü ĩäx i nawá yachocuxňxň i carnerugü. ⁸ Guxňma ga yema

chopegu nüxira núma ïxü rü ngítèègxüxü rü máëtagüxü nixigü. Natürü yema carnerugü rü tama naga naxñüé. ⁹ Choma nixí i ïäx. Rü texé ya chowa ixücxue rü tá tamaxü. Rü meäma tá tüxü naxüpetü ngëgxumarüü i wüxi i carneru i naxpúxügu ücxü rü íxüxüxüxü rü nüxü iyangaucü ya mecü ya maxë. ¹⁰ Ngëma ngítèxáxü rü núma naxü na yangixüçèx rü namáëtaxüçèx rü nachixexéêäxüçèx. Rü ngëmacèxicatama núma naxü. Natürü i choma rü núma chaxü na chanamaxéxéêxüçèx i duüxügü rü na aixcüma nüxü nangëxmaxüçèx i maxü i taguma gúxü. ¹¹ Choma nixí i carneruarü dauruü ya mecü chiïxü. Erü wüxi i carneruarü dauruü ya mecü rü norü carnerugüxü ínapoxü rü ñuxmata naxcèx nayux. ¹² Natürü ngëma dñérucèxmare puracüxü, rü ega ngëgxuma aixü nadëuxgux rü carnerugüna ngëma niña. Rü ngëmaäcü nanaxü erü tama aixcüma norü dauruü nixí i nümax, rü tama noxrü nixí i ngëma carnerugü. Rü ngëma ai rü carnerugüxü ínayauxü rü ngëxma túxü naxüanexéêxmare. ¹³ Rü ngëma yatu rü niña, erü norü dñérucèxicatama ngëma napuracü. Rü tama aixcüma carnerugüna narüxñü. ¹⁴⁻¹⁵ Choma nixí i carnerugüarü dauruü ya mecü chiïxü. Rü ngëgxumarüü ya Chaunatü na choxü nacuáxü rü choma rü Chaunatüxü na chacuáxü, rü ngëgxumarüü ta nüxü chacuèx i chorü carnerugü, rü nümagü rü choxü nacuèxgü. Rü choma rü naxcèx chayu i chorü carnerugü. ¹⁶ Rü choxü nangëxmagü ta i togü i carnerugü i tama ñaã naxpúxüwa ngëxmagüxü. Rü ngëmagü rü tá ta nuã chanagagü, rü tá chauga naxñüé. Rü wüxitücumü

tátama nix̄i rü choma tátama nix̄i i norü dauruň
chiňx̄i. ¹⁷ Chaunatü rü chox̄i nangechaň, erü
chorü carnerugüçèx chayu rü wena táxarü
chamax̄i. ¹⁸ Taxúema chox̄i tayuxéë, natürü
chomatama chorü ngúchaňmaătama ichanaxă
i chorü max̄i. Erü choxměxwa nangěxma na
ichanaxăxüçèx, rü wena na chanayaxuxüçèx,
yerü yemaăcü chox̄i namu ga Chaunatü —
ňanagürü. ¹⁹ Rü yexguma yema orex̄i naxinüëgu
ga yema Yudíugüarü ãęxgacügü rü wenaxärü
nügü nitoye ga yema nagu naxinüëxüwa. ²⁰ Rü
muxüma ga nümagü rü ňanagürügü: —¿Tüxcüň
nüx̄i iperüxiňüë i ňaň yatü i ngěäex̄i i ngoxo
nawa ngěxmax̄i? —ňanagürügü. ²¹ Natürü
ga togü rü ňanagürügü: —Taxuňma i yatü i
ngo xo nawa ngěxmax̄i rü ňaňrüň meănidexa.
¿Nuxăcü i wüxi i yatü i ngo xo nawa ngěxmax̄i
rü tüx̄i narümexëtüxéë ya wüxi ya ngexetüxe?
—ňanagürügü.

Yudíugüarü Æęxgacügü rü Ngechuchux̄i naxoe

²² Rü nawa nangu ga yema peta ga gu cü ga
taunecügu norü tupauca ga taxüneçèx naxügxüň
ga Yudíugü na nüxna nacuěxăchigüxüçèx ga yema
ngunex̄i ga nagu yangux̄i ga guma tupauca. Rü
nagáuane ga Yerucharéüwa ga yexguma. ²³ Rü
guma tupauca ga taxünewa nayexma ga wüxi
ga chopetüchica ga Charumóňärü Chopetüchicagu
ãęgax̄i. Rü yemagu nayarüxiňüxi ga Ngechuchu.
²⁴ Rü ga yema Yudíugüarü Æęxgacügü rü nüx̄i
ínachomaěguăchi, rü ňanagürügü nüx̄i: —
¿Nuxguratá tomaă quixaixcüma na cugü quixux̄i
na texé na quiňx̄i? Ega aixcüma cuma rü Cristu

quixīgu, rü jmeā noxtacüma tomaā nüxū ixu! —ñanagürügү. ²⁵ Rü Ngechuchu nanangāxū, rü ñanagürü nüxū: —Marü pemaā nüxū chixu, natürü i pema rü tama choxū peyaxōgү. Guxūma i tacü i chaxüxū rü Chaunatüarü poramaā nixī i chanaxüxū, rü ngēmawa meāma pexū nüxū chadauxēē na choma rü Cristu na chiixū. ²⁶ — Natürü pema rü tama peyaxōgү, erü tama chorü carnerugütanüxū pixīgү. ²⁷ —Chorü carnerugü rü nüxū nacuèx i chauga, rü choma rü chorü carnerugüxū chacuèx, rü nüma rü chowe ñarüxī. ²⁸ —Rü choma rü nüxna chanaxā i maxū i taguma gúxū. Rü nümagü rü tagutáma inayarütaixe, rü taxúetáma choxna tanapuxū i choxmēxwa. ²⁹ —Rü yíxema Chaunatü choxna tükü mugüxe ya chorü carnerugü, rü guxüärü yexera tixī i napéxewa. Rü taxúema texé nüxna tükü tapuxū. ³⁰ —Chaunatü rü choma rü wüxitama tixīgü —ñanagürü. ³¹ Rü yexguma ga yema Yudíugüarü aëxgacügü rü wenaxärü nutane nanayauxgü na gumamaā Ngechuchuxū ínamuxüchigüxüçex. ³² Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxū: —Pepéxewa chanaxü i muxüma i mexügü i Chaunatüarü poramaā chaxüxū. —Rü ngēxürüüxū i ngēma mexü i chaxüxüçex nixī i choxü nutamaā ípemuxüchigüchaüxū? —ñanagürü. ³³ Rü yema Yudíugüarü aëxgacügü rü Ngechuchuxū nangāxügü, rü ñanagürügü: —Tama wüxi i puracü i mexüçex cuxü ítamuxüchigüchaü. Natürü cuxü ítamuxüchigüchaü erü Tupanamaā rü tacü quixugü. Cuma rü wüxi i duüxümare quixī rü cugü Tupanaxü quixixéêchaü —ñanagürügü. ³⁴ Rü nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxū: —

Perü mugüpanewa rü naxümatü i Tupanaärü ore i ñaxü:

“Rü pematama nixí i tupanagü pixígüxü”,
ñaxü.³⁵ —Rü ngëma Tupanaärü ore i ümatüxüwa
nuxü yaxuxü, rü nuxü tacuèx rü taxucürüwama
texé itayanaxoxëe. Rü ngëma orewa rü Tupana rü
ñanagürü:

“Guxäma ya yíxema texé yanayauxgüxe i chorü ore
rü tupanagü tixígü”,

ñanagürü i ngëma orewa.³⁶ —Rü Tupana choxü
nayaxu na chanaxüxüçèx i norü puracü, rü
yemacèx ñoma ga nañnewa choxü namu. ¿Rü
ñuxäcü i pema nagu perükñüegu rü chixexü
Tupanamaä chaxüxü i ngëxguma Tupana Nane
chixí —ñachagu pemaä?³⁷ —Rü ngëxguma chi
tama chanaxüxgu i ngëma mexü i Chaunatü üxü,
rü marü name ega woo tama choxü peyaxöögü.

³⁸ —Natürü ngëxguma chanaxüxgu i ngëma
Chaunatü üxü, rü woo tama choxü peyaxöögü,
rü chanaxwèxe i nuxü peyaxöögü i ngëma taxü
i mexügü i Chaunatüarü poramaä chaxüxü.
Erü ngëmawa tá nuxü pecuèx na Chaunatü rü
chowa nangëxmaxü rü choma i nawa —ñanagürü.

³⁹ Rü wenaxärü Ngechuchuxü niyauxgüchaü ga
yema Yudíugüarı äëgxacügü. Natürü nüma ga
Ngechuchu rü naxchaxwa niña.⁴⁰ Rü yexguma ga
Ngechuchu rü natü ga Yudáüärü tocutüçèx tomaä
nataegu. Rü yema nachica ga Cuáü duüxügüxü
üpaacü nawa íbaiüxëëxügu tomaä narüxäüx.⁴¹
Rü muxüma ga duüxügü rü Ngechuchuxü
ínayadaugü, rü ñanagürügü: —Cuáü rü taxuüma
ga taxü ga mexü ga cuèxruü naxü ga Tupanaärü
poramaä. Natürü guxüma ga ore ga Cuáü tamaä

nüxű ixuxű ga ñaã yatüchiga rü aixcüma nixĩ — ñanagürüğü. ⁴² Rü yema nachicawa rü muxňma ga duňxügü rü Ngechuchuaxű nayaxõgü.

11

Dácharuarü yuxchiga

¹ Nayexma ga wüxi ga yatü ga idaaawecü ga Dácharugu ãegacü. Rü nüma rü naëyèxgü ga María rü Marta rü ñâne ga Betániãcۇڭىx nixigü. ² Rü yema María iyixĩ ga Cori ga Ngechuchucutügu pumara bacü rü ñuxüchi ngýaemaã ínapicutüçü. Rü guma Dácharu ga idaaawecü nixĩ ga ngílèneẽ. ³ Rü poraãcü nidaawe ga Dácharu. Rü yemacèx ga naëyèxgü, rü Ngechuchuxüntawa imugagü, rü ngígürögügü: “Pa Corix, cumüçü ya Dácharu ya nüxű cungechaüçü rü nidaawe”, ngígürögügü. ⁴ Rü yexguma yema orexű naxïnüğü ga Ngechuchu, rü ñanagürü: —Ngëma daawe rü tâütáma yumaã inayacuèx. Natürü nidaawe na duňxügü nüxű nadaugüxüçèx na ñuxäcü naporaxű ya Tupana rü ñuxäcü choma i Nane rü ta na chaporaxű —ñanagürü. ⁵ Rü Ngechuchu poraãcü María rü Marta rü Dácharuxű nangechaü. ⁶ Natürü yexguma nüxű naxïnüğü ga na yadaawexű ga Dácharu, rü tama paxa ínayadau. Rü taxre ga ngunexüñamatama yexma narüxäňx ga yema nachica ga nawa nayexmaxüwa. ⁷ Rü yixcama ga yemawena rü toxü ñanagürü: —jNgíxä rü wena Yudéaanewa taxى! —ñanagürü. ⁸ Rü toma ga norü ngúexügü rü ñatarögügü nüxű: —Pa Ngúexëeruňx, yexwacatama nixĩ ga yémacۇڭىx ga Yudíugüarü ãëgxacügü yexma nutamaã cuxű ímuxüchigüchaňxű. ¿Rü tükücüň

wena ngema cuxūxchaű i ñuxmax? —ñatarügögü.

⁹ Rü Ngechuchu rü tomaã nüxű nixu ga wüxi ga ore na nüxű tacuègxüçex na tauta nawa nanguxű na nayuxű ga nümax. Rü ñanagürü toxű: —¿Taux ēxna i wüxi i ngunexű rü 12 i ora nawa ngēxmaxű? Ngēxguma texé ngunecü ixūxgu rü tama tacümaã itayarüña, erü tümacex nangóone.

¹⁰ —Natürü ngēxguma wüxiie chütacü ixūxgu rü ngēmáacü tacümaã itayarüña, erü tümacex naxēäne —ñanagürü. Rü yemaäcü nanangoxëe na tauta nawa nanguxű na nayuxű ga nümax. ¹¹ Rü yemawena ga Ngechuchu rü ñanagürü toxű: —Tamüçü ya Dácharu rü napemare. Natürü ñuxma rü tá chayaþaixächixëe —ñanagürü. ¹² Rü yexguma ga toma ga norü ngúexügü rü ñatarügögü: —Pa Corix, ega napemaregu, rü ngēmawa nüxű tacuèx na naxcex tá yataanexű —ñatarügögü. ¹³ Natürü ga Ngechuchu rü nüxű nixuxchaüchirëx ga Dácharu ga marü na nayuxű. Natürü ga toma nüxű tacuèxgugu rü na napemarexüchigaxű yiixű ga tomaã yaxuxű. ¹⁴ Rü yexguma ga Ngechuchu rü meäma tomaã nüxű nixu rü ñanagürü: —Dácharu rü marü nayu. ¹⁵ —Natürü choma rü chataäe na tama ngema changēxmaxű, erü ngēmäacü nixi i namemaëxű i pexcex na choxű peyaxðögüçex. ¡Rü ngíxä rü ítayadaugü! —ñanagürü. ¹⁶ Rü yéma nayexma ga totanüxű ga Tumachi ga Wüxigu Buexű ga Taxreëxpüxümaã, naxugüxű. Rü nüma ga Tumachi rü ñanagürü toxű: —¡Ngíxä i yixema rü ta ngema taxi na wüxigu Ngechuchumaã iyueväcex! —ñanagürü.

Ngechuchu nixi i wena namaxëxëexű i yuexű

¹⁷ Rü yexguma Betániāwa tomaā nanguxgu ga Ngechuchu, rü marü āgümüçü ga ngunexű nangupetü ga na iyatèxgüäxű ga Dácharu. ¹⁸ Rü guma Betániā rü Yerucharéüärü ngaicamana nayexma. Rü tomaëxpük ga kilómetru nixī ga norü yaxű. ¹⁹ Rü muxümäga Yudíugü rü Dácharueyèx ga Marta rü Maríaxütawa naxī na ngixű yataäexëegüxüçex, yerü nayu ga ngïñeneē. ²⁰ Rü yexguma Marta nüxű cuëxgu ga marü na ínanguxű ga Ngechuchu, rü nüxű iyatüxächi. Natürü ga María rü ïxgutama irüxäüx. ²¹ Rü Marta rü ngïgürügü nüxű ga Ngechuchu: —Pa Corix, yexguma chi cuma cunumëxgu rü tâü chima nayu ga chaueneē. ²² —Natürü choma nüxű chacuëx na woo i ñuxma na nayuxű, rü Tupana tá cuxna nanaxã i guxüma i tacü i naxcèx ícuçaxű —ngïgürügü. ²³ Rü Ngechuchu ngixű nangäxű rü ñanagürü: —Cueneē rü wena tá namaxű —ñanagürü. ²⁴ Rü Marta ngïgürügü nüxű: —Ngëmáacü nüxű chacuëx rü wena tá namaxű i ngëxguma naguxgu i naäne rü ngëxguma wena namaxëgu i guxüma i yuexű —ngïgürügü. ²⁵ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Choma nixī i íchanadagüxëëxű i yuexügü, rü wena chanamaxëëxű. Rü yíxema choxű yaxöökë rü woo tayuxgu rü tá wenaxärü tamaxű. ²⁶ —Rü guxäma ya texé ya maxüökë rü choxű yaxöökë, rü guxügutáma tamaxű. ¿Cuyaxöökü yíixű i ngëma? —ñanagürü ga Ngechuchu. ²⁷ Rü ngïma rü ngïgürügü nüxű: —Ngü, Pa Corix, choma rü chayaxö na cuma rü Tupana Nane ya Cristu ga ítananguxëëcü na quiixű —ngïgürügü.

Dácharu itáxüwa naxaxu ga Ngechuchu

²⁸ Rü yema ñaxguwena rü Marta rü ngíeyëx ga Maríacè x iyaca. Rü bexma ngímaã nüxü iyarüxu, rü ngígürüğü: —Marü nuã nangu ya Ngúexëeruü ya Ngechuchu, rü choxü cuxcëx nayacaxëe —ngígürüğü. ²⁹ Rü yexguma María nüxü ïnügu ga marü yéma na nanguxü ga Ngechuchu, rü paxa ichi, rü Ngechuchuxü íiyadau. ³⁰ Rü Ngechuchu rü tauta ïänewa nangu ga yexguma, rü yema nachica ga Marta nüxü ídauxüwatama nixí ga nayexmaxü. ³¹ Rü Maríapatawa nayexma ga ñuxre ga yémacüäx ga Yudíugüarü ãëxgacügü ga ngíxü yéma taâæxëegüxü. Rü yexguma ngíxü nadaugügu ga paxa na inachixü rü na íanaxüxü, rü ngíwe narüxi. Yerü nüma nüxü nacuëxgügu rü yéma Dácharu itáxüwa ixü na yéma yaxaxuxüçèx. ³² Rü yexguma Ngechuchuxütawa nanguxgu ga María, rü napëxegu iyacaxäpüxü, rü ngígürüğü: —Pa Corix, yexguma chi cuma cunumëxgu rü tâü chima nayu ga chaueneë ya Dácharu —ngígürüğü. ³³ Rü yexguma Ngechuchu ngíxü dëuxgu ga na naxaxuxü rü na naxauxexü ga yema Yudíugüarü ãëxgacügü ga ngíwe rüxixü, rü poraäcü ngechaü nüxü nangux. ³⁴ Rü Ngechuchu nüxna naca rü ñanagürü: —¿Ngexta nixí i ipenatáxü? —ñanagürü. Rü nümagü nanangäxü rü ñanagürügü: —Pa Corix, jdücax, nuã naxü, rü íyadau! —ñanagürügü. ³⁵ Rü naxaxu ga Ngechuchu. ³⁶ Rü yema Yudíugü rü ñanagürügü: —jDüçex ñuxäcü poraäcü Dácharuxü nangechaü! —ñanagürügü. ³⁷ Natürü ñuxre ga yema ãëxgacügü ga Yudíugüarü rü ñanagürügü: —Daa nixí ga guma yatü ga ngexetücxü rümexëecü.

¿Rü tüxcüü taxucürüwa tacü rü mexü Dácharucèx naxü na tama nayuxüçèx? —ñanagürügү.

Wenaxärü namaxü ga Dácharu

38 Rü Ngechuchu poraäcü ngechaü nüxü nangux rü Dácharumaxüçèx nixü. Rü wüxi ga mèxpüneärü ãxmaxü nixü ga yema naxmaxü. Rü nayexma ga wüxi ga nuta ga norü ngüxtaüruü.
 39 Rü Ngechuchu rü ñanagürü: —¡Ípenangüxgachix ya yima nuta ya namaä nangüxtaücu! — ñanagürü. Natürü ga Marta ga Dácharueyèx rü ngigürügү: —Pa Corix, cuxá marü nayixane nixü, erü marü ãgümüçü i ngunexü naetü nixü ga na nayuxü —ngigürügү. 40 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü ngixü: ¿Taux éxna i marü cumaä nüxü chixuchiréxü rü ngëxguma cuyaxögxu rü tá nüxü cudau i wüxi i mexü i taxü i Tupana üxü? —ñanagürü. 41 Rü yexguma ínanangüxgachigü ga guma nuta. Rü Ngechuchu daxügü nadawenüäcüma ñanagürü: — Pa Chaunatü Pa Tupanax, moxë cuxna chaxä erü marü choxü cuxinü. 42 —Choma nüxü chacuèx rü guxüguma choxü cuxinü. Natürü moxë cuxna chaxä i ñuxma erü chanaxwèxe i ñaä duüxügü na yaxögüäxü na cuma núma choxü cumuxü —ñanagürü. 43 Rü yexguma yema ñaxguwena, rü tagaäcü ñanagürü: —Pa Dácharux, jíanaxüxü i ngëma! —ñanagürü. 44 Rü íanaxüxü ga Dácharu ga naxchápenüämaä guxüwama rübüxpüxüçü. Rü Ngechuchu ñanagürü nüxü ga duüxügü: — ¡Ípeyawëxpüxü na íyaxüxüçèx! —ñanagürü.

*Ãëxgacügü naxcèx nadaugü na ñuxäcü
Ngechuchuxü yayauxgüxü
(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)*

⁴⁵ Rü yema Yudíugüarü ãëxgacügü ga Maríawe rüxíxü rü nüxü nadaugü ga yema Ngechuchu üxü, rü muxüma Ngechuchuaxü nayaxögü ga yexguma nüxü nadaugüga ga ñuxäcü wena Dácharuxü na namaxëexü. ⁴⁶ Natürü ñuxre ga yema ãëxgacügü rü Parichéugümaã nüxü nayarüxugü ga yema Ngechuchu üxü. ⁴⁷ Rü yexguma ga yema Parichéugü rü paigüarü ãëxgacügü rü nangutaquëxegü namaã ga guxüma ga yema ãëxgacügütümüwa ügxü. Rü ñanagürügü: —¿Tacü tá taxüe? Erü ñaã yatü i Ngechuchu rü nanaxü i muxüma i mexü i cuëxruügü. ⁴⁸ —Ngëxguma chi tama yayauxgü, rü guxüntama i duüxügü rü tá nüxü nayaxögü, rü Dumacüäxgürü churaragü rü núma chi naxi rü nagu napogüe ya törü tupauca ya taxüne, rü düxwa tåü chima tóxrü nixi i ñaã tachiüâne —ñanagürügü. ⁴⁹ Natürü guma taunecügu rü yema paigütanüwa rü Caipá nixi ga norü ãëxgacü. Rü núma rü ñanagürü nüxü: —Pemagü rü taxuüma pecuëx. ⁵⁰ —¿Exna tama nüxü pecuëx rü taxcèx rü na namemaëxü na wüxitama i yatü guxü i duüxügucèx na yuxü, na tama nayuexüçèx i guxüma i tachiüâneçüäx i duüxügü? —ñanagürü. ⁵¹ Natürü ga Caipá rü tama nüechama yema ñanagürü, yerü guma taunecügu rü núma nixi ga paigüarü ãëxgacü yiixü. Rü yemacèx rü Tupana nixi ga Caipáwa idexacü ga yexguma nüxü yaxuxgu na Ngechuchu rü guxüma i Yudíugucèx tá na nayuxü. ⁵² Rü yema orewa

rü nanangoxēē na tama Yudíugüçèxicatama tá na nayuxü, natürü guxüma i Tupanaärü duüxügü i guxü i naãnewa ngēxmagüxüçèx rü tá ta na nayuxü, na ngēmaäcü wüxigu nangutaquexexüçèx i guxüma i ngēma duüxügü i Tupanaärü ixígüxü. ⁵³ Rü yexgumaäcüü nixi ga inaxügüeäxü ga Yudíugüarü äëxgacügü ga nagu na naxñüüexü ga ñuxäcü tá na Ngechuchuxü yamèxgüxü. ⁵⁴ Rü yemacèx ga Ngechuchu rü marü tama yema Yudíugü ímuxütanügu naxä. Rü tomaä inaxüxü ga Yudéaanewa, rü wüxi ga ïänexäcü ga Efraïgu äeganewa naxü. Rü yexma tomaä narüxäüx. Rü guma ïäne rü wüxi ga nachica ga ngextá taxúema íxäpataxüärü ngaicamana nayexma. ⁵⁵ Rü marü ningaica ga yema Yudíugüarü peta ga Üpetüchiga. Rü yemacèx muxüma ga duüxügü ga náí ga ïänecüäx rü Yerucharéüwa naxi na Tupanacèx nügü yamexéegüxüçèx naxüpa ga yema peta. ⁵⁶ Rü Ngechuchucèx nadaugü ga duüxügü. Rü tupauca ga taxünewa nügünä nicagüetanü, rü ñanagürügü: —¿Ñuxü ñapegüxü i pemax? ¿Ñoma i petawa tá naxüxü rü ẽxna tama? —ñanagürügü. ⁵⁷ Rü yema Parichéugü rü paigüarü äëxgacügü rü duüxügüna naxägagü, rü ñanagürügü: —Ngēxguma ngextá nüxü pedaugügu i ngēma Ngechuchu, irü tomaä nüxü peyarüxu na tayayauxgüxüçèx! —ñanagürügü.

12

*Wüxi ga nge rü Ngechuchucutügu pumara iba
(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)*

¹ Rü 6 ga ngunexű naxűpa ga Üpetüchigaarü peta, rü Ngechuchu rü tomaã Betániäwa naxű. Rü guma īane nixi ga nagu naxăchixűne ga Dácharu ga Ngechuchu wena namaxeēcü.

² Rü yéma Dácharuchixűwa Ngechuchucèx nanaxügü ga taxű ga ñona. Rü totanüwa ga yema mechawa yexmagüxe rü Dácharu nixi ga Ngechuchuxütawaama chibücü. Rü Marta iyixi ga inaxücü ga ñona. ³ Rü yexguma ga María rü yéma inange ga wüxi ga taxüraweňxű ga pumara ga yixichixű rü tatanüxüchixű. Rü Ngechuchuxű namaã iyixcutü. Rü ñuxüchi ngýyaemaã íinapicutü. Rü guma ī rü guxüwama nayixmachii namaã ga yema pumara. ⁴⁻⁵ Rü yexguma ga Yuda ga Icariúte ga wüxi ga totanüxüchirëx ixixű ga yixcama bexma cüäcü Ngechuchuxű íxuaxňxű, rü ñanagürü: —¿Tüxcüü tama tatanüxügu namaã itaxe i ngëma pumara na ngëma díerumaã nüxű nangüxéexüçèx i ngëma duňxügü i ngearü díeruägxüxű? —ñanagürü. ⁶ Natürü ga Yuda rü tama aixcüma nagu narüxinü ga yema ngearü díeruägxüxű. Natürü yema ñanagürü yerü nüma rü wüxi ga ngítexáxű nixi. Rü naxmëxwa nayexma ga yema chocha ga díeru ngixű nagu taxügüxű ga guxäma ga toma ga Ngechuchuarü ngúexügü. Rü Yuda rü ñuxguacü rü noxrüxüttama ngixne nangixixű. ⁷ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxű: —¡Täxű i ngixű cuchixewexű! Erü choma rü paxa tá chayu rü tá ichatèx. Rü ngëmacèx nixi i ngëma pumaramaã choxű nachaxű. ⁸ —Ngëma ngearü díeruägxüxű rü guxügutáma petanüwa nangëxmagü. Natürü i

choma rü tāütáma guxügu petanüwa changēxma —ñanagürü.

Paigüarü ãëxgacügü rü nügümaã nanamexëegü ga ñuxäcü Dácharuxü tá na yamèxgxüxü

⁹ Rü muxüma ga Yudíugü rü nüxü nacuáchiga ga Betániäwa na nayemaxü ga Ngechuchu. Rü yéma naxí na nüxü nadaugüxüçèx. Rü tama Ngechuchuxüxícatama nadaugüchaü natürü nüxü nadaugüchaü ta ga Dácharu ga Ngechuchu wena namaxëecü. ¹⁰ Rü yexguma ga paigüarü ãëxgacügü rü nügümaã nanamexëegü ga Dácharuxü rü ta na yamèxgxüxüçèx. ¹¹ Yerü Dácharugagu nixí ga muxüma ga Yudíugü ga Ngechuchuaxü yaxõgüäxü rü yema paigüna naxígüxü.

*Ngechuchu rü Yerucharéügu naxücu
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40)*

¹² Rü muxüma ga duüxügü rü Yerucharéüwa naxí naxcèx ga Üpetüchigaarü peta. Rü moxüäcü duüxügü nüxü nacuáchigagü ga Ngechuchu rü guma iãnewa na nanguxchaüxü. ¹³ Rü yexguma moruátüta nadaukü rü yemamaã Ngechuchuxü nayatügxütanüächi. Rü tagaäcü ñanagürügü: —;Rü naxüüne rü namecümaxüchi ya daa Tupanaégagu núma ücü! ;Rü yixema na Iraétanüxü ixígüxü rü namecümaxüchi ya daa törü ãëxgacü! — ñanagürügü. ¹⁴ Rü Ngechuchu nüxü inayangau ga wüxi ga buru, rü naetügu naxaunagü ga yema Tupanaärü ore ga ümatüxü nüxü ixuxürüü ga yexguma ñaxgu:

15 “¡Tāxū i pemuñēxū, Pa Yerucharéüçüñägxü! ¡Rü iperüdaunü na ngëma ne naxūxū ya perü äëgxacü ya wüxi i buru i íraxñetügu au-nagücü!”

ñaxū. **16** Rü noxri ga toma ga norü ngúexügü rü tama nüxü tacuèxgüéga ga Ngechuchuchiga na yiixü ga yema ore. Natürü yixcüra marü Ngechuchu Tupanaxütawa üxgu, rü yexguma nixī ga nüxna tacuèxächiexü ga guxüma ga yema Ngechuchuxü ngupetüxü, rü yema Tupanaärü ore nüxü ixuxüäcütama nüxü na nangupetüxü.

17 Rü yema duüxügü ga Ngechuchuxütawa yexmagüxü ga yexguma Dácharuxü wena namaxëëgu, rü nüxü nixugüe ga yema nüxü nadaugüxü.

18 Rü yemacèx nixī ga duüxügü ga Ngechuchuxü yatüxächitanüxü na nayauxgüäxüçèx, yerü nüxü nacuächigagü ga yema taxü ga mexü ga Tupanaärü poramaä naxüxü. **19** Natürü ga yema Parichéugü rü nügümaä ñanagürügü: —Marü nüxü pedauxü i ñuxma na taxucürüwama tacü namaä ixüxü. ¡Rü döcax, guxüma i duüxügü rü nawe narüx! — ñanagürügü.

Griégugü rü Ngechuchuxü nadaugüchaü

20 Rü muxüma ga duüxügü rü petacèx Yeruchareüwa naxī na yéma Tupanaxü na yanacuèxüügxüçèx. Rü yema duüxügütanüwa nayexma ga ñuxre ga Griégugü. **21** Rü yema Griégugü rü Piripicèx naxī. Rü nüma ga Piripi rü Gariréaaneärü ïane ga Bechaídacüñäx nixī. Rü nüxü nacèèxügü rü ñanagürügü: —Pa Corix, nüxü tadauxchaü ya Ngechuchu —ñanagürügü. **22** Rü Piripi rü Aüdrémaä nüxü nayarüxu. Rü yema taxre

rü wüxigu Ngechuchuxütawa naxī, rü namaā nüxū nayarüxugü. ²³ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxū: —Rü marü nawa nangu tá na chayuxū rü wenaxärü Chaunatüxtawá tá na chaxuxū i choma i Tupana Nane i duüxüxū chiixū. ²⁴ —Rü aixcüma pemaā nüxū chixu rü ngẽxguma chi wüxipükü i trigu tama waixümüänegu toxgu rü wüxipüküe chatama nixī. Natürü ega waixümügu natoxgu, rü ngema naxüxgu, rü muxüchinema ínanguxuchi. [Rü ngẽxgumarü tá ta Tupanaxütawa nangugü i muxüma i duüxügü ega chayuxgux.] ²⁵ —Rü pemaā nüxū chixu rü texé ya yíxema tümaärü maxüxū ngechaüxē i ñoma i naänewa rü tá itayarütaxu. Natürü texé ya yíxema tama tümaärü maxüxū ngechaüxē rü tama yuxū muüxē i ñoma i naänewa, rü tá tuxū nangẽxma i maxü i taguma gúxū. ²⁶ —Rü ngẽxguma texé choxū puracüchaügu rü name nixī i chowe tarüxū. Rü ngema choma tá íchangẽxmaxüwa rü ngema rü tá ta tangẽxma i tümax. Rü ngẽxguma texé choxū puracügu rü Chaunatü ya Tupana rü tá tümamaā nataäé — ñanagürü.

Ngechuchu nanaxunagü ga norü yuxchiga

²⁷ —Rü Ngechuchu ñanagürü: —Rü ñuxma rü poraäcü changechaü rü chanaxixächiäé. ¿Rü tacüxū tá Chaunatümaā chixuxū? Taxucürüwa namaā nüxū chixu na choxū ínanguxuchixéexüçèx na tama chayuxüçèx, erü woetama ngẽmacèx núma chaxū —ñanagürü. ²⁸ Rü ñanagürü: —Pa Chaunatüx, ¡Choxū rüngüxéexüçèx! —ñanagürü. Rü yexguma ga yema duüxügü ga yéma yexmagüxū rü nüxū

naxñüe ga wüxi ga naga ga daxüwa inaxüxü ga ñaxü: —Marü cuvä charüngüxëe na choxü cutaxëexü ga noxrix, rü wena táxarü cuvä charüngüxëe na choxü cutaxëexüçèx —ñanagürü ga yema naga. ²⁹ Rü yema duüxügü ga yéma yexmagüxü ga nüxü ñüexü ga yema naga, rü ñanagürügü: —Wüxi i duruanexü nixi —ñanagürügü. Natürü togü rü ñanagürügü: —Wüxi i Tupanaärü orearü ngeruü i daxücüäx nixi i namaä idexaxü —ñanagürügü. ³⁰ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —Tama chauxcèx nixi i nüxü pexñüexü i ngëma naga. Rü pexcèxtama nixi i nüxü pexñüexü. ³¹ —Rü ñuxma tá nixi i Tupana inaxügüäxü na tüxü napoxcuexü ya duüxë naxcèx i tümaärü pecadugü. Rü ñuxma tá nixi i Tupana ínatëxüchixü i ngëma ñoma i naänewa poraxü i Chataná. ³² —Rü ngëxguma curuchawa chipotagu rü chaugüxütawa tá chanagagü i guxüma i duüxügü —ñanagürü ga Ngechuchu. ³³ Rü yema orewa duüxügümaä nüxü nixu ga ñuxäcü tá na nayuxü. ³⁴ Rü yema duüxügü nanangäxügü, rü ñanagürügü: —Torü mugü i ümatüxüwa nüxü tadaugü na guxügutáma namaxëchaxü ya Cristu. ¿Rü ñuxäcü i cuma rü ñacurügü: “Rü Tupana Nane ya duüxüxü ixïcü rü curuchawa tá nipota”, ñacurügü? ¿Rü texé tixi ya yíxema Tupana Nane ya duüxüxü ixïxë? —ñanagürügü. ³⁵ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —Ñoma rü ta petanüwa changëxma na ñoma i naänewa pexü changúexëexüçèx rü ngëmaäcü pexü changóonetanüxëexüçèx. Natürü paxaächicèxatama petanüwa changëxma.

Rü name nixī i paxa choxū peyaxōgū ñoma rü ta pexcèx chanangóonexēē naxūpa na naxēānexū. Erü yíxema ēānexūwa ngēxmaxē rü tama nüxū tacuèx na ngextá taxūxū. ³⁶ —Rü ñoma rü ta petanüwa changēxma rü name nixī i paxa choxū peyaxōgū na chorü ngóonexūwa pengēxmagüxūcèx —ñanagürü. Rü yema ñaxguwena rü natanüwa ínaxūxū ga Ngechuchu. Rü naxchaxwa inicux.

Tacüçèx nixī ga Yudíugü ga tama Ngechuchuaxü yaxōgüäxü

³⁷ Rü woo ga Ngechuchu rü duňxügüpëxewa nanaxü ga muxüma ga taxü ga mexü ga cuèxrüüga Tupanaärü poramaä naxüxü, natürü yexguma rü ta tama nüxü nayaxōgü ga duňxügü. ³⁸ Rü yemaäcü Tupana nayanguxēē ga yema ore ga Ichaxía ümatüxü ga ñaxü:

“Pa Corix, taxúema tayaxō ga yema ore ga tüxü tangúexéexü. Rü woo nüxü tadaugü na ñuxäcü naporaxü ya Tupana, rü tama tayaxōgü”,

ñaxü. ³⁹⁻⁴⁰ Rü yemaäcü ga yema duňxügü rü tama nayaxōgü yema Ichaxía ümatüxüwa nüxü yaxuxürüü, rü:

“Yema duňxügü rü tama nüxü nadaugüchaü rü tama nayaxōgüchaü rü tama Tupanacèx na woeguchaü. Rü yemacèx ga Tupana rü nüxna nixü na tama nüxü nadaugüxücèx rü tama yaxōgüäxücèx rü tama naxcèx na woeguxücèx na nüma nüxna naxääxücèx i maxü i ngexwacaxüxü”,

ñaxű. ⁴¹ Rü yema ñanagürü ga Ichaxía yerü nangoxetügu marü nüxű nadau na ñuxăcü äëxgacü ya tacüxuchi na yiixű ya Ngechuchu ya Cristu. Rü yemaäcü nachiga nidexa. ⁴² Natürü muxűma ga yema Yudíugüarü äëxgacügü rü Ngechuchuaxű nayaxögü, rü woo ga ñuxre ga naërugü rü ta nayaxögü, natürü tama nügü nixugüchaň ga duňxügüpêxewa, yerü namuňe na Parichéugü ngutaquéxepataňwa ínawoxűxű. ⁴³ Rü yemaäcü tama nügü nixugüchaň, yerü norü me nixí ga duňxügü namaã nataäegüxű rü tama aixcüma naxcèx nadaugü na Tupana namaã taäexű.

Texé ya tama Ngechuchuarü oreaxű yaxõxẽ rü tá tapoxcu

⁴⁴ Rü tagaäcü ñanagürü ga Ngechuchu: —Texé ya choxű yaxõxẽ rü tama choxűxícatama tayaxõ. Natürü Chaunatü ya núma choxű mucüaxű rü ta tayaxõ. ⁴⁵ —Rü texé ya choxű dauxe, rü Chaunatü ya núma choxű mucüxű rü ta tadau. ⁴⁶ —Choma na ngóonexëëruň chiixű, rü ñoma i naañewa changu na guxâma ya texé ya choxű yaxõxẽ rü tama eänexüwa na tangëxmagüechaxüçèx. ⁴⁷ —Natürü ngëxguma texé nüxű ïnügu i chorü ore rü tama tayaxõxgu rü tama choma nixí i tükű chapoxcuxű. Erü tama ñoma i naañewa changu na chanapoxcuexüçèx i duňxügü, natürü núma chaxű na chanamaxëëxüçèx. ⁴⁸ —Yíxema texé ya tama choxű yaxõxẽ rü tama chauga ïnuxẽ rü marü tükű nangëxma na tacüçèx tá Tupana tükű poxcuxű. Erü ngëma ore i nüxű chixuxügagu tátama nixí ya Tupana i tükű napoxcuxű i naâneärü guxgu,

erü tama tayaxõ i ngëma ore i nüxü chixuxü.
 49 —Tama chaugagutama chidexa, natürü guma Chaunatü ga núma choxü mucü, rü guma nixi ga chomaã nüxü ixucü na tacüxü tá duňxügümäã chixuxü rü ñuxäcü tá chanangúexëexü. 50 —Rü nüxü chacuèx na Chaunatärü orewa nangëmaxü i maxü i taguma gúxü. Rü ngëmacèx i ngëma ore i nüxü chixuxü, rü ngëmatama ore nixi i Chau- natü choxü muxü na nüxü chixuxü —ñanagürü ga Ngechuchu.

13

Ngechuchu rü norü ngúexügüxü niyauxgücutü

1 Rü wüxi ga ngunexü nataxu ga nawa na nanguxü ga yema Yudíugüarü peta ga Üpetüchiga. Rü Ngechuchu nüxü nacuèx ga marü nawa na nanguxü ga ñoma ga nañnewa na yaxüxü rü wenaxärü Nanatüxütawa na naxüxü. Rü nüma rü yexguma ñoma ga nañnewa nayexmagu rü guxüguma tüxü nangechaü ga guxema noxrü ixígüxe. Rü yexgumarüü ta ga yexguma toxna yaxüxchaügu ga daxüguxü ga nañnewa na naxüxü, rü yemaäcü poraäcü toxü nangechaü. 2-4 Natürü ga Chataná rü marü Yuda ga Chimáü ga Icariúte nanena nangu na bexma cúäcü Ngechuchuxü ínaxuaxüxüçèx. Rü Ngechuchu rü marü nüxü nacuèx ga Nanatüxütawa na ne naxüxü rü wena táxarü Nanatüçèx na nataeguxü. Rü nüxü nacuèx ga Nanatü rü naxmëxgu na naxüäxü ga guxüma ga pora. Rü yemacèx ga yema chütaxügu ga yexguma mechawa ítachibüeyane, rü inachi ga Ngechuchu. Rü ínacuxuchi ga

norü gáuxüchiru, rü wüxi ga tuayamaä nügü nigoye. ⁵ Rü ñuxüchi yauxmëxüpáxügu dexáta naba, rü toxü niyauxgütü. Rü guma tuaya ga namaä yagoyecümaä toxü ínapigütü. ⁶ Rü yexguma Chimáü ga Pedruxü nayauxcutüchaügu rü ñanagürü ga Pedru: —Pa Corix, ¿ñuxäcü tá i cuma i choxü cuyauxcutüxü? —ñanagürü. ⁷ Rü Ngechuchu nanangäxü rü ñanagürü: —Ñuxma rü tama nüxü cucuèx i tüxcüü na chanaxüxü i ñaä, natürü yixcama rü tá nüxü cucuèx —ñanagürü. ⁸ Natürü ga Pedru rü ñanagürü: —Choma rü tãütáma chanaxwèxe na choxü cuyauxcutüxü —ñanagürü. Rü Ngechuchu nanangäxü rü ñanagürü nüxü: —Ngëxguma tama cuxü chayauxcutügu, rü tãütáma choxrü quixí —ñanagürü. ⁹ Rü yexguma ga Chimáü ga Pedru rü ñanagürü nüxü: —Pa Corix, ¡Tama choxü cuyauxcutüxicatama! Natürü chanaxwèxe i choxü cuyauxmëx rü choxü cuyauxeru ta —ñanagürü. ¹⁰ Natürü Ngechuchu nanangäxü rü ñanagürü nüxü: —Texé ya ngexwacèx aiyaxe rü tanaxwèxe i tûmacutüxicatama tayaxu, erü guxüwama tangemata. Rü pema rü marü pingematagü, natürü tama guxäma aixcüma tingemata —ñanagürü. ¹¹ Rü Ngechuchu nüxü nacuèx na texé tá bexma cùäcü ínaxuaxüxü, rü yemacèx ñanagürü nüxü: —Natürü tama guxäma aixcüma tingemata —ñaxü. ¹² Rü yexguma toxü yayauxgütüguwena, rü Ngechuchu wena nicüxcuchi ga norü gáuxüchiru. Rü wenaxärü mechawa narüto. Rü ñanagürü toxü: —¿Nüxü pecuáxü yiixü i ngëma chaxüxü? ¹³ —Pema rü: “Pa Ngúexëéruü” rü “Pa Corix”, ñaperügü

choxü. Rü marü name i ngëma ñaperügü, erü aixcümaxüchi ngëma chixi. ¹⁴—Rü ñuxma i choma na ngúexëeruü chixixü rü pemaä na ichacuáxü, rü pexü chiyauxgütü. Rü ngexgumarüxü ta i pema rü name i wüxicigü i pemücxü piyauxgütü.. ¹⁵—Choma rü pexü nüxü chadauxëe na ñuxäcü tá penaxüxü na pema rü ngema pemaä chaxüxüäcü penaxüxüçèx. ¹⁶—Rü aixcüma pemaä nüxü chixu rü taxuüma i wüxi i coriarü duüxü rü norü corietüwa nügü nangexmaxëe. Rü taxuxüma i ãëxgacüarü orearü ngeruxü i norü ãëxgacü i namuxüétüwa nügü nangexmaxëe. ¹⁷—Rü ngëxguma nüxü pecuëxgu i chorü ore rü penaxüxgu i ngëma pemaä nüxü chixuxü, rü aixcüma tá petaäegü. ¹⁸—Rü tama guxäma i pechiga nixi i chidexaxü. Erü choma rü tüxü chacuëx rü texégü tixi ya yíxema tüxü chidexechíxe. Natürü Tupana nayanguxëëchaü i norü ore i ümatüxü i ñaxü:

“Texé ya chomaä chibüxe rü chomaä tarüxuwanü”, ñaxü. Rü ngëmaäcü tá nangupetü na yanguxüçèx i ngema Tupanaarü ore. ¹⁹—Natürü naxüpa na nangupetüxü i ngëma, rü pemaä nüxü chixu na choxü peyaxögüxüçèx i ngëxguma nangupetüxgu. ²⁰—Aixcüma pemaä nüxü chixu rü texé ya tüxü yaxúxe ya yíxema choma ngëma tüxü chamuxë, rü choxü nixi i tayaxuxü. Rü texé ya choxü yaxúxe, rü Chaunatü ga núma choxü mucüxü nixi i tayaxuxü —ñanagürü ga Ngechuchu.

*Ngechuchu nüxü nixu ga Yuda rü tá bexma
cúäcü na ínaxuaxüäxü
(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)*

²¹ Rü yexguma yema ñaxguwena ga Ngechuchu rü poraācü ngechaă̄ nüxă̄ nangux, rü meāma tomaā nanangoxēē, rü ñanagürü toxă̄: —Aixcüma pemaā nüxă̄ chixu rü wüxie i petanüwa tá nixă̄ i bexma cúacü choxă̄ ítaxuaxă̄xă̄ —ñanagürü.

²² Rü yexguma ga toma ga norü ngúexă̄gü rü wüxichigü togü tadowenü, rü tama nüxă̄ tacuèxgü ga texéchiga na yema ñaxă̄. ²³ Rü choma ga norü ngúexă̄ ga poraācü choxă̄ nangechaă̄xë rü nacüwawa charüto ga Ngechuchu ga mechawa.

²⁴ Rü Chimáū ga Pedru rü bexma choxă̄ naxuneta ga na Ngechuchuna chaçaxă̄cëx ga texéchiga na yiixă̄ ga yema. ²⁵ Rü yexguma ga choma rü yexeraācü Ngechuchuna chimaxcuchi rü nüxna chaca, rü ñacharügü: —Pa Corix, ¿texé tá tixă̄ ya yíxema? —ñacharügü. ²⁶ Rü Ngechuchu choxă̄ nangă̄xă̄, rü ñanagürü: —Wüxi i păūärü bücxă̄ tá íchacué, rü yíxema tüxna chanaxă̄xë, rü yíxema tixă̄ —ñanagürü. Rü yexguma ínanacué ga wüxi ga păūärü bücxă̄ rü Yuda ga Icariúte ga Chimáū nanena nanaxă̄. ²⁷ Rü yexgumatama Yuda nayauxgu ga yema păūärü bücxă̄ rü ngoxo ga Chataná rü Yudagu naxücu. Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxă̄: —Rü ngěma cuxüxchaă̄xă̄, jrü paxa naxü! —ñanagürü.

²⁸ Natürü taxúema ga toma ga mechawa chibüexe nüxă̄ tacuèxgü ga tacüchiga na yiixă̄ ga yema ñaxă̄ ga Ngechuchu. ²⁹ Rü nüma ga Yuda rü díeruchiă̄rü dauruă̄ nixă̄. Rü yemacëx ñuxre ga toma nüxă̄ tacuèxgü rü Ngechuchu taxewa nanamu, na tacücëx yatarexă̄cëx naxcëx ga peta, rü ēxna duňxă̄gü ga ngearü díeruă̄xă̄na

ngíxü na naxăxăcèx ga díëru. ³⁰ Rü yexguma Yuda nayauxgu ga yema păū, rü ínaxăxü ga yema ucäuwa. Rü marü nachüta ga yexgumax.

Ngechuchu norü ngúexügümaā nüxü nixu ga yexwacaxăxü ga norü mu

³¹ Rü yexguma Yuda íxăxguwena, rü Ngechuchu rü ñanagürü: —Rü ñuxma rü tá aixcüma nangox na ñuxăcü naporaxü ya Tupana Nane ya duăxăxü ixíçü. Rü yimawa tá nixí i nangoxééäxü ya Tupana i norü pora. ³² —Rü ngëxguma yima Tupana Nane nangoxééxgu i Tupanaärü pora, rü ngëxgumarü tá ta ya Tupana rü nanangoxéé i Naneärü pora. Rü paxa tá nixí i ngëma. ³³ — Pa Chauxacüäxgüx, tăütáma muxü i ngunexü petanüwa changëxma. Rü pema rü tá chauxcèx pedaugü, natürü ngëma choma íchaxăxüwa rü taxucüruwama ngëma pexí. Rü ñaătama ore nixí ga marü Yudíugüarü äëxgacügümaā nüxü chixuxü, rü ñuxma rü pemaā rü ta nüxü chixuxü. ³⁴ —Rü pemaā nüxü chixu i wüxi i ngexwacaxăxü i mu. Rü ngëma pexü chamuxü nixí i pemücügxü na pengechaăxü i wüxicigü. Rü ngëma na choma pexü changechaăxürü, rü chanaxwèxe i wüxicigü i pema rü pemücügxü pengechaăgü. ³⁵ —Rü ngëxguma wüxicigü pemücügxü pengechaăgu, rü guxüma i duăxăgü tá nüxü nicuèxăchitanü na chorü ngúexügü pixígüxü —ñanagürü.

Ngechuchu nüxü nixu rü Pedru rü tăxütáma nügü nixu na norü ngúexü yixăxü

(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Lc 22.31-34)

36 Rü Chimáũ ga Pedru rü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —Pa Corix ¿ngextá tá cuxű? —ñanagürü. Rü Ngechuchu nanangãxű, rü ñanagürü: —Ngëma íchaxűxüwa rü taxucürüwa chowe curüxű i ñüxmax. Natürü yixcama rü ngëmáacü tá chowe curüxű —ñanagürü. **37** Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü: —Pa Corix, ¿tüxcüü taxucürüwa cuwe charüxű i ñüxmax? Erü marü íchamemare na cuxcèx na chayuxű —ñanagürü. **38** Rü Ngechuchu nanangãxű, rü ñanagürü: —¿Aixcüma yiixű i marü ícumemarexű na chauxcèx cuyuxű? Aixcüma cumaã nüxű chixu rü tâütátama yacaxgu ya otá, rü tomaepüxcüna tá nüxű quixu na tama choxű cucuáxű —ñanagürü ga Ngechuchu.

14

Ngechuchu rü nama i Nanatüxütawa nadaxű nixű

1 —¡Tâxű i penaxixächiäegüxű i pemax! ¡Tupanaäxű peyaxögü rü choxű rü ta peyaxögü!
2 —Chaunatüxütawa nangëxma i muxüchixüma i nachicagü. Ngëxguma chi natauxguma, rü tâu chima pemaã nüxű chixu na pexcèx chayamexëexüçèx i pechicagü. **3** —Rü ngëxguma marü ngëma chaxűxgu rü wüxi i pechica chamexëexgu, rü wena táxarü núma chaxű. Rü pexű tá chayagagü na ngëma nachica i chomatátama nawa changëxmaxüwa na pengëxmagüxüçèx i pemax. **4** —Rü pema rü nüxű pecuèx na ngextá tá na chaxűxű, rü marü nüxű pecuèx i nama i ngëma nadaxű —ñanagürü ga Ngechuchu. **5** Rü Tumachi rü

ñanagürü: —Pa Corix, tama nüxǖ tacuèx na ngextá na cuixǖxǖ. ¿Rü ñuxäcü tá i nüxǖ tacuáxǖ i ngëma nama? —ñanagürü. ⁶ Rü Ngechuchu nanangäxǖ, rü ñanagürü: —Choma nixí i ngëma nama i Chaunatǖxütawa nadaxǖ chiiñxǖ. Rü aixcüma nixí i ngëma ore i nüxǖ chixuxǖ. Rü choma nixí i duǖxǖgǖxǖ chamaxëxëexǖ. Rü chaugaguxicatama nixí i Chaunatǖxütawa nangugǖxǖ i duǖxǖgǖ. ⁷ —Rü ngëxguma chi pema rü aixcüma meä choxǖ pecuèxgǖ, rü Chaunatǖxǖ rü chi ta pecuèxgǖ. Rü ñuxmaǖcüü nixí i Chaunatǖxǖ pecuáxǖ, erü marü nüxǖ pedaugüechea —ñanagürü. ⁸ Rü yexguma ga Piripi rü ñanagürü: —Pa Corix, ¡Toxǖ nüxǖ nadauxëë ya Cunatü! Rü ngëxícatama i tanaxwèxegǖxǖ —ñanagürü. ⁹ Rü Ngechuchu nanangäxǖ, rü ñanagürü: —Pa Piripix, ¿ñuxre ya taunecü marü petanüwa changëxma rü ñuxma rü ta tama choxǖ cucuèxégaxǖ? Yíxema choxǖ daixe rü Chaunatǖxǖ rü ta tadau. ¿Rü tǖxcüü i ngëxguma rü ta cunaxwèxexǖ i pexǖ nüxǖ na chadauxëëxǖ ya Chaunatü? ¹⁰ —¿Tama ëxna cuyaxȫ na choma rü Chaunatümaä rü wüxitama tixígǖxǖ? Rü guxǖma i ore i pemaä nüxǖ chixuxǖ rü tama chauechama nüxǖ chixu. Erü yima Chaunatü ya wüxiwa chomaä ngëxmacü, rü yima nixí ya naxǖcü i guxǖma i noxrütama puracü. ¹¹ — Chanaxwèxe i choxǖ peyaxȫgǖ na choma rü Chaunatümaä wüxitama tixígǖxǖ. Natürǖ woo tama ngëma pixȫgǖ rü chanaxwèxe na choxǖ peyaxȫgǖxǖ naxcèx i ngëma mexǖgǖ i taxǖ i Tupanaärǖ poramaä chaxǖxǖ. ¹² —Aixcüma pemaä nüxǖ chixu rü yíxema choxǖ yaxȫxë rü

tá tanaxü i guxüma i choma chaxüxü. Rü ngëma chaxüxüärü yexera tá taxü, erü choma rü tá Chaunatüxtawa chaxü. ¹³ —Rü guxüma i tacü i chauégagu Tupanaxütawa naxcèx ípeçaxü rü tá pexna chanaxã. Rü ngëmaäcü tá chanaxü na chaugagu nangóxüçèx i Chaunatüarü pora. ¹⁴ —Rü choma tá chanaxü i guxüma i tacü i chauégagu choxna naxcèx peçaxü.

Ngechuchu rü norü ngúexügümaä inaxuneta na naxcèx tá núma namuãxü i Naãé i Üünexü

¹⁵ —Rü ngëxguma aixcüma choxü pengechaügu, rü naga tá pexñüë i chorü mugü. ¹⁶ —Rü choma tá Chaunatüna naxcèx chaca na núma pexcèx namuãxüçèx i to i perü ngüxëeruü i Naãé i Üünexü, na guxügutáma petanüwa nangëxmaxüçèx. Rü núma tá nixí i pexcèx nangoxëeñaxü i ore i aixcüma ixixü. ¹⁷ —Rü ñoma i naänecüäx i duüxügü rü taxucürüwama nanayauxgü, erü tama nüxü nadaugü rü tama nüxü nacuëxgü. Natürü i pema rü marü nüxü pecuëx, erü núma rü petanüwa nangëxma. Rü guxügutáma pemaä inarüxäüx. ¹⁸ —Rü tääútáma núma pexü chawogümare i chomax, erü wena táxarü pexcèx chataegu, na petanüwa changëxmaxüçèx. ¹⁹ —Rü paxa tá nixí na tääútáma choxü nadaugüxü i ñoma i naänecüäx i duüxügü. Natürü i pema rü tá choxü pedaugü. Rü tá pemaxë, erü choma rü chamaxü. ²⁰ —Rü ngëxguma yuwa ícharüdaxgu rü wena chamaüxgu, rü ngëxguma tá nüxü picuëxächitanü na choma rü Chaunatüwa chamaxüxü rü pema i chowa rü choma i pewa. ²¹ —Yíxema texé ya nüxü cuáxe rü naga ïnuxë i chorü mugü, rü tanangoxëe na

aixcüma choxü tangechaňxü. Rü Chaunatü tá tükü nangechaň ya yíxema choxü ngechaňxë, rü choma rü tá ta tükü changechaň. Rü tükü tá chaugü chawëx —ñanagürü ga Ngechuchu. ²² Rü nayexma ga to ga Ngechuchuarü ngúexü ga Yudagu ãegaxü ta. Rü yema rü ñanagürü: —Pa Corix, ¿tüküň toxü cugü cuwëx, rü tama ñoma i naãnecüňx i duňxügüňxü cugü cuwëx? —ñanagürü. ²³ Rü Ngechuchu nanangäxü, rü ñanagürü: —Yíxema choxü ngechaňxë rü naga taxinü i ngëma ore i tûmamaä nüxü chixuxü. Rü Chaunatü tá tükü nangechaň. Rü choma rü Chaunatümaä wüxigu tûmaxňtawa tá tangëxmagü. ²⁴ —Yíxema tama choxü ngechaňxë rü tama naga taxinü i ngëma chorü ore. Rü ngëma ore i chauxňtawa nüxü pexinüěxü rü tama chorü ore nixi, natürü guma Chaunatü ga núma choxü mucüarü ore nixi. ²⁵ —Ñoma rü ta petanüwa changëxma rü pemaä nüxü chixu i guxüma i ngëma ore i pexcëx choxü ngëxmaxü. ²⁶ —Natürü Chaunatü rü tá chauégagu núma nanamu i Naäe i Üünexü na pexü nangüxëěxüçèx. Rü nüma i Naäe i Üünexü tá pexü nangúexë i guxüma, rü tá nüxna pexü nacuěxächixë i guxüma i ore ga pemaä nüxü chixuxü. ²⁷ —Rü ñüxma na pexna íchixüxü, rü pexna chanaxä i taäe. Natürü ngëma taäe i pexna chaxäxü, rü tama ñoma i naãnecüňx pexna ãxü i taäerü nixi. Rü tama chanaxwëxe i penaxixächiäegü rü pemuë. ²⁸ —Marü pemaä nüxü chixu na pexna tá íchixüxü rü wena táxarü pexcëx chataeguxü na pemaä changëxmaxüçèx. Rü choxü pexinüě ga yexguma yema ñachaxgu.

Rü ngēxguma aixcüma choxü pengechaňgu rü tá petaăegü ega nüxü pecuèxgu na Chaunatücèx chataeguxü, erü Chaunatü rü chorü yexera nixi.
29 —Rü naxüpa na nangupetüxü i ngēma, rü pemaă nüxü chixu na choxü peyaxōgüxücèx i ngēxguma nangupetügu. **30** —Marü tāütáma poraăcü pemaă chidexa, erü marü ínangu i Chataná i ñoma i naăneärü aëxgacü ixixü. Natürü nüma rü taxuwama choxü narüyexera. **31** —Natürü ngēma tá choxü ngupetüxü, rü ngēmaăcü tá nixi na guxüma i ñoma i naăneçüäx i duăxügü nüxü nacuáxücèx na choma rü Chaunatüxü na changechaňxü, rü chanaxüxü i ngēma nüma choxü namuxü. ¡Rü ipechigü, rü ngixä ítixí! —ñanagürü ga Ngechuchu.

15

Ubanegu nügü nangu ga Ngechuchu

1 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —Choma nixi i ñoma wüxi i ubanerüü chiixü rü Chaunatü nixi ya norü yora ixicü i ngēma uba. **2** —Rü chorü duăxügü rü ngēma ubachacüügürüü nixigü. Rü ngēma ubachacüü i tama oxü, rü norü yora rü nayadae. Natürü ngēma nachacüü i oxü, rü meă nanamexëetanü na yexeraăcü poraăcü naxoxücèx. **3** —Pema rü marü pime, yerü naga pexñüe ga yema ore ga pexü changúexëexü. **4** —Rü name nixi i guxüguma chowa peyaxüxgü, ngēma na choma rü pewa chayaxüxürrüü. Erü wüxi i ubachacüü rü tama nüxicä naxo, ega tama nanewa yaxüxgux. Rü ngēxgumarüü ta i pema rü taxuacüma chauxcèx pemaxë, ega tama chowa peyaxüxguechagu. **5** —Choma nixi i

ubane, rü pema i nachacüögü. Rü yíxema chowa yaxüēchaxe rü choma i tümawa, rü aixcüma tá chauxcèx tamaxü. Rü ngēmaācü wüxi i ubachacüü i oxürüü tá tixi. Natürü ngēxguma tama chowa peyaxüxguechagu, rü taxucürüwama tacü pexüe.

⁶ —Rü texé ya tama chowa yaxüēchaxe rü tá ítatèxuchi. Rü wüxi i ubachacüü i daexü rü ipaxü rü iguxürüü tá tixi, rü ngēxma tá tayarüxo.

⁷ —Rü ngēxguma chowa peyaxüxguechagu rü taguma nüxü ipeyarüngümaēgu i ngēma ore i pexü changúexëexü, rü marü name i naxcèx ípeca i tacü i penaxwèxexü, rü choma rü tá pexna chanaxä.

⁸ —Rü ngēxguma aixcüma meä chauxcèx pemaxëgu, rü Chaunatüxü tá nicuèxüügü i duüxüügü. Rü ngēmaācü aixcüma chorü ngúexüügü tá pixigü.

⁹ —Choma rü pexü changechaü ngēma na Chaunatü choxü ngechaüxürüü. Rü chanaxwèxe i aixcüma meä chauga pexñüeëcha, erü choma rü guxüguma pexü changechaü.

¹⁰ —Choma rü naga chaxñü i Chaunatüarü mugü rü nüma rü guxüguma choxü nangechaü. Rü ngēxumarüü tá ta nixi ega naga pexñüëgu i chorü mugü, rü guxügutáma pexü changechaüëcha.

¹¹ —Choma rü ngēmaācü pemaä nüxü chixu na wüxigu chomaä petaäegüxüçèx. Rü ngēmaācü tá aixcüma petaäegü.

¹² —Rü choma pexü chamu na pemücügxü pengechaügxüçèx, ngēma choma na pexü changechaüxürüü.

¹³ —Rü ngēxguma wüxie aixcüma tümamüçüxü ngechaügu, rü nüxü tangechaüäma rü nüetama ega woo tümamüçüçèx tayüxgu. Rü nataxuma i to i ngechaü i ngēmaärü yexera.

¹⁴ —Pema rü chomücügü pixigü i ngēxguma chauga pexñüëgu.

¹⁵ —Choma rü marü tama chorü duüxüügümareäcü pexü

chaxu. Erü wüxi i coriarü duǔxǚmare rü tama nüxǚ nacuèx i ngēma norü cori üxǚ. Natürü ñuxma rü chomücögümää pexü chaxu, erü pexü nüxǚ chacuèxëe i guxüma i ore ga Chaunatü chomaä nüxǚ ixuxü. ¹⁶ —Pema rü tama pexira chauxcèx pedaugü, natürü chaxira nixi ga pexcèx chadauxü rü pexü chamuxü na aixcüma chauxcèx pemaxëxüçèx rü chauxütawa penagagüxüçèx i muxüma i duǔxügü na guxüguma choxü yaxögüäxüçèx. Rü Chaunatü ya Tupana tá pexna nanaxä i guxüma i tacü i chauégagu nüxna naxcèx pecaxü. ¹⁷ —Rü ngēma nixi i pexü chamuxü na pemücögüxü pengechaügüxüçèx.

Ñoma i nañecüäx i duǔxügü rü Ngechuchuchi rü norü ngúexügüchi naxaie

¹⁸ —Ngēxguma ñoma i nañecüäx i duǔxügü pexhi aiegü, rü jnüxna pecuèxächie ga chaxira chauxchi na naxaiexü! ¹⁹ —Rü ngēxguma chi ñoma i nañecüäx i duǔxügürüü pixigü, rü ñoma i nañecüäx i duǔxügü rü chi pexü nangechaügü ngēma natanüxügüxü na nangechaügüxürüü. Natürü choma nixi ga pexcèx chadauxü natanüwa ga ñoma ga nañecüäx ga duǔxügü. Rü ngēmacèx nixi i pexhi naxaiexü, erü marü tama naxrüü pixigü. ²⁰ —JNüxna pecuèxächie ga pemaä ñachagu:

“Taxuxüma i wüxi i coriarü duǔxü rü norü coriétxüwa nügü nangexmaxëe”, ñachagu! Rü yema na chauxchi na naxaiexü, rü pexhi rü tá ta naxaie. Rü yexguma chi chauga naxinüegü rü ñuxma rü chi ta pega naxinüe. ²¹ —Rü ngēmaäcü ta chaugagu pexhi naxaie i ñoma i nañecüäx

i duǔxügü erü tama nüxü nacuèxgü ya Chau-natü ga núma choxü mucü. ²² —Rü ngẽxguma chi choma tama namaã chanangoxéêgu na ñuxäcü chixri na namaxëxü, rü tãu chima nüxü nacuèxgü ga pecadu na naxügütü. Natürü ñuxma namaã nüxü na chixuxü na ñuxäcü chixri namaxëxü, rü ngẽmacèx i ñuxma rü taxuacüma nüxü nixugü na yangearü pecaduãxü. ²³ —Rü guxüma i duǔxügü i chauxchi aiexü rü Chaunatüchi rü ta naxaie. ²⁴ —Rü ngẽma duǔxügüpëxewa rü Tupanaãrü poramaã chanaxü i mexügü i taxü i taguma texé ya togue üxü. Rü ngẽxguma chi tama napëxewa chanaxüxgu i ngẽma mexügü rü tãu chima Tupana namaã nanaxuegu na nagagutama yapecaduãxgütü. Natürü na woo marü nüxü nadaugütü i ngẽma mexügü i taxü i Tupanaãrü poramaã chaxüxü, rü ngẽxguma rü ta chauxchi naxaieama rü Chaunatüchi rü ta naxaie. ²⁵ —Natürü ngẽmaäcü nangupetü erü Tupana nayan-guxéêchaü i norü ore i ümatüxü i ñaxü:

“Chauxchi naxaie woo taxuüma i chixexü chaxüxgu”,

ñaxü. ²⁶ —Natürü choma rü tá Chaunatüégagu pexcèx núma chanamu i perü ngûxéêruü i Tupanaäe i Üünexü i tá pexü nüxü cuèxëëxü i ore i aixcüma ixixü. Rü núma tá nixü i meäma pemaã nüxü yaxuxü i chauchiga. ²⁷ —Rü pema rü tá ta chauchigaxü pixugüe, yerü noxri ichanaxügüga duǔxügümaã nüxü na chixuxü ga chorü ore, rü woetama marü chauxütawa peyexmagü — ñanagürü ga Ngechuchu.

16

¹ Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —Rü pemaã nüxü chixu i ñaã ore na tama nüxü na perüxoexüçèx na choxü peyaxõgütü. ² —Rü ngutaquéxepataügüwa tá pexü ínawoxü. Rü aixcüma tá nawa nangu na texé pexü dëixü rü tá nagu tarüxñüxü na ngëmaäcü mexü Tupanacèx taxüxü. ³ —Rü ngëmaäcü tá pemaã namaxë i duňxügü, erü taguma nüxü nacuèxgü ya Chaunatü, rü choxü rü ta tama nacuèxgü. ⁴ —Rü pemaã nüxü chixu i ñaã ore i ñuxmax, na nüxna pecuèxächiexüçèx i ngëxguma yixcüra ngëmaäcü pexü nangupetügu.

Tupanaäe i Üünexüärü puraciüchiga

—Noxri rü tama pemaã nüxü chixu i ñaã ore, yerü petanügu charüxäýx. ⁵ —Natürü i ñuxma rü tá pexna íchixü na Chaunatü ga núma choxü mucüxtawa na changëxmaxüçèx. Rü pema rü taxúema choxna peca na ngextá tá na chaxüxü. ⁶ —Natürü poraäcü pengechaügüama erü pemaã nüxü chixu i ngëma ore. ⁷ —Natürü aixcüma pemaã nüxü chixu rü pexcèx narümemaaë nixí na Chaunatüçèx chataeguxü. Rü ngëxguma chi tama Chaunatüxtawa chaxüxgu rü tâü chima núma naxü i Naäe i Üünexü i pexü rüngüxëëxü. Natürü ngëxguma ngëma chaxüxgu rü choma tá núma chanamu i Naäe i Üünexü. ⁸ —Rü ngëxguma Naäe i Üünexü núma üxgu rü tá guxü i duňxügütü nüxü nacuèxëë na yapecaduäxgütü. Rü tá nanangoxëë i ñuxäcü na yiixü i ngëma maxü i Tupanapëxewa aixcüma mexü. Rü tá duňxügütü nüxü nacuèxëë na Tupana tá napoxcuexü i duňxügü naxcèx i

norü pecadugü. ⁹ —Rü nüma i Naäe i Üünexü tá duűxügütü nüxü nacuèxëe na pecaduăgxüxü yiňxü erü tama choxü nayaxögü. ¹⁰ —Rü tá nanangúexëe i ñuxäcü na yiňxü i ngëma maxü i Tupanapëxewa aixcüma mexü, erü choma rü tá Chaunatüxtawá chaxü, rü pema rü tãütáma marü choxü pedaugü. ¹¹ —Rü Naäe i Üünexü tá duűxügütü nüxü nacuèxëe na Tupana tá napoxcuezü i duűxügütü i chixexü ügütü, erü Tupana rü namaä nanaxuegu na marü napoxcuâxü i Chataná i ñoma i naänemaä icuáxü. ¹² —Choma rü choxü nangëxma i muxüma i to i ore i pemaä nüxü chixuxchaüchiréxü. Natürü ega ñuxma chi pemaä nüxü chixuxgu rü tãü chima nüxü pecuèxgü. ¹³ —Rü Tupanaäe i Üünexü rü nüxü nixu i ore i aixcüma ixixüxícatama. Rü ngëxguma núma naxüxgu rü nüma tá pexü nangúexëe i guxüma i ore i aixcüma ixixü. Erü nüma rü tama nüéchama tá nidexa, natürü ngëma ore i Chaunatüxtawá rü chauxüxtawá nüxü naxñinüxüxüxica tátama nixu. Rü tá pexü nüxü nacuèxëe i guxüma i tacü i yixcüra tá ngupetüxü. ¹⁴ —Rü nüma rü tá choxü nataxëe, erü chauxüxtawá tá nanayaxu i norü nguxëëtae, rü ñuxüchi tá pexü nangúexëe namaä i ngëma nguxëëtae. ¹⁵ —Guxüma i Chaunatüaxü ngëxmaxü rü choxrü ta nixi. Ngëmacèx pemaä nüxü chixu rü Naäe i Üünexü rü chauxüxtawá tá nanayaxu i norü nguxëëtae, rü ñuxüchi pexü tá namaä nangúexëe. ¹⁶ —Rü paxa tãütáma choxü pedau. Natürü ngëmawena rü wena táxarü choxü pedau erü Chaunatüxtawá tá chaxü —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngema guxchaxügü rü yixciüama rü tá taãëxü nananguxuchi

¹⁷ Rü yexguma ñuxre ga toma ga Ngechuchuarü ngúexügü rü togüna tacagü, rü ñatarügögü: — ¿Tacüchiga nixí na ngëma ñaxü:

“Rü paxa tãütáma choxü pedaugü. Natürü ngëmawena rü wena táxaru choxü pedaugü”, ñaxü? ¿Rü tacüchiga ta nixí na ñaxü:

“Choma rü Chaunatüxü^ttawa tá chaxü”, ñaxü?
¹⁸ —¿Rü tacüchiga ta nixí na ñaxü:

“Rü paxa tãütáma choxü pedaugü”, ñaxü? Rü yixema rü tama nüxü tacuèxgüéga na tacüchigaxü tamaä yaxuxü —ñatarügögü. ¹⁹ Rü Ngechuchu rü nüxü nacuèxama ga nüxna na tacagüchaüxü ga tomax. Rü yemacëx ñanagürü toxü: — Choma rü marü pemaä nüxü chixu rü paxa tãütáma choxü pedau, natürü ngëmawena rü wena táxaru choxü pedau. ¿Rü ngëma dexacëxtama i pegüna pecagüxü? ²⁰ —Rü aixcüma pemaä nüxü chixu rü pema rü tá pexauxe, rü tá pengechaügü. Natürü ñoma i naâneçüäx i duüxügü rü tá nataäegü. Natürü woo pema tá pengechaügü, rü ngëma perü ngechaü rü tá taãëxü nananguxuchi. ²¹ —Ngëxguma wüxi i nge íraxacüchaügu rü inaxixächiäe, erü inguxneca. Natürü ngëxguma marü tabuxgu ya ngïrü õxchana, rü nüxü iyarüngüma na ñuxäcü poraäcü ngïxü na nanguxchiréxü i noxrix, erü tümamaä itaäe ya ngïrü õxchana. ²² —Rü ngëxgumarüü tá ta pexü nangupetü i pemax, erü ñuxma rü penaxixächiäegü. Natürü wena táxaru chataegu rü pexü íchayadau. Rü ngëxguma rü tá pexü nangëxma

i wüxi i taãē i taxucürüwama texé pexna yaxuxü.
 23 —Rü ngëxguma ínanguxgu tá i ngëma ngunexü na yanguxü i ñaã pemaã nüxü chixuxü, rü taxucèxtáma ɬacüçèx choxna pecagü erü aixcüma Chaunatü tá nixí ya pexna naxäcü i guxüma i ɬacü i chauégagu nüxna naxcèx peçaxü. 24 —Ñuxmarüta i pema rü taxuüçèxma chauégagu ípecagü. ¡Naxcèx ípeca rü tá penayaxu i ngëma naxcèx ípeçaxü! Rü ngëmaäcü rü tá aixcüma petaãëgü.

Ngechuchu rü marü nüxü narüyexera i guxüma i tacü i ñoma i naãnewa ngëxmaxü

25 —Ñuxma rü cuèxruügkü chayaxuäcüma pemaã nüxü chixu i ore. Natürü nawa tá nangu i ngunexü i marü tääútáma ngëmaäcü pemaã nüxü chixu. Rü ngëxguma rü tá noxtacüma meã pemaã chanangoxéé i Chaunatüchiga. 26-27 —Rü ngëma ngunexügu i pema rü Chaunatüxüttawa tá chauégagu naxcèx ípeca i ɬacü i penaxwèxexü. Rü taxucèxma tüxcüü choma tá Chaunatüxüttawa pexü naxcèx íchaca, erü nümatama ya Chaunatü rü woetama pexü nangechaü, erü pema rü choxü pengechaü rü peyaxöögü na naxüttawa ne chaxüxü. 28 —Chaunatüxüttawa ne chaxü na ñoma ga naãnewa chaxüxüçèx. Rü ñuxma rü tá nüxna chataegu i ñoma i naãne na wenaxärü Chaunatüxüttawa chaxüxüçèx —ñanagürü.
 29 Rü yexguma ga toma ga norü ngúexügü rü ñatarügkü: —Ñuxma waxi nixí i meãxüchima tomaã cunangoxééxü i curü ore i tomaã nüxü quixuxü. Rü tama ɬacügu ixuxüäcüma tomaã nüxü quiwu. 30 —Rü ñuxma rü nüxü tacuèx na aixcüma guxüxüma na cucuáxü. Rü taxuacüma

texé ñuxű ñatagürü cuxű. Rü ngēmacèx nixí i tayaxõgûxű na aixcüma Tupanaxütawa na ne cuxűxű —ñatarügûgû. ³¹ Rü Ngechuchu toxű nangâxű rü ñanagürü: —¿Aixcüma peyaxõgûxű i ñuxmax? ³² —Rü nawa tá nangu i ngunexű rü ñuxmatátama nixí i na pegü pewoonexű. Rü wüxichigü i pema rü tá pepatawa pexí, rü chaxica tá nuã choxű petex. Natürü tama chaxica tá icharüxâx, erü Chaunatü rü chauxütawa nangëxma. ³³ —Rü guxűma i ñaã ore rü pemaã nüxű chixu na chaugagu petaäegûxűcèx. Rü ñoma i naãnewa rü tá ngúxű pingé. Natürü ¡peporae! erü choma rü marü nüxű charüyexera i guxűma i tacü i ñoma i naãnewa ngëxmaxű —ñanagürü.

17

Ngechuchu rü norü ngúexügûcèx nayumüxě

¹ Rü yema ñaxguwena rü Ngechuchu daxûgu nadawenü, rü ñanagürü: —Pa Chaunatüx, marü nawa nangu i ngunexű na chayuxű. Rü chanaxwèxe na duûxügûxű nüxű cucuèxëexű na aixcüma choma rü cune chiixű. Rü ngëmaäcü i choma rü tá nüxű nüxű chacuèxëe na cuma rü aixcüma Tupana na quiixű. ² —Erü marü guxű i duûxügûarü äëxgacüxű choxű quixixëe, na chanamaxëexëxűcèx i guxűma i duûxügû i choxna cumugûxű. ³ —Rü ngëma duûxügû tá nüxű nangëxma i maxű i taguma gûxű ega cuxű nacuèxgûgu na cuxicatama Tupana na quiixű, rü choxű nacuèxgûgu na choma rü Cristu ga núma choxű cumucü na chiixű. ⁴ —Choma rü marü cuxű chataxëe i ñoma i naãnewa rü chayanguxëe i guxűma i puracü ga nawa choxű cumuxű.

5 —Rü ñuxma Pa Chaunatüx, rü chanaxwèxe i cugüxǖtawa choxü cungëxmaxëe na choxü nangëxmaxǖcèx ga yematama pora ga cumaā choxü yexmaxü ga noxri tauta naāne üxgu. ⁶ —Rü guxema duǖxëgü ya tǖxü quidexechixe ga ñoma ga naānewa na choxna tǖxü cumugüxǖcèx, rü marü tǖxü nǖxǖ chacuèxëe i texé na quiixǖ i cumax. Rü woetama cuxrügü tixigü rü cuma nixī ga choxna tǖxǖ cumugüxǖ. Rü tümagü rü marü naga taxinǖe i curü ore. ⁷ —Rü ñuxma rü marü nǖxǖ tacuèx rü guxǖma i ngëma choxna cuxäxǖ, rü aixcǖma cuxǖtawa ne naxǖ. ⁸ —Rü choma rü marü tümamaā nǖxǖ chixu ga curü ore ga chomaā nǖxǖ quixuxǖ. Rü tümagü rü marü tayaxȫgü i ngëma ore. Rü nǖxǖ ticuèxächitanü na aixcǖma cuxǖtawa na ne chaxǖxǖ i chomax. Rü tayaxȫgü ga cuma núma choxü na cumuxǖ. ⁹ —Rü ngëmacèx cuxna chaca na tǖxǖ na curüngǖxëēxǖcèx. Rü tama cuxna chaca na nǖxǖ curüngǖxëēxǖcèx i ñoma i naānecǖäx i duǖxǖgü, natürü cuxna chaca na tǖxǖ curüngǖxëēxǖcèx ya guxema choxna tǖxǖ cumugüxe, erü curü duǖxǖgü tixigü. ¹⁰ Rü guxäma ya yíxema choxrügü ixigüxe rü cuxrügü tixigü. Rü guxäma ya cuxrügü ixigüxe rü choxrügü tixigü. Rü tümagagu rü duǖxǖgü choxü nicuèxǖgü. ¹¹ —Choma rü marü täǟtäma ñoma i naānewa changëxmaächa, natürü i tümagü rü ngëmääcü ñoma i naānewa tá tangëxmagü ngëgxuma cuxǖtawa chaxüyane. Pa Chaunatü ya Üünecǖ, rü chanaxwèxe na curü pora ga choxna cuxäxǖmaā tǖxna cudauxǖ ya yíxema choxna tǖxǖ cumugüxe, na ngëmääcü guxäma wǖxigu rüxñǖēxǖcèx, ngëma cuma rü choma na wǖxigu

rüxñüexürüü. ¹² —Rü yexguma guxema choxna tükü cumugüyetanüwa chayexmagu ga ñoma ga nañnewa, rü curü pora ga choxna cuxâxümaä tükna chadau rü tükü íchapoxü. Rü taxúema ga guxema choxna tükü cumugüxe rü itayarütaixe. Rü Yuda ga woetama iyaruítaxuxüxicatama inayarütaxu na yanguxüçèx i curü ore i ümatüxü. ¹³ —Rü ñüxma rü cuxütaawa tá chaxü. Natürü ñomarüta ñoma i nañnewa changëxma-yane rü nüxü chixu i ñaã curü ore na tûmagü rü ta tükü nangëxmaxüçèx i ngëma taãe i aixcüma ixixü i choma choxü ngëxmaxü. ¹⁴ —Choma rü marü tûmamaä nüxü chixu i curü ore. Natürü ñoma i nañnecüäx i duüxügü rü tûmachi naxaie, erü tûma rü tama naxrüü tixigü, ngëxgumarüü i choma rü tama ñoma i nañnecüäx rüü chixi. ¹⁵ —Tama cuxna tûmacèx chaca na tükü na quigagüxüçèx i ñoma i nañnewa. Natürü cuxna chaca na tükü na ícupoxüçèx nüxna i ngoxo i Chataná. ¹⁶ —Choma rü tama ñoma i nañnecüäx chixi. Rü tûmagü rü ta tama ñoma i nañnecüäx tixigü, erü cuxrígü tixigü i ñüxmax. ¹⁷ —Curü ore rü aixcüma nixi. Rü chanaxwèxe i tükü cungúexëe i curü ore, na aixcüma cupëxewa tixüünexüçèx ya yíxema choxna tükü cumugüxe. ¹⁸ —Rü yexgumarüü ga ñoma ga nañnecüäx ga duüxügütanüwa choxü na cumuxürüü, rü ngëxgumarüü i choma rü ta ñoma i nañnecüäx i duüxügü-tanüwa tükü chamugü. ¹⁹ —Rü tûmagagu chaugü ichaxä na tükü changúexëeüçèx i curü ore i aixcüma ixixü, na cupëxewa tixüünexüçèx ya yíxema choxna tükü cumugüxe. ²⁰ —Natürü tama yíxema ñüxma yaxõgüxecèxicatama cuxna chaca. Natürü cuxna

chaca ta tümacèx ya yíxema yixcüra tá yaxögüxe nagagu i tümaärü ore ya yíxema ñuxma yaxögüxe.

21 —Rü guxäma ya yíxemacèx cuxna chaca na aixcüma wüxitama tixígüxürüü, Pa Chaunatüx, rü chanaxwèxe i guxäma i tüma rü ta wüxitama tixígü. Rü ngëma cuma rü choma na wüxitama ixígüxürüü. **22** —Rü choma rü marü tüxna chanaxä i ngëmatama pora i cuma choxna cuxäxü na ngëmaäcü wüxitama tixígüxürüü. **23** —Rü chanaxwèxe na tümawa changëxmaxü rü cuma i chowa na cungëxmaxü na ngëmaäcü aixcüma wüxi-tama ixígüxü i guxäma i yixema. Rü ngëmaäcü i ñoma i naänecüäx i duüßügü rü tá nüxü nicuëxächitanü na cuma nüma choxü cumuxü, rü tá nüxü nicuëxächitanü na tüxü cungechaüxü ya yíxema choxna tüxü cumugüxe ngëma na choxü cungechaüxürüü.

24 —Pa Chaunatüx, cuma choxna tüxü cumugü. Rü chanaxwèxe i chauxütawa tangëxmagü i ngëma tá íchangëxmaxüwa, na nüxü tadaugüxürüü i chorü pora ga choxna cuxäxü. Yerü choxü cungechaü ga yexguma tauta naäne ixügugumama.

25 —Pa Chaunatü ya Mecüx, ñoma i naänecüäx i duüßügü rü tama cuxü nacuëxgü. Natürü choma rü cuxü chacuëx. Rü yíxema choxna tüxü cumugüxe rü ta marü nüxü tacuëxgü na cuma nüma choxü cumuxü. **26** —Rü marü tüxü nüxü chacuëxëe na texé quiïxü. Rü guxügutáma tüxü nüxü chicuëxëämachigü na cuma choxü cungechaüxürüü tügü tangechaügüxürüü rü choma rü tümaxütawa na changëxmaxücèx —

ñanagürü ga Ngechuchu.

18

Ngechuchuxü niyauxgü (Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

¹ Rü yema ñaxguwena ga Ngechuchu rü tomaã inaxüächi, na Cheduruarü ngatexüärü tocutüwa taxixüçèx. Rü yéma nayexma ga wüxi ga nanetünecü. Rü yemawa naxü ga Ngechuchu tomaã. ² Rü Yuda ga yema bexma cúäcü Ngechuchuxü íyaxuaxüxü rü nüxü nacuèx ga yema nachica, yerü Ngechuchu rü muëxpüxcüna yéma tomaã nangutaquéxexü. ³ Rü yéma nangu ga Yuda namaã ga ñuxre ga churaragü rü ñuxre ga tupauca ga taxüneärü purichíagü ga yéma namugüxü ga paigüarü ãëxgacügü rü parichéugü. Rü meäma nixäxne, rü yéma nanangegü ga omügü. ⁴ Natürü ga Ngechuchu rü marü nüxü nacuèx ga guxüma ga ṫacü tá nüxü na ngupetüxü. Rü yemacèx naxcèx nixü, rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Texécèx nixí i pedaugüxü? —ñanagürü. ⁵ Rü nümagü rü Ngechuchuxü nangäxügü, rü ñanagü-rügü: —Nacharétucüäx i Ngechuchucèx nixí i tadaugüxü —ñanagürügü. Rü Ngechuchu nanangäxü, rü ñanagürü: —Choma chixí —ñanagürü. Rü Yuda ga bexma cúäcü ínaxuaxüxü rü yema churaragütanüwa nayexma. ⁶ Rü yexguma yema ñaxgu ga Ngechuchu: “Choma chixí”, ñaxgu, rü nügüweama nacaixütanü ga yema churaragü, rü yexma nayayi. ⁷ Rü yexguma ga Ngechuchu rü wena nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Texécèx nixí i pedaugüxü? —ñanagürü. Rü nümagü rü

nanangāxügü rü ñanagürögü: —Nucharétucüñax i Ngechuchucèx nixī i tadaugüxü —ñanagürögü.
8 Rü Ngechuchu rü wenaxärü ñanagürü nüxü: —Marü pemaä nüxü chixu rü choma chixī. Rü ngēxguma chauxcèx pedaugügu rü jípeyaxixéë i ñaä chorü ngúexügü! —ñanagürü. **9** Rü yemaäcü nangupetü na yanguxüçèx ga norü ore ga nümatama ga Ngechuchu nüxü yaxuxü ga ñaxgu:

“Yíxema Chaunatü choxna tükü mugüxe rü taxúetáma itayarütauxe”, ñaxgu. **10** Rü Chimáü ga Pedru rü nüxü iyexma ga wüxi ga cüxchi. Rü ngixü nayaxu ga norü cüxchi rü yemamaä ínanadaechinü ga paigüarü äëxgacüarü duüxü ga Macugu äegaxü. Rü norü tügünechinü ínadae. **11** Natürü ga Ngechuchu rü Pedruxü ñanagürü: —jNgíxchixügu ngixü ixücuchi i curü cüxchi! ¿Tama ēxna nüxü cucuèx na choma rü tá ngúxü chingexü ngëma Chaunatü chomaä naxueguxürüü? — ñanagürü.

*Anápatawa Ngechuchuxü nagagü
(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)*

12 Rü yexguma ga churaragüarü äëxgacü, namaä ga norü churaragü rü tupaucaarü purichíagü, rü Ngechuchuxü niyauxgü. Rü nayanéixchacüögü. **13** Rü noxri rü äëxgacü ga Anápatawa nanagagü. Rü Aná rü Caipánèxtü nixī. Rü guma taunecügu ga Caipá rü paigüeru nixī. **14** Rü yema Caipá nixī ga üpaacü yema Yudíugüarü äëxgacügümaä nüxü ixuxü ga na namemaëxü ga wüxitama ga yatü guxüma ga Yudíugüçèx na yuxü.

*Pedru rü Ngechuchuxü nixä
(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)*

15 Rü choma rü Chimáũ ga Pedru rü wüxigu Ngechuchuwe tarüx̄. Rü yema paigüarü ãëxgacü rü chox̄ nacuèx. Rü yemacèx ga choma rü wüxigu Ngechuchumaã tichocu ga ãëxgacüpataèxtüwa.

16 Natürü ga Pedru rü ïäxârü düxétügutama narüxãñx. Rü yemacèx íchaxñx ga choma, rü yema ïäxârü dauruň ga ngecümaã chayarüdexa rü yexguma Pedruxň iyamucuchi.

17 Rü yexguma ga yema ngecü ga ïäxârü dauruň, rü Pedruna ica, rü ngïgürügü: —¿Tama ēxna cuma rü ta wüxi i norü ngúexň quiñxň i ngëma yatü i yayauxgüxň? —ngïgürügü.

Rü Pedru ngixň nangäxň, rü ñanagürü: —Tama nixň —ñanagürü.

18 Rü yéma ïäxtüwa rü ãëxgacüarü duňxügü rü purichíagü rü nanaxügü ga wüxi ga üxň, yerü nagáuane.

Rü guma üxüsetüarü ngaicamagu nachigü, rü yéma nügü ninañxügü.

Rü Pedru rü ta yéma nügü nanañxň naxëtüwa ga guma üxň.

*Paigüarü ãëxgacü rü Ngechuchuna naca
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)*

19 Rü yema paigüarü ãëxgacü rü inanaxügü ga Ngechuchuna na naçaxň, rü ñanagürü: —¿Tacü nixň ga duňxügüxň namaã cungúexëëxň? —¿Rü texégü tixň ya yíxema curü ngúexügü? —ñanagürü.

20 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxň: —Choma rü guxň ga duňxügüpëxewa nüxň chixu ga chorü ore.

Rü ngutaquëxepataügüwa rü tupauca ya taxünewa i ngextá guxňma i Yudíugü íngutaquëxegüxňwa chanangúexëë ga duňxügü.

Rü yemaãcü taxuňma ichicuň ga chorü ore.

21 —¿Rü tüxcüň i choxna cuçaxň i nüxmax? Ëcü, ñnüxna naca i ngëma duňxügü

ga nüxű ñnüexű ga chorü ore! Rü nümagü tá cumaã nüxű nixugüe ga tacüchigaxű namaã na chixuxű. Erü nümagü rü nüxű nacuèxgü i guxüma ga tacü ga namaã nüxű chixuxű — ñanagürü. ²² Rü yexguma Ngechuchu yema ñaxgu, rü wüxi ga tupauca ga taxüneärü purichía ga naxütagu chixű, rü Ngechuchuchiwegu nidagü. Rü ñanagürü Ngechuchuxű: —¿Tüxcüü ngëmaäcü cunangäxű ya daa paigüarü ãëxgacü? —ñanagürü. ²³ Rü Ngechuchu nanangäxű rü ñanagürü: —Rü ngëxguma tacü rü chixexüxű chixuxgu, jrü nüxű ixu na ñuxäcü chixri na chidexaxű! Natürü ega chorü ore rü aixcüma yixígu, rü ¿tüxcüü i choxű quidagüxű i ñuxmax? —ñanagürü. ²⁴ Rü yexguma ga Aná rü Ngechuchuxű yanáïäcüma paigüarü ãëxgacü ga Caipáxütawa nanamu.

*Pedru rü wenaxärü tama Ngechuchuxű
nacuèxneta*

(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

²⁵ Rü yoxni ga Pedru rü üxüarü ngaicamagu nachiecha, rü yéma nügü nanaixűäma. Rü yema yéma yexmagüxű rü nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Tama ñexna cuma rü ta norü ngúexű quiixű i ngëma yatü i yayauxgüxű? —ñanagürügü. Natürü ga Pedru rü tama nügü nixu, rü ñanagürü: —Tama nixí —ñanagürü. ²⁶ Rü yéma nayexma ga wüxi ga paigüarü ãëxgacüarü duüxű. Rü yema rü Pedru ídaechinüxütanüxű nixí. Rü Pedruna naca, rü ñanagürü: —¿Tama ñexna cuma yiixű ga nanetüneçüwa Ngechuchumaã cuxű chadauxű? —ñanagürü. ²⁷ Rü Pedru rü wena tama nügü nixu. Rü yexgumatama nica ga otá.

*Ngechuchu rü Piratu- pĕxewa nayexma
(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-5)*

28 Rü yexguma Ngechuchumaā nüxü nachauegu ga nüxna na nacagüxü, rü Caipápatawa ínanagaxüchigü rü Yudéaaneärü aĕxgacü ga Dumacăăxpatawa nanagagü. Natürü marü ningóonechaă̄ga yexguma rü yemacèx ga yema Yudíugü rü tama guma aĕxgacüpatagu nachocu, yerü norü mugü nüxü nixu rü taxü ga pecadu nixi na wüxi ga Dumacăăxpatagu na nachocuxü ga yema ngunexügu. Rü yemaăcü tama Tupanapĕxewa nügü nixüxaarü maxăăxéëguchaă̄, yerü yexguma nügü yaxüxaarü maxăăxéëgü, rü taxucürüwa nanangōxgü ga ñona ga Üpetüchigaarü petacèx namexéêxü. **29** Rü yemacèx ga guma aĕxgacü ga Dumacăăx ga Piratu rü napatawa ínaxüxü ga duüxügümǟna yadexaxăcèx. Rü ñanagürü nüxü: —¿Tacücèx ípenaxuaxü ya daa yatü? —ñanagürü. **30** Rü nümagü rü Piratuxü nangăxügü, rü ñanagürügü: —Ngĕxguma chi tama wüxi i taxü i chixexü naxüxgu, rü tâ̄ chima cuxtawá tanaga —ñanagürügü. **31** Rü yexguma ga Piratu rü ñanagürü nüxü: —jĘcü perü aĕxgacügxüttawa penaga, rü perü mugü pemaā nüxü ixuxüăcüma penapoxcux! —ñanagürü. Natürü ga yema Yudíugü rü Piratuxü nangăxügü, rü ñanagürügü: —Natürü pema i Dumacăăxgü rü marü toxna penachuxu na texéxü timëxgüxü tümaărü chixexăcèx —ñanagürügü. **32** Rü yemaăcü ningu ga yema ore ga Ngechuchu ũpaacü nüxü ixuxü ga ñuxăcü tá na nayuxü. **33** Rü Piratu rü wenaxărü napatagu naxücu, rü Ngechuchucèx

nangema. Rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Cuma yiixű i Yudíugüarü Äëxgacü quixű? —ñanagürü. ³⁴ Rü Ngechuchu ñanagürü nüxű: —¿Cuechamatama i nagu curüxñüxű na ngëmaäcü choxna cuçaxű, rü ēxna togü marü cumaä nüxű nixu na ngëmaäcü choxna cuçaxüçèx? —ñanagürü. ³⁵ Rü Piratu Ngechuchuxű nangäxű, rü ñanagürü: —¿Exna cuma nagu curüxñügu rü Yudíu chiixű? Rü ngëma cuchiüäneçüäxgü rü paigüarü äëxgacügütama nixi i chauxütawa cuxű gagüxű. ¿Exna tacü rü chixexű cuxü? —ñanagürü. ³⁶ Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangäxű, rü ñanagürü: —Choma rü tama ñoma i naänewa äëxgacü chixi. Rü ngëxguma ñoma i naänewa äëxgacü chixigu, rü chorü duüßügü rü chi Yudíugüarü äëxgacügümaä nügü nadai rü tāu chima choxű niyauxgü i ngëxguma. Natürü tama ñoma i naänewa äëxgacü chixi —ñanagürü. ³⁷ Rü yexguma ga Piratu rü ñanagürü nüxű: —¿Exna to i nachiüäneärü äëxgacü quixi i cumax? —ñanagürü. Rü Ngechuchu nanangäxű rü ñanagürü: —Cumatama marü nüxű quixu na äëxgacü chiixű. Rü yemacèx ga choma rü chabu rü ñoma ga naänewa chaxű na duüßügümaä nüxű chayarüxuxüçèx i ore i aixcüma ixixű. Rü guxäma ya texé ya nüxű cuáxchaüxě i ngëma ore i aixcüma ixixű, rü choxű itarüxñüe i ngëma ore i nüxű chixuxű —ñanagürü. ³⁸ Rü Piratu rü ñanagürü nüxű: —¿Tacü nixi i ngëma ore i aixcüma ixixű? —ñanagürü.

*Ngechuchumaä nanaxuegu na yamëxgüäxű
(Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)*

Rü yemaäcü Ngechuchuna nacaxguwena ga Piratu, rü wenaxärü Yudíugümaä nayarüdexa. Rü ñanagürü nüxü: —Taxuüma i chixexüxü nawa chadau i ñaä yatü. ¿Rü tüxcüü chi inapoxcuxü? ³⁹ —Natürü guxüguma ega Üpetüchigaarü petawa nanguxgu, rü pecüma nixi na choxna naxcèx na peçaxü na íchananguxuchixéexüçèx i wüxi i duüxü i poxcuxü. ¿Rü penaxwèxexü na pexcèx íchananguxuchixéexü i ñaä perü äëxgacü, Pa Yudíugü? —ñanagürü. ⁴⁰ Rü yexguma ga guxüma ga yema duüxügü, rü tagaäcü aita naxüe, rü ñanagürü: —Tama tanaxwèxe na cuya-ngéxü i ngëma yatü. Rü Barabá waxi nixi i tanaxwèxexü na cuyangéxü —ñanagürü. Rü yema Barabá rü wüxi ga máëtaxü nixi.

19

¹ Rü yexguma ga Piratu rü churaragüxü namu na Ngechuchuxü naçuaixgüxüçèx. ² Rü yema churaragü rü chuchuxüwa nanaxügü ga wüxi ga boxü, rü ñuxüchi naëruwa nayangëxcuchigü. Rü wüxi ga máxü ga naxchiru ga dauxcharaxügü nayacüxéegü. ³ Rü ñuxüchi naxcèx naxi, rü nüxü nacugüeäcüma ñanagürügü nüxü: —¡Namaxü, Pa Yudíugüarü Äëxgacü! —ñanagürü. Rü nanapechiwegü. ⁴ Rü Piratu rü wenaxärü düxétüwa naxü, rü Yudíugüxü ñanagürü: —¡Düçèx! ñuxma tá nuä pepëxewa chanaga na nüxü pecuáxüçèx na taxuüma i chixexüxü nawa chadauxü —ñanagürü. ⁵ Rü düxétüwa naxü ga Ngechuchu. Rü namaä nangëxcueru ga yema boxü ga chuchuxüwa naxügüxü. Rü nagu nicux

ga yema máxű ga naxchiru ga dauxcharaxű. Rü yex-guma ga Piratu rü Yudíugüxű ñanagürü: —Daa nixű ya yima yatü —ñanagürü. ⁶ Natürü yexguma Ngechuchuxű nadaugügu ga paigüarü ãëxgacügü rü purichíagü, rü inanaxügue ga aita na naxüexű. Rü ñanagürügü: —¡Curuchawa yapota! ¡Curuchawa yapota! —ñanagürügü. Rü Piratu rü ñanagürü nüxű: —¡Ecü, peyaga rü pematama curuchawa peyapota! Erü choma rü taxuňma i chixexűxű nawa chadau —ñanagürü ga Piratu. ⁷ Natürü ga yema Yudíugü rü Piratuxű nangăxügü, rü ñanagürügü: —Toma toxű nangěxma i wüxi i torü mu. Rü ngěma torü mu toxű nüxű nacuèxěe na namexű na nayuxű i ñaã yatü, yerü nüma rü nüxű nixu ga Tupana Nane na yiňxű —ñanagürügü. ⁸ Rü yexguma yemaxű naxinügu ga Piratu, rü yexeraâcü namuň. ⁹ Rü wena Ngechuchumaã napatagu naxücu. Rü yéma Ngechuchuna nayaca, rü ñanagürü: —¿Ngextácűäx quixű i cumax? —ñanagürü. Natürü ga Ngechuchu rü tama nanangăxű. ¹⁰ Rü yexguma ga Piratu rü Ngechuchuxű ñanagürü: —¿Éxna ngěma tăütáma choxű cungăxű? ¿Tau ēxna i nüxű cucuáxű na choxměxwa cungěxmaxű na curuchawa cuhxű chipotaxű rü ēxna cuhxű na íchanguxuchixěexűcex? —ñanagürü. ¹¹ Rü Ngechuchu nanangăxű, rü ñanagürü: —Tăü chima cuxměxwa changěxma, ega tama Tupana naxwěxegu. Rü ngěmacěx nixű i ngěma duňxügü i cuhxna choxű mugüxű rü curü yexera poraäcü napecaduäxgü —ñanagürü. ¹² Rü yemawena rü Piratu nagu narüxňü ga ñuxăcü Ngechuchuxű na ínanguxuchixěegaxű.

Natürü yema Yudíugü rü poraăcü aita naxüe, rü ñanagürüğü: —Ngĕgxuma tá ícunanguxuchixĕëxgu rü tama curü âëxgacü ya tacü ya Dumacăăx ya Chécharuxü cungechaă. Erü ngexerúxe ya âëxgacü ya tacüxü tügü ingucuchixĕëxĕ, rü Dumacăăx ya âëxgacü ya tacü ya Chécharuarü uwanü tixi —ñanagürüğü. ¹³ Rü yexguma yemaxü naxăňugu ga Piratu, rü churaragüxü namu ga Ngechuchuxü düxétüwa na nagagüxüçex. Rü nawa nayarüto ga wüxi ga tochicaă ga taxü ga nutagünaxcèx ga togawa rü Gabatagu âegaxü. Rü yema nachicawa nixi ga poxcuexü ga duăxügüna naçaxü ga âëxgacü. ¹⁴ Rü wüxi ga ngunexü nataxu ga Üpetüchigaarü petawa na nanguxü ga yexguma, rü marü tocuchiwa nangu. Rü Piratu rü Yudíugüxü ñanagürü: —¡Daa nixi ya yima perü âëxgacü! ñanagürü. ¹⁵ Natürü ga nümagü rü aita naxüe, rü ñanagürüğü: —Tanaxwexe na nayuxü. Rü ¡curuchawa yapota! —ñanagürüğü. Rü Piratu nüxna naca rü ñanagürü nüxü: —¿Ñuxăcü i choma rü ichanamu na curuchawa yapotagüăxüçex ya perü âëxgacü? —ñanagürü. Natürü ga paigüarü âëxgacügü rü Piratuxü nangăxügü, rü ñanagürüğü: —Yima âëxgacü ya tacü ya Chécharu ya Dumawa ngĕxmacü rü yima nixi ya torü âëxgacü, rü nataxuma i to —ñanagürüğü. ¹⁶ Rü yexguma ga Piratu rü yema Yudíugüna Ngechuchuxü namu na curuchawa yapotagüăxüçex. Rü nümagü rü nayagagü.

*Curuchawa Ngechuchuxü nipotagü
(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)*

¹⁷ Rü ínaxűxű ga Ngechuchu, rü norü curucha ngíxű ininge. Rü yéma nanagagü nawa ga wüxi ga nachica ga “Duűxéēruchinexägu” äegaxű. Rü yema rü Górguta nixi ga naëga ga togawa. ¹⁸ Rü yéma curuchawa Ngechuchuxű nayarüpotagü. Rü Ngechuchurüü curuchawa nayapotagü ga taxre ga to ga yatügü, rü wüxi ga norü tügüneçüwawa rü to ga norü toxwecüwawa. ¹⁹ Rü Piratu rü churaragüxű namu na Ngechuchuarü curuchatapëxewa na yapocuchigüäxüçèx ga wüxi ga mürapewaxacü ga äegatachinüxű ga ñaxű:

“Ngechuchu ya Nacharétucüäx ya Yudíugüärü Äëxgacü”, ñaxű. ²⁰ Rü muxüma ga yema Yudíugü nüxű nadaumatü ga yema namatü ga mürapewaxacügi üxű. Yerü yema nachica ga Ngechuchuxű curuchawa íyanapotagüxűwa, rü ïäneärü ngaicamana nixi. Rü tomaëxpüx ga nagawa naxümatü ga yema naega ga yema mürapewawa. Rü togawa rü Griégugügawa rü Dumacüäxgügawa naxümatü. ²¹ Rü yemacëx ga yema Yudíugüärü paigüärü äëxgacügi rü Piratuxű ñanagürügi: —Toma rü tama tanaxwëxe i cunaxümatü i “Yudíugüärü Äëxgacü”, ñaxű. Rü narümemaë nixi i cunaxümatü rü ñacurügi:

“Nügü ixucü na Yudíugüärü Äëxgacü yiixű”, ñacurügi. ²² Natürü Piratu nanangäxű rü ñanagürü: —Ngëma chaxümatüxű rü marü ngëxma naxümatü —ñanagürü. ²³ Rü curuchawa marü Ngechuchuxű yapotagüguwena ga churaragü, rü nanade ga Ngechuchuchiru. Rü yema ägümüci ga churaragü rü nügümaä nayatoye ga naxchiru. Rü nanayauxgü ta ga norü gáuxüchiru ga

máxü. Natürü taxuwama narüngèixte, yerü woetama yemaäcü naxü. ²⁴ Rü yemacèx ga yema churaragü rü nügümaã ñanagürögü: —; Täütáma nagu tagaugüe! Rü narümemaë nixi i naxcèx tá naxñüncèxwéxegü rü ngixü tañanagügü i wüxi i díeru na ngémawa nüxü icuèxgüxüçèx na texéarü tá na yiñxü —ñanagürögü. Rü yemaäcü ningu ga Tupanaärü ore ga ümatüxü ga ñaxü:

“Nügümaã nayatoye i chauxchiru, rü naxcèx ngixü tanañanagügü i wüxi i díeru”,

ñaxü. Rü aixcüma yemaäcü nixi ga naxügüäxü ga churaragü. ²⁵ Rü Ngechuchuarü curuchapünawa iyexma ga naë ga María, rü ngíeyèx, rü María ga Creopá naxmèx, rü María ga Magadácqäx. ²⁶ Rü yexguma Ngechuchu naëxü dëuxgu ga yexma chauxütagu na nachixü, rü ñanagürü ngixü: — Pa Mamax, yima nixi ya cune, —ñanagürü. ²⁷ Rü yemawena, rü ñanagürü choxü: —Ngëma iyixi i cue —ñanagürü. Rü yexgumamama rü chopatawa ngixü chayaxu. Rü chauxütagu iyexmaëcha.

Nayu ga Ngechuchu

²⁸ Rü Ngechuchu nüxü nacuèx ga marü na yanguxü ga guxüma ga norü puracü ga ñoma ga naänewa. Rü yema Tupanaärü ore ga ümatüxü na yanguxéexüçèx, rü ñanagürü: —Chiñawa —ñanagürü. ²⁹ Rü yéma iyexma ga wüxi ga tüküxäcü ga binu ga marü üxchiücmäaã ääcuxcü. Rü wüxi ga tüèxmü guma binumaã niwaixéegü, rü wüxi ga dexnemenëxäwa nayanëx. Rü yemamaã naäxgu nanawëxgu. ³⁰ Rü Ngechuchu nayaxaxü ga guma binu ga üxchiücmü rü ñanagürü: —Marü ningu i

guxüma i chorü puracü —ñanagürü. Rü ñuxüchi inayarümaxächieru, rü nayu.

*Wüxi ga churara rü wocaxemaä Ngechuchuxü
nacanapacütüxü*

³¹ Natürü ga yema Yudíugüarü ãexgacügü rü tama nanaxwèxegü ga curuchagüwa na nayexmagüxü ga yema naxünegü. Yerü moxüäcü rü ngüxchigaarü ngunexü nixi. Rü yema Yudíugüçèx rü yema nixi ga guxü ga ngüxchigaarü ngunexüärü yexera ga üünexü, yerü norü peta ga Üpetüchigaarü ügü nixi. Rü yemacèx Piratuna naxcèx nacagü na churaragü yéma namugüxüçèx na yapoyeparagüäxüçèx na paxa nayuexüçèx ga yema curuchawa ipotagüxü, rü paxa na nadeäxüçèx ga curuchawa naxüpa ga ngüxchigaarü ngunexü. ³² Rü yéma naxi ga churaragü rü inanapoeparagü ga yema taxre ga yatügü ga Ngechuchumaä yéma curuchawa ipotagüxü. ³³ Rü Ngechuchucèx naxi ga churaragü, natürü nüxü nadaugü ga marü na nayuxü. Rü yemacèx tama nayapoyeparagü. ³⁴ Natürü wüxi ga churara rü Ngechuchuxü nacanapacütüxü. Rü yexgumatama ínayèxüchi ga nagü rü dexá. ³⁵ Rü choma i Cuáü rü nüxü chadau i guxüma ga ñaä pemaä nüxü chixuxü. Rü aixcüma nixi i ñaä chorü ore. Rü chomatama nüxü chacuèx i aixcüma na yiixü, rü pemaä nüxü chixu na pema rü ta peyaxögxüçèx. ³⁶ Rü yema nangupetü na yanguxüçèx i Tupanaärü ore i ümatüxü i ñaxü:

“Rü taxúnetáma ya naxchinèxä nipoyegü”,

ñaxü. ³⁷ Rü toxnamana i Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:
“Tá nüxü narüdaunu ya yima nacana-pacütüxügüäcü”,
ñanagürü.

Ngechuchuxü inatèxgü

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Rü nayexma ga wüxi ga yatü ga Arimatéacüäx ga Yúchegu äegacü. Rü nüma rü ta Ngechuchuaxü nayaxö, natürü cúäcü nayaxö yerü natanüxü ga Yudíugüärü äexgacügüxü namuü. Rü guma nixi ga Piratuna yaçacü na nayauxäxüçèx ga Ngechuchuxüne. Rü Piratu rü: —Ngü, —ñanagürü. Rü yexguma ga Yúche rü yéma naxü ga curuchawa íyapotaxüwa, rü curuchawa nayayaxu ga naxüne ga Ngechuchu. ³⁹ Rü yéma nangu ga Nicodému ga üpaacü chütacü Ngechuchuxütagu naxüänecü. Rü yéma nanange ga 30 kilo naguxü ga pumara ga yixichixü na Ngechuchuxü namaä nachaxünegüxüçèx. ⁴⁰ Rü yemaäcü ga Yúche rü Nicodému rü curuchawa nanayauxgü ga naxüne ga Ngechuchu. Rü naxchiru ga marü pumaracharaxümaä nayanäïxpüxügü. Yerü yema nixi ga tocüma ga toma ga Yudíugü ga yexguma wüxi ga yueta tükü itatèxgü. ⁴¹ Rü yema nachica ga Ngechuchu curuchawa íipotaxüwa nayexma ga wüxi ga nanetünecü. Rü yema nanetünecüwa nayexma ga wüxi ga naxmaxü ga yexwacaxüxü ga taguma texéxü nagu natèxgüxü. ⁴² Rü yema naxmaxüga nayaxücuchigü ga Ngechuchuxüne yerü nangaicama, rü paxa tá ningune ga ngüxchigaarü ngunexüçèx.

20

Inarüda ga Ngechuchu
(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Rü yüxüarü pèxmamaxüchi ga tauta meã yangóonegu, rü María ga Magadáçüäx rü Ngechuchuxü íyaxücuchigüxüwa ixü. Rü nüxü idau ga guma nuta ga Ngechuchumaxü namaã rüngüxtaücü, rü marü na ínaxügachixü. ² Rü yexgumatama iiñaächi, rü yema choma rü Chimáü ga Pedrumaã ítayexmagüxüwa iña. Rü ngígürügü toxü: —Rü marü nanayauxgü ya Cori ya Ngechuchu i naxmaxüwa. Rü tama nüxü tacuèx na ngexta na naxügüäxü —ngígürügü. ³ Rü yexguma ga choma rü Pedru rü Ngechuchuxü íyaxücuchigüxüwa taxí. ⁴ Rü wüxigu itaxüächi ga tomax, natürü ga choma rü poraäcü Pedruarü yexera ichañaächi. Rü chaxira Ngechuchuxü íyaxücuchixüwa changu. ⁵ Rü ichayarümaxächi na nagu chidaucuchixüçex. Rü nüxü chadau ga naxchiru ga namaã yanáïxpüxügüäxü ga yexma na naxüxü. Natürü tama aixepegu chaxücu. ⁶ Rü choweama ínangu ga Chimáü ga Pedru. Rü nüma rü yema naxmaxügu naxücu. Rü nüma rü ta nüxü nadau ga yema naxchiru ga namaã yanáïxpüxüchiréxü. ⁷ Rü nüxü nadau ta ga naxchiru ga namaã yanèïxërugüäxü ga meãma dixcumüxü ga nüxrüguma üxü. Rü tama wüxigu namaã nanu ga yema naxchiru ga namaã yanáïxpüxügüäxü. ⁸ Rü yexguma ga choma ga chaxiraxüchi yéma na changuxü, rü choma rü ta chixücu. Rü nüxü chadau ga guxüma, rü chayaxö ga Ngechuchu rü marü wena na namaxüxü.

⁹ Yerü noxri rü tama nüxǖ tacuèxgüéga ga yema Tupanaärü ore ga ümatüxǖ ga ñaxǖ:
“Cristu rü tá wena namaxǖ”,
¹⁰ ñaxǖ. Rü yexguma ga toma rü tochiüçèx tawoegu.

Ngechuchu rü ngíxcèx nangox ga María ga Mag-adácǖäx
(Mt 16.9-11)

¹¹ Natürü ga María rü yexma irüxǟǖx naxǖtagu ga Ngechuchumaxǖ. Rü yéma ixaxu. Rü naxauxäcüma iyarümaxächi, rü nagu iyadaucuchi ga naxmaxǖ. ¹² Rü nüxǖ idau ga taxre ga daxǖcǖäx ga Tupanaärü orearü ngeruǖgü ga icómüchiruxǖ. Rü Ngechuchuxüne ixüchiréxüwa narütogü, rü wüxi ga Ngechuchueru ixüxǖwaama rü to ga nacütawaama. ¹³ Rü yema daxǖcǖäx ga duǖxǖgü rü ngíxna nacagüe, rü ñanagürǖgü: — Pa Ngecǖx, ¿tacücèx cuxaxu? —ñanagürǖgü. Rü ngíma rü inangäxǖ, rü ngígürǖgü: —Chaxaxu erü nayangegü i naxǖne ya chorü Cori, rü tama nüxǖ chacuèx na ngexta naxügüäxǖ —ngígürǖgü. ¹⁴ Rü yexgumatama yema ngíxgu, rü ngígüweama idau. Rü nüxǖ idau ga Ngechuchu ga ngíxǖtawa na nayexmaxǖ. Natürü tama nüxǖ icuèx ga Ngechuchu na yiixǖ ga guma. ¹⁵ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ngíxna naca, rü ñanagürǖ: — Pa Ngecǖx, ¿tacücèx cuxaxu? ¿Rü texécèx nixí i cudauxǖ? —ñanagürǖ. Rü ngíma nüxǖ nacuèxgu rü yema nixí ga yema nanetüneçüarü dauruǖ. Rü yemacèx ngígürǖgü nüxǖ: —Pa Corix, ega cuma cuyangexgu i naxǖne ya Ngechuchu, rü ichomaä nüxǖ ixu na ngexta na cunaxǖxǖ na

choma chayayaxuxǔcèx! —ngīgürüğü. ¹⁶ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü ngīxǔ: —Pa Maríax —ñanagürü. Rü ngīma rü naxcèx idaueguāchi, rü togawa ngīgürüğü nüxǔ: — Pa Rabunix —ngīgürüğü. Rü ngēma rü “Pa Ngúexēēruǔx”, ñaxǔchiga nixī. ¹⁷ Rü Ngechuchu rü ñanagürü ngīxǔ: —¡Tāxǔ i choxǔ quingōgxǔ, erü tauta Chaunatükütawa chaxǔ! ¡Natürü ngēma chaueneēgütanüwa naxǔ rü namaā nüxǔ yarüxu na choma rü tá Chaunatü ya chorü Tupana ya Penatü ya perü Tupanaxütawa chaxǔxǔ! — ñanagürü. ¹⁸ Rü yexguma ga María ga Magadácǔäx rü tomaā nüxǔ iyarüxu ga marü nüxǔ na nadauxǔ ga Cori ga Ngechu-chu. Rü ñuxǔchi tomaā nüxǔ iyaxu ga yema ore ga Ngechuchu ngīmaā nüxǔ ixuxǔ.

*Norü ngúexügütchèx nangox ga Ngechuchu
(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)*

¹⁹ Rü yema yüxuarü ngunexǔärü chütacü, rü tangutaquēxegü ga toma ga Ngechuchuarü ngúexügü. Rü togü taruwātaügü, yerü yema Yudíugüarü äëxgacügxǔ tamuňe. Rü Ngechuchu rü ngürüächi yéma nangox, rü torü ngāxütanügu nachi. Rü toxǔ narümoxē, rü ñanagürü: — ¡Petaäegü! —ñanagürü. ²⁰ Rü yema ñaxguwena rü toxǔ nügü nawémex, rü nügü inawépacütixǔ. Rü tomagü ga norü ngúexügü rü tataäegü, yerü nüxǔ tadaugü ga guma torü Cori. ²¹ Rü yexguma rü wenaxärü ñanagürü toxǔ: —¡Petaäegü! Rü yema Chaunatü núma choxǔ na muxürüň tátama nixī i pexǔ chamuxǔ i chomax —ñanagürü. ²² Rü yexguma rü toétü “cue” ñanagürü ga Ngechuchu.

Rü ñux^üchi ñanagürü tox^ü: —¡Penayauxgü i Tupanaäe i Üünex^ü! ²³ Rü ngēxguma duüx^ügü nüx^ü rüxoegu i norü pecadugü, rü pema rü pex^ü nangēxma i pora na namaä nüx^ü pixux^ü na Tupana marü nüx^ü nüx^ü rüngümax^ü i norü pecadugü. Natürü ngēxguma duüx^ügü tama nüx^ü rüxoegu i norü pecadugü, rü pema rü pex^ü nangēxma i pora na namaä nüx^ü pixux^ü na marü ngēma norü pecadugüwatama nangēxmagüx^ü — ñanagürü ga Ngechuchu.

Tumachi nüx^ü nadau ga Cori ga wena maxüçü

²⁴ Natürü totanüx^ü ga Tumachi ga Wüxigu Buexümaä taxugüx^ü, rü tama totanüwa nayexma ga yexguma Ngechuchu toxcèx ngoxgu. ²⁵ Rü yixcama ga toma rü Tumachimaä nüx^ü tixugüe, rü ñatarügögü: —Marü nüx^ü tadau ya törü Cori ya Ngechuchu —ñatarügögü. Natürü ga Tumachi rü tox^ü nangāx^ü rü ñanagürü: —Ngēxguma tama nüx^ü chadèüxgu i norü itapuamax^ü i naxmēxwa rü tama nüx^ü chingōgügu i ngēma itapuamax^ü rü ngēma norü cana-pacütüx^ü, rü tātūtāma chayaxō i ngēma ore i chomaä nüx^ü pixux^ü —ñanagürü. ²⁶ Rü 8 ga ngunexüguwena rü wenaxärü tangutaquëxegü ga toma ga wüxi ga ïpatawa. Rü totanüwa nayexma ga Tumachi ga yexguma. Rü woo ga na nawäxtax^ü ga ïäx, rü ngürüächi yéma nangox ga Ngechuchu, rü torü ngāxütanügu nachi. Rü tox^ü narümoxë, rü ñanagürü: —¡Petaäegü! —ñanagürü. ²⁷ Rü yexguma Tumachix^ü ñanagürü ga Ngechuchu: —¡Nüx^ü ingōgü i ñaä chorü itapuamax^ü i choxmēxwa ngēxmax^ü, rü nüx^ü nadau ya daa choxmēx!

¡Rü nuxa chorü canapacütüxűgu ingõgü! ¡Rü nüxű rüxo na tama cuyaxõxű! ¡Rü meãma yaxõ i ñuxmax! —ñanagürü. ²⁸ Rü yexguma ga Tumachi rü Ngechuchuxű nangãxű, rü ñanagürü: —Pa Chorü Corix, cuma nixí i chorü Tupana quiixű —ñanagürü. ²⁹ Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxű: —Pa Tumachix, cuma cuyaxõ i ñuxma erü choxű cudau. Natürü tataäegü ya yíxema tama choxű daugüäcüma yaxõgüxe —ñanagürü.

Tacüçèx naxümatü i ñaã popera

³⁰ Rü Ngechuchu rü topëxewa nanaxü ga muxňma ga to ga mexügü ga cuèxrügü i tama ñaã poperagu ümatüxű. ³¹ Natürü guxňma i ñaã poperagu ümatüxű, rü naxümatü na peyaxõgûxüçèx na Ngechuchu rü Cristu ya Tupana Nane na yiixű. Rü ngëxguma nüxű peyaxõgugu rü tá pexü nangëxma i maxü i taguma gúxű.

21

Ngechuchu rü 7 ga norü ngúexügütex nangox

¹ Rü yemawena ga Ngechuchu rü wenaxärü toxçèx nangox naxtaxa ga Gariréaanacüwa. Rü Tibéria nixí ga to ga naega. Rü ñaãcü nixí ga toxçèx nangóxű. ² Rü wüxiwa tayexmagü ga choma rü Chaütiágu ga Zebedeu nanegü rü Chimáu ga Pedru, rü Tumachi ga Wüxigu Buexümaã taxugüxű, rü Natanaę ga Gariréaanegune ga ïâne ga Canácüäx, rü to ga taxre ga tomüçügü ga Ngechuchuarü ngúexügü. ³ Rü Chimáu ga Pedru rü ñanagürü toxü: —Tá chayapüchae —ñanagürü. Rü yexguma ga toma rü tanangãxügü,

rü ñatarügütü nüxü: —Toma rü tá ta cuwe tarüxi —ñatarügütü. Rü yéma taxí, rü wüxi ga nguegu tichoõ. Natürü yema chütaxügu rü taxuüma ga choxni tiyauxgü. ⁴ Rü yexguma noxri yangóonegu rü Ngechuchu toxcèx nangox ga naxtaxaanacüwa. Natürü ga toma rü tama nüxü tacuèxgü ga Ngechuchu na yiixü. ⁵ Rü yexguma ga Ngechuchu rü toxna naca, rü ñanagürü toxü: —Pa Ngextüküçügüt, ¿éxna taxuüma i choxni piyauxgü? —ñanagürü. Rü toma rü tanangäxügüt rü ñatarügütü: —Taxuüma —ñatarügütü. ⁶ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü toxü: —¡Peweüärü tügüneçüwawaama penatáe i perü pücha! rü tá ípenayauxü i choxni —ñanagürü. Rü yémaäma tanatáegü ga torü pücha, rü taxucürüwa ítanatúachigü, yerü muxüchixü ga choxni tiyauxgü. ⁷ Rü yexguma ga choma rü Pedruxü ñacharügüt: —Yima nixi ya Cori ya Ngechuchu —ñacharügüt. Rü yexguma yemaxü naxñügu ga Pedru ga guma na yiixü ga Cori, rü nicüxcuchi ga naxchiru yerü noxri rü ínacüxuchichirëx. Rü natüchiüwa nayuxu, rü naxänacüwa naxcèx nawëxë. ⁸ Rü toma ga natanüxü rü nguemaätama naxänacüwa taxägüt. Rü yéma tanatügü ga yema pücha ga choxnimaä ääcuxü yerü 100 metruxicatama nataxu ga na naxänacüwa na tangugütü. ⁹ Rü yexguma nguewa ítachoõgu rü yéma nüxü tadau ga wüxi ga üxü, rü naxëtügu naxü ga wüxi ga choxni. Rü yéma nayexma ta ga wüxi ga pää. ¹⁰ Rü Ngechuchu rü ñanagürü toxü: —¡Nuäta penge i nüxre i ngëma choxni i ípeyauxüxü! —ñanagürü. ¹¹ Rü Chimáü ga Pedru rü nguegu nixüe. Rü

yema püchamaã naxnúcügu ínanatúãchiwetaň ga choxni ga ínayauxňxň. Rü 153 ga choxni ga itaxň nayexma nawa ga yema pücha. Rü woo ga na namuxňchixň, rü tama narügáu ga pücha. ¹² Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü toxň: —¡Nuã pexí rü peyachibüe! —ñanagürü. Rü taxúema ga toma rü nüxna tacaxchaň na texé yiňxň ga nümax, yerü marü nüxň tacuègxü ga guma na yiňxň ga Cori ga Ngechuchu. ¹³ Rü yexguma ga Ngechuchu rü yéma toxütawa naxň. Rü nanayaxu ga pău rü wüxicigü toxna nanaxă. Rü yexgumarüň ta ga choxni rü toxna nanaxă. ¹⁴ Rü yema nixí ga norü tomaëxpüxcüna ga toxcèx na nangóxň ga Ngechuchu ga yuwa ínadaxguwena.

Ngechuchu rü Pedrunaã nidexa

¹⁵ Rü yexguma chibüewa tingugüguwena rü Ngechuchu rü Chimáu ga Pedruna naca, rü ñanagürü: —Pa Chimáu Pa Cuáu Nanex, ¿aixcüma choxň cungechaňxň i ñaã cumücügxň na cungechaňxňärü yexera? —ñanagürü. Rü Pedru nanangăxň, rü ñanagürü: —Ngü, Pa Corix, cuma nüxň cucuèx na cuxň changechaňxň —ñanagürü. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxň: —¡Nachibüexëë i chorü duňxügü! —ñanagürü. ¹⁶ Rü wenaxärü Pedruna naca, rü ñanagürü: —Pa Chimáu Pa Yoná Nanex, ¿aixcüma i choxň cungechaňxň? —ñanagürü. Rü Pedru nanangăxň, rü ñanagürü: —Ngü, Pa Corix, cuma nüxň cucuèx na cuxň changechaňxň —ñanagürü. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxň: —Ecü, ¡nüxna nadau i chorü duňxügü! —ñanagürü. ¹⁷ Rü norü tomaëxpüxcüna wenama Pedruna naca, rü ñanagürü: —Pa Chimáu

Pa Yoná Nanex, ¿aixcümáxüchi yiixü i choxü cungechaüxü? —ñanagürü. Rü yexguma ga Pedru rü dükwa nangechaü, yerü norü tomaexpüxcüna Ngechuchu nüxna naca ngoxi aixcüma nüxü nangechaü. Rü ñanagürü ga Pedru: —Pa Corix, cuma nüxü cucuèx i guxüma. Rü cuma nüxü cucuèx na aixcümáxüchi cuvä changechaüxü —ñanagürü. Rü Ngechuchu ñanagürü nüxü: —Ecü jnachibüexëe i chorü duüxügü! ¹⁸ — Rü aixcüma cumaä nüxü chixu rü yexguma cungextüxügu rü cugü quicüxcuchi ga na ngextá cuma ícunaxwèxexüwa cuväxüçèx. Natürü ngëxguma yaguäx quixigu rü tá quixuuchichacüü na togue cuvä icüxcuchixüçèx. Rü ngëma tama cuma ícunaxwèxexüwa tá cuvä nagagü —ñanagürü. ¹⁹ Rü Ngechuchu rü yema ñanagürü na nüxü nüxü nacuèxëxüçèx ga ñuxäcü tá na nayuxü ga Pedru na yemaäcü Tupanaxü nataxëxüçèx. Rü yemawena ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¡Chowé rüxü! —ñanagürü.

Yema ngúexü ga Ngechuchu poraäcü nüxü ngechaüxüçhiga

²⁰ Rü yexguma nügüweama nadëüxgu ga Pedru rü choxü nadau ga naweama na ne chaxüxü. Rü chomachirëx nixi ga chibüwa Ngechuchucüwawa charütoxü rü nüxna chaçaxü rü ñachaxü:

“Pa Corix, ¿texé tá tixi ya yíxema bexma cuechita cuvä íxuaxüxë?” ñachaxü. ²¹ Rü yexguma Pedru choxü dëüxgu rü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —Pa Corix, ¿ñaä Cuáü rü tacü tá nüxü üpetüxü? —ñanagürü. ²² Rü Ngechuchu nanangäxü, rü ñanagürü nüxü: —Ngëxguma

choma chanaxwèxegu rü chanamaxēē ñuxmatáta wena núma chaxű. ¿Rü tüxcüxű i nagu curüxñüxű i ngema? Rü cuma ırü chowe rüxű! —ñanagürü. ²³ Rü yexguma yema chomüçügű nüxű ñüégu ga yema chauchiga, rü nagu narüxñüe na taxütáma chayuxű. Natürü Ngechuchu rü tama nüxű nixu ga tăxütáma na chayuxű. Natürü ñanagürümare:

“Ngëxguma choma chanaxwèxegu rü chanamaxēē ñuxmatáta wena núma chaxű. ¿Rü tüxcüxű i nagu curüxñüxű i ngëma?”, ñanagürümare. ²⁴ Rü chomatama nixí ga nüxű chadauxű i guxüma i ñaã pemaã nüxű chixuxű, rü chomatama nixí i pexcèx chanaxümatüxű i ñaã ore. Rü guxäma i toma rü nüxű tacuèx na aixcüma na yiixű i ñaã pemaã nüxű chixuxű. ²⁵ Rü nayexma ga to ga muxüchixüma ga tacü ga Ngechuchu üxű. Rü ngëxguma chi naxümatügu i guxüma ga yema naxüxüchiga, rü nagu charüxñügu rü tău chima ñoma i naänegu name i ngëma poperagü i nachiga ümatüxű.

**Tupanaarü Ore i Törü Cori ya Ngechuchu ya
Cristuchiga**
New Testament in Ticuna (PE:tca:Ticuna)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ticuna

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ticuna

tca

Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ticuna

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

9d5dc22a-30be-5d26-85a9-76047f4c89e6